

Spreken is GOUD

Voor mijn ouders!!!

VOORWOORD

Telkens Gert Reunes me een tiental jaren geleden belde, wist ik dat het een lang gesprek zou worden. Niet dat Gert zoveel te zeggen had. Of toch , maar hij kreeg het niet gezegd. Met de moed der wanhoop probeerde hij woorden uit zijn keel te wringen. Ik wachtte geduldig, omdat ik weet hoe het is als spreken niet gaat zoals je wil dat het zou gaan. Ik ben zelf stotteraar. Ik zeg niet : stotteraar geweest, want een stotteraar ben je voor het leven. Alleen kan je er leren mee omgaan, mee leren leven. En als stotteraar leren praten. Ik heb geleerd met die handicap om te gaan; Gert is het meest spectaculaire voorbeeld dat ik ken van een stotteraar die zichzelf ervan overtuigd heeft dat stotteren geen levensbepalende doem moet zijn.

Toen Gert me vertelde dat hij logopedist wou worden, was ik meteen enthousiast : eindelijk een ervaringsdeskundige, die andere stotteraars op de juiste manier zou kunnen gaan helpen. Nu is Gert goed op weg om een referentie te worden. Ik heb al enkele keren stotteraars naar hem kunnen doorverwijzen, en ik krijg telkens weer « sprekende » bewijzen terug van zijn goede aanpak.

Ik ken nog zoveel stotteraars die nooit *uit de kast gekomen zijn*, die net omdat praten zo moeilijk is voor hen, nooit met iemand gesproken hebben over hun diepe frustratie niet te kunnen communiceren zoals iedereen. Die mensen sluiten zich vaak op in een mutisme, worden mensen van weinig woorden. Stotterende kinderen die niet goed geholpen worden, beleven een vreselijke schooltijd. Vandaar dat het verhaal van Gert Reunes zo belangrijk is : je kan geholpen worden als stotteraar; je kan leren spreken zoals iedereen. Je moet alleen het zelf willen én op de juiste manier geholpen worden. Door iemand die weet wat stotteren is, omdat hij het zelf zijn leven lang heeft meegemaakt. Zo iemand is Gert Reunes. Ik ben ervan overtuigd dat hij nog vele stotteraars uit hun isolement zal halen...

LUCKAS VANDER TAELEN

INTRO

Mijn verhaal mag geen geheim blijven. Ik wil het vertellen. Nu kán ik het vertellen. Nu spreek ik vloeiend. Ik was al dertig toen ik in Nederland een stottertherapie vond, die bij mij paste. Na maandenlang oefenen sprak ik vlot. Ik was zo enthousiast dat het aanstekelijk werd. Steeds meer mensen begonnen met mij te oefenen, boekten succes, het werd een vriendenclubje, het groeide uit tot een vereniging. Plots zag ik duidelijk wat ik wilde: logopedist worden en mensen professioneel helpen.

Op 7.7.2000 behaalde ik mijn diploma logopedie-audiologie aan de Universiteit Gent. Ik heb mij op stotteren gespecialiseerd.

De weg was lang.

Soms stond ik er alleen voor. Een jongen weent niet? En of een jongen weent! Niet altijd met tranen.

Ik ontmoette ook fantastische mensen op mijn weg. Zij accepteerden mij zoals ik was en gaven mij de kans mijn rol te spelen en de regie van mijn leven in handen nemen.

I

S-S-S-S-SCHOOLTIJD

(1965 - 1974)

DE ZANDBOOT juli 65

Bij mijn ouders staan de fotoalbums niet in de living. Mijn moeder bewaart ze achter slot en grendel in haar grote linnenkast. Foto's kijken is iets speciaals, iets intiems. Iedere foto draagt geheime boodschappen in zich en zal bij mij heel andere herinneringen oproepen dan bij mijn ouders of bij mijn zus, die vijf jaar ouder is dan ik.

Op de eerste foto in het album 'Juli 1965 Heist-aan-Zee' ben ik een jongetje van drie en steek mijn schop diep in het donkere, harde zand. Wij bouwen een boot, mijn vader en ik, een boot uit zand die loodrecht op de waterlijn staat en straks het gevecht tegen de zee zal opnemen. Wij hebben geen aandacht voor het fototoestel.

De boot moet op tijd klaar zijn vóór de vloed eraan komt. De boeg moet nog veel hoger. Op het scherp uitgestoken zitbankje in het midden van de boot staat mijn zus met een wit haarlint. Ze zwaait naar de fotograaf, mijn moeder, die op dat moment op de knop drukt.

Zandboten waren het einde! Zandbergen waren ook wel leuk, met tunnels erdoor en haarspeldbochten, waar de plastic-wielrennertjes - Merckx in 't geel, Godefroot was groen - op hun weg naar de top de positie innamen waar de knikker was blijven liggen. Maar de hoogste zandberg was niet te vergelijken met een echte zandboot.

Samen met mijn zus in knokke-Heist.

Ook een andere strandfoto uit de albums van mijn moeder heb ik vaak voor ogen. Overdag mocht ik niet meespelen met de grote jongens, die een diepe put in het zand hadden gegraven en er steeds weer gillend insprongen en er met verbeterd gezichten uitklommen. 's Avonds bleven wij meestal tot zonsondergang en waren de laatsten op het strand. Dan was ik aan de beurt. Ik rende naar die put, sprong erin en - foto: probeerde er weer uit te klimmen. Rechts bovenaan zie je nog een uitgestrekte, helpende hand in het beeld. Je zou kunnen zeggen, die foto is een beetje mislukt want die hand stoort het beeld. Het was voor een kind van drie een gevaarlijk diepe put, maar ik had geen schrik want, kijk, daar is die hand, ik ben niet alleen, in geval van nood staat er iemand klaar om mij te helpen.

DE RODE SPEELPLAATS

september 1965

In september 1965 was ik bijna drieënhalve en oud genoeg voor de kindertuin van het Crombeen Instituut op de Tentoonstellingslaan in Gent.

Op de eerste schooldag stapte ik in het kielzog van mijn zus - zij ging daar naar het tweede schooljaar - de hoge poort binnen en het volgend moment was mijn zus al verdwenen, opgenomen in een wervelwind van honderd razende kinderen om mij heen.

Wanneer iemand vraagt: Wat is je allereerste herinnering? - een paar mensen kunnen herinneringen ophalen uit hun pampertijd en ooit heb ik iemand horen vertellen hoe bevrijdend hij het afklemmen van de navelstreng ondervonden had - mijn prilste herinnering is, hoe ik mij vasthield aan mijn klein geel valiesje met boterham-en-stuk-chocolade voor tijdens de pauze. De angst als een stolp van dik glas over mij. Ik kon niet eens huilen zoals sommige andere kinderen die voor het eerst naar kleuterklas gaan. Misschien had zich dan nog iemand om mij bekommerd. De bel ging en kort daarop hadden alle deuren hun kinderen opgeslokt. Waar moest ik heen? Ik bleef alleen achter tot, op het allerlaatste moment, één of andere juf mij toch nog bij de hand nam en mij het klasje van Zuster Martha binnenloodte.

De kleuterklas in het Crombeen. Ik rechtsonder.

De drie kindertuinklasjes hadden een eigen speelplaats, 't klein koerke', waar de wilderikken van de lagere school ons niet overhoop konden lopen. Die speelden volgens mijn vriendje Jean-Claude "op de rode speelplaats", waarmee hij de grote bedoelde. 's Morgens moest ik op die grote speelplaats wachten tot de bel ging. Ik hield mij tegen het muurtje van de toiletten gedrukt en wachtte tot het eindelijk zover was en alle kinderen in hun rij gingen staan. Dan liep ik snel naar Zuster Martha en schoof met het rijtje naar binnen in de geborgenheid van de eekhoortjes, de kabouterpaddenstoelen en de gele zonnebloemen aan de muren.

Op een zondag, meer dan 20 jaar later, kom ik weer door die 'hoge' poort. De turnzaal van de school is als verkiezingsplaats aangeduid voor de Belgische parlementsverkiezingen en de weg naar het stemhokje loopt over de grote speelplaats. Wanneer ik dat klein koertje zie, die paar vierkante meter, waar ik zo oneindig veel angst heb uitgestaan, doet dat zo vreemd aan dat ik op de drempel van de poort blijf staan en even aarzel of ik dat Lilliputgebouwtje wel zou binnenstappen uit schrik dat ik met een ongeschikte stoot van mijn elleboog de hele hoekgevel zou verpulveren en alle rekken en balken van de turnzaal als mikadostokjes op elkaar zouden stuiken.

Regelmatig smokkelde ik speelgoed uit de school. Ik stak de zakken van mijn schortje vol met

houten schijfjes en bonte blokjes, die ik thuis wilde tonen: 'Kijk, hiermee heb ik vandaag gespeeld'. Misschien wilde ik een brug slaan tussen thuis en school, trofeeën uit een vreemde wereld bij mij thuis een plaats geven, zoals je souvenirs meebrengt uit 'vreemde' landen, zoals er bij mijn oma op de vensterbank tussen de sanseveria's twee echte blauwe vazen uit China stonden als aandenken aan haar neef die daar was geweest.

Ik was graag in mijn klasje. Vooral met hout werken vond ik fascinerend. De lijm uit de witte potjes met een rood dekseltje rook zo lekker naar marsepein dat ik hele dagen had willen knutselen. Ik was een gelukkig en blij kind.

AAP NOOT MMMM

herfst 1968

1968 was voor mij niet bepaald het begin van mijn flower-power-tijd. Ik was zes geworden en moest nu op de maat stappen van het katholiek lager onderwijs. De kleurboeken, goed geurende marsepeinlijm uit een wit potje met een rood dekseltje, houten blokken en poppenkast werden geruild voor AAP NOOT MIES.

Ik zat naast Ahmed. Ahmed zag er altijd netjes uit. Hij droeg meestal een geruit hemd en een bruine lange broek met bretellen. Ik vond hem zeer volwassen.

Na het kruisteken en het ochtendgebed, waar Ahmed niet aan meedeed, hadden wij rekenen, gevolgd door moedertaal. De juf schreef woordjes op papiertjes en kleefde die naast de prenten op een groen vilten bord. Nieuwe woordjes, die al snel de ervaring brachten dat het met lezen en spreken bij mij niet zo vlot liep als bij de andere kinderen. Hoewel Ahmed er een eigen moedertaal op na hield en Nederlands voor hem de eerste vreemde taal was, werd hij mijn steun en toeverlaat. Telkens weer vroeg ik hem stilletjes het woord dat de juf aanduidde op het bord. De angst sloeg me om het hart dat ik het woord niet zou kunnen gezegd hebben.

Dit is An. Dit is Sam.

- Gert, wie is dit?

Sam natuurlijk, wat een domme vraag! Juffrouw Margriet klopte met haar stokje op de grijnzende Sam.

- Wel, Gert?

Sam, het was Sam, ik moest het alleen nog luidop zeggen.

- Je weet toch hoe die jongen heet?

Ik knikte.

- Zie je de prent misschien niet? Ga even staan.

Ik schoof uit de bank. An en pop en beer, alle keken zij naar mij, en Sam grijnsde.

- S-S-S-Sssss-Ssss-S-S

Juffrouw Margriet perste haar rode lippen kort op mekaar en haar wenkbrauwen schoten omhoog.

- Weet jij niet wie dat is? Dit is...

- Sam! Dit is Sam! Sam!

Dat riepen andere kinderen.

- Stilte, kinderen, Gert is aan de beurt!

De rijen voor mij draaiden zich om en keken mij aan met gefronst voorhoofd, net als juffrouw Margriet.

- Ssss-S-S-Sssssssssss

Nu begonnen de kinderen te lachen.

- Zit er hier een slang? Sssssssssssssssssss.

Ik probeerde mijn vingers in de houten bank te knijpen en begon ook te lachen.

- Stilte! Stilte! Ga maar zitten, Gert.

De bel ging. Wij schoven naar buiten voor de speeltijd. Iemand siste mij in het oor: Ssssssss. Een meisje gaf een gillette. Ik waagde het niet om te kijken.

Op een dag was Ahmed er niet. Hij was ziek. De volgende dag probeerde ik het ook: Mama, ik kan niet naar school, ik ben ziek. Dat leverde natuurlijk niets op want ik zag er gezond uit, keel, oren, buik, alles bleek in orde. Ik moest naar school. Toch probeerde ik het elke morgen opnieuw: Ik wil niet naar school, ik ben ziek!

Dan vond ik andere middelen.

- Hoeveel is $2+4$?

De juf zocht over de hoofden. Ik dook in mijn schriftje. $2+4 = 6$ had ik geschreven.

- Gert?

Lap! Zij had mij ontdekt! De rijen voor mij draaiden zich om. $2+4=6$ maar die zes kwam er niet uit, dat voelde ik. De vingers vlogen in de lucht: Juf, juf! Ik wist het ook. Ik deed mijn mond open en zei:

- Acht.

Neeee! Fout, fout, juf, juf! De kinderen sprongen uit hun bank. Juffrouw Margriet maande tot stilte.

- Gert, 2 plus 4 ... is 8?

Ik knikte.

- Denk nog es goed na.

Acht had ik goed gezegd, ik bleef erbij.

- Weet je het niet?

Juffrouw Margriet schudde het hoofd. Ik was niet de enige met een blamage. Ook zij voelde zich voor haar klas vernederd. In mijn wekelijks rapport stond er bij 'mondeling' altijd een rode streep met daarnaast een paar zinnen, die ik niet kon lezen, maar het uitroepingsteken herkende ik wel.

Na drie maand verliet ik het instituut. Mijn ouders hadden een nieuwe school voor mij gevonden, een stadsschool dit keer. Nu zat ik in het eerste studiejaar in de Ledeganckstraat bij meesterke Vermaerke. 'Meesterke' omdat hij pas 19 was en voor het eerst voor de klas stond.

Sinds vele jaren is André Vermaerke de regisseur van Wittekerke: In onze zelfhulpvereniging heeft hij een cursus gegeven in improvisatie en expressie. Sommige mensen die stotteren hebben nooit geleerd zich uit te drukken, zich te verdedigen, een grapje te maken.

Hij zag dat ik het moeilijk had met lezen en schrijven - ik schreef alle woorden aan elkaar - en twee keer per week gaf hij mij bijlessen 's avonds bij ons thuis. Soms sprak ik niet zo vlot en dat wou hij ook aanpakken.

In het bureau van mijn vader, een kleine kamer aan de achterkant van ons huis, met een schoolbord, een schrijftafel, een bibliotheek en - wat voor mij een troost was - met zicht op de schommel in onze tuin, oefenden wij het gecontroleerd ademhalen.

- Kijk, Gert, wij gaan nu heel diep inademen ... en dan vertel jij heel rustig...

- Volgende zaterdag ga ik samen met Sam en An naar de speeltuin.

- En weer diep inademen en ...

- An neemt haar zes poppen mee.

De zinnen die ik zo bewust uitsprak, kwamen zonder storing, maar wanneer ik spontaan iets wou vertellen, liep het helemaal fout. De lucht bleef weg, een blok cement in mijn keel hield alle woorden tegen, mijn mond trilde van spanning, mijn handen balden zicht tot vuisten, maar de vijand hield zich goed verscholen. Wat was er toch met mij aan de hand?

Ik zat erbij toen meesterke Vermaerke met mijn ouders sprak. Gert heeft last van stotteren, zei hij.

Zo. Stotteren. Dat was het.

Tot vandaag blijft stotteren een taboewoord. Vele ouders zeggen: "mijn zoon heeft iets" of ze hebben het over "zijn probleem". Het stotteren benoemen als stotteren is een must. Het woordje 'stotteraar' vervang ik liefst door 'een mens die stottert'.

In de klas zat ik naast Jan Van Cotthem. Jan was de slimste van de klas en ook zijn broers stonden gekend als de beste studenten van de oefenschool. Zij woonden naast het vliegveld van Sint-Denijs-Westrem. Hun tuin grensde zelfs aan de start- en landingsbaan.

Wij werden snel goede vrienden en toen Jan mij op zijn verjaardagsfeestje uitnodigde, was ik zeer benieuwd eindelijk zijn vermaarde vliegtuigenverzameling te zien. De andere jongens verzamelden ook, voornamelijk auto's, van Matchbox en Dinky Toys en in de speeltijd probeerden zij op te scheppen met hun weetjes over de Alfa Romeo Scarabeo en de rode Porsche 910 met de vette 68 op de motorkap. Jan zat dan ook in de kring en hij luisterde wel, maar aan zijn gezicht zag je dat hij die hele autobranche een zeer oppervlakkig gedoe vond. Auto's waren niets anders dan auto's, zij hadden geen geschiedenis geschreven en speelden in het wereldgebeuren geen rol, niet zoals de Spirit of Saint-Louis, de eerste transatlantische vlucht, of de A6M2 ZERO, waarmee de Japanners Pearl Harbor hadden gebombardeerd.

Jan had niet overdreven. Alle vier muren van zijn kamer waren volgeplakt met vliegtuigposters. Tientallen modelvliegtuigjes, die hij samen met zijn broers had gebouwd, hingen aan koordjes van het plafond naar beneden alsof the Battle of Britain boven zijn bed had plaatsgevonden.

Toen wij genoeg rondgekeken hadden, nam Jan ons mee in de tuin. Wij speelden een beetje

op de schommel maar al gauw gingen wij aan het voetballen. Dan schoot de bal in een wijde boog boven de rhododendrons over de tuinschutting. Ik baande mij onmiddellijk een weg door de dichte struiken en zag door de hoge kippengaasomheining onze bal op het grasveld liggen, op het grasveld van de startbaan. Jans moeder had het ons niet eens verboden op het vliegveld te lopen, zo ondenkbaar verboden was het. Plots zei Jan naast mij: "Ik weet een weg." Wij schoven een paar meter tegen de omheining aangedrukt langs de struiken tot hij opeens neerknielde: "Hier gaat het!" In het gaas was onderaan een opening van ongeveer een halve meter, net breed genoeg voor smalle jongens zoals wij. Wij krabbelden eronderdoor en daar stond ik op het vliegveld. Voor het eerst had ik bewust iets gedaan dat verboden was en mijn hart klopte in mijn keel. "Bukken!" Jan trok mij tegen de grond. Samen slopen wij naar de bal en bleven een beetje langer dan nodig liggen om naar de sportvliegtuigjes te kijken die nu het grijpen nabij in de zon stonden te glanzen.

Jan werd mijn beste vriend. Tijdens het middelbaar verloren we elkaar uit het oog maar 33 jaar later ontving ik deze mail:

Sent: Saturday, October 13, 2007 5:24 AM

Dag Gert,

Da's een verrassing!

Ik heb jouw naam gegoogled en zie dat je een blog hebt over stotteren. Proficiat dat je dat hebt kunnen overkomen en dat je actief bent in dit verband.

Ik woon nu in Seattle, Washington, USA. Ik woon al 25 jaar in Amerika. Ik kwam naar 't unief hier en ben hier getrouwd. Ik heb 3 kinderen (jongens).

Ik werk voor een bedrijf dat in-flight entertainment systemen maakt voor Boeing en Airbus vliegtuigen. Ik leid nu een project voor de nieuwe Boeing 787.

Het verwondert me dat je mij wilt vermelden in jouw autobiografie. Heb je vragen of een verzoek?

Jan

Tijdens een leesbeurt bij meesterke Vermaerke in de klas moest ik plots samen lezen met Jan. Luidop lezen, ik? Dat kon ik toch niet. En nu samen lezen, waar kon dat goed voor zijn? Toen gebeurde het wonder. Jan begon en ik volgde hem en... ik stotterde niet meer bij het lezen.

Wanneer je samen leest kan je dat vergelijken met leren fietsen. Iemand houdt je zadel vast om je in evenwicht te houden. Je weet dat je niet zal vallen, de ander draagt je.

Ook bij het lezen voel je die steun, de ander draagt je met zijn woorden en je kan hem volgen.

Simultaan lezen met Jan vond ik geweldig! Plots hoorden ook mijn klasgenoten dat ik kon lezen. Sommigen begonnen er aan te twijfelen of ik wel echt stotterde. Ze vonden dat ik mij gewoon aanstelde en dat ik die steun van Jan niet nodig had. Ik hoorde hoe kinderen aan de meester die toezicht hield, gingen vertellen dat ik "Hands up of ik schiet!" had geroepen en daarbij niet had gestotterd. Wilden die 'vriendjes' er mij op betrappen dat ik een simulant was en alleen in de klas begon te stotteren om niet te hoeven antwoorden? De meester nam mij terzijde: "Ik heb het nagevraagd aan je vriendjes, je stottert niet op de speelplaats..." Hands up of ik schiet, meester!

IK GOU VAN JOU 1969

In de speeltijd verdeelden wij ons in twee groepen. De jongens speelden diefke en politie, de meisjes hadden hun danskoord of ze sprongen in de rekker. Hoewel het een ongeschreven wet was dat wij nooit een voet op het terrein van de meisjes zouden zetten, wisten wij maar al te goed waar zij aan 't hinkelen of aan 't springen waren. In de eerste klas kwam ik tot de vaststelling dat je met een goed uiterlijk meisjes kon imponeren. Kleren waren belangrijk voor mijn zelfvertrouwen. In korte broek zag je mij nooit, ook niet in de zomer. Ik droeg dag in dag uit een jeans met bijbehorend jeansjasje. Dat was toen In en daar scoorde je het best mee bij je schoolvriendinnen.

Isabel was het mooiste meisje van de klas. Iedere jongen was stapelverliefd op haar. Haar vader was huisarts en zijn dochter erfde het ontzag dat wij hadden voor een man in zijn witgesteven kiel, die met een simpel houten stokje - de rest van een ijsje, dacht ik altijd - heel diep in je keel keek. Soms zo diep dat je in het ronde spiegeltje op de band rond zijn hoofd bijna je maag kon zien. Voor een man, die zonder waarschuwing met een spuitje voor de dag kon komen of die de gapende wonde in je voorhoofd in minder dan geen tijd genaaid had. Iedereen wou Isabel versieren en in de koude winter, wanneer de meisjes tijdens de speeltijd liever in het droge bleven en onder het afdak dicht tegen mekaar aan stonden te bibberen,

stuurden wij onze imaginaire brommers door de moddersneeuw, rakelings langs haar. Een plaats op de bank naast Isabel was dan ook het meest begeerde plaatsje in de klas en in de loop van het schooljaar wist meesterke Vermaerke het klaar te spelen dat zowat elke jongen enkele weken naast haar kon zitten. Of hij dat bewust deed, is mij nog steeds een raadsel.

Ook ik had het geluk naast Isabel te zitten. Mijn schrift met rekensommen schoof ik altijd in haar richting voor het geval zij het antwoord niet zou weten, maar zij had geen behoefte aan mijn hulp. Zij zat zo dicht naast mij dat het onmogelijk was naar haar te kijken maar dat hoefde ook niet. Haar frisgewassen pullover geurde verrukkelijk, ik hoorde haar kuchje voor ze luidop haar antwoord gaf en ik vond het heerlijk dat de jongens zich naar haar omdraaiden en mij daar naast Isabel zagen zitten. Met dat zalig gevoel keek ik vaak naar het meisje vooraan in de bank bij de deur. Naar Inge kijken was makkelijk. Ik zat rechtop, de meester had de indruk dat ik naar het bord keek, maar mijn ogen dwaalden af naar rechts, waar Inge's paardenstaart zo leuk heen en weer wipte.

Ik schreef haar mijn eerste liefdesbriefje. Aan Inge's gezicht kan ik mij slechts vaag herinneren maar tot in het kleinste detail zie ik de boekentas voor mij, een kakikleurige lederen tas met twee reflectoren op de sloten - een nieuw gadget, waarmee toen nog niet veel jongens konden pronken - waaruit mijn moeder mijn eerste liefdesbriefje tevoorschijn getoverd had. *"ik gou van jou"* was de boodschap. Ik had een dubbel blad lijntjespapier uit het midden van mijn huiswerkschrift getrokken, daar waar het geen sporen laat, maar vooraleer ik het op een gepast moment tussen Inge's schriften had kunnen smokkelen, had mijn moeder het met een big smile uit mijn boekentas gehaald. Daar stond ik dan, een verliefd jongetje van zes, met rode kaken.

VIER UUR WACHTEN VOOR EEN PAASEI 1969

De oefeningen met meesterke Vermaerke maakten mijn spreken wel vloeiend, maar op het moment dat ik het bureau van mijn vader verliet en spontaan iets wou vertellen, begon ik weer te stotteren.

Wat je leert op logopedie moet je leren toepassen in de onbeschermdere omgeving. Deze transfer is van cruciaal belang en maakt het meeste kans op slagen wanneer de ouders in de therapieruimte worden toegelaten. Daar zien zij hoe de interactie verloopt tussen therapeut en cliënt, zij worden actief bij de therapie betrokken.

Op aanraden van onze huisdokter nam mijn moeder mij mee naar een psychiater in de Papegaaistraat. Het was kort voor Pasen. Dat weet ik nog heel precies, want na vier uren wachten in de wachtzaal kreeg ik van de secretaresse een paasei als geschenk. Van het onderzoek zelf weet ik niets meer. Wel dat mijn moeder duidelijk haar ongenoegen uitte, dat het een schande was, een kind van zes jaar vier uur te laten wachten.

Daarop volgde er een onderzoek in het grootste revalidatiecentrum van Vlaanderen in de Sint-Lievenspoortstraat te Gent en ik werd aangemeld voor 'stotteren'.

Mijn stottertherapie begon bij een lieve mevrouw die me met poppen liet spelen. Er stond een poppenkast in de hoek en er lag een heleboel speelgoed op de grond. Ik was toen zeven en hoewel ik nog een kind was, besepte ik heel precies waarvoor ik kwam. Na enkele keren gespeeld te hebben was ik het beu en vroeg ik aan mijn moeder een andere logopediste, "want ik speel daar alleen maar..." Ik wilde kost wat kost iets doen aan mijn stotteren. Mijn moeder regelde dat snel. Een week later klopte ik aan de deur van mijn nieuwe therapeut en Pater Toon deed open.

DE PATER 1970

Pater Toon was Franciscan. Ik zag hem altijd in een grijs pak met een wit hemd en een grijs gilet met een kruisje in één van zijn knoopsgaten gestoken. Alles aan hem was groot, zijn voorhoofd, zijn bril en zijn zwarte schoenen die altijd blonken. Boven zijn gilet droeg hij nog eens een jasje met een klein zilveren kruisje in zijn revers. Dat jasje deed hij zelden uit, behalve een paar maal op een zomerhete dag. Hij leefde in het klooster op de Oude Houtlei in het centrum van Gent en had zijn praktijk in de Sint-Lievenspoortstraat, waar hij ook les gaf aan de logopedistes-in-spe.

Pater Toon zou mij wekelijks zien om te praten en te werken aan mijn spreken. Hij was niet alleen mijn logopedist maar hij werd steeds meer mijn mentor. Zonder het toen te beseffen, kreeg ik in die tijd een super opleiding om ooit zelf logopedist te worden.

Ik heb van hem enorm veel dingen geleerd die ik nu bij mijn lotgenoten toepas:

- het engelengeduld waarmee hij mij benaderde, met respect voor mijn angsten en mijn vermijdingsgedrag, is belangrijk om lotgenoten uit hun vluchtgedrag te halen.
- Schouderklopjes geven, ook een kleine stap zien als een overwinning, dat motiveert en kan iemand plots stimuleren.
- Hij had ook veel aandacht voor mijn hobby's, je interesseren voor de totale mens en meegaan in zijn leefwereld is belangrijk.
- Mijn lokaal is eerder een gezellige woonkamer, waar de cliënt zich op zijn gemak voelt.

HET VISITEKAARTJE

1969 e.v.

Ieder schooljaar moest ik kennis maken met een nieuwe leraar en eind augustus zat ik al met hevige buikpijn geplaagd. Daartegen moest het visitekaartje helpen dat mijn ouders mij meegaven op de eerste schooldag. Zodra ik mijn nieuwe leraar in het vizier kreeg, stapte ik naar hem toe en hield hem de geopende witte omslag met het kaartje onder de neus. De tekst zag er ongeveer zo uit:

Geachte leraar,

Gelieve er rekening mee te willen houden dat onze zoon Gert Reunes stottert.

Dank bij voorbaat.

Zo begon het schooljaar met steeds hetzelfde ritueel.

Sommige leerkrachten begrepen het verkeerd en lieten me niet meer lezen. Ze spaarden me, of ze wilden vooral hun eigen geduld niet op de proef stellen, omdat het zeer lang duurde

vooraleer ik er een simpele zin uitkreeg. Als ik dan toch luidop moest lezen, stonden die letters daar met ijzige kalmte op mijn prestatie te wachten. 'Papier is verduelig' hoorde ik mijn oma. Dat zij 'verduelig' zei in plaats van 'geduldig', daar stak iets achter. Het maakte de letters op het papier bijzonder gevaarlijk. Ik raakte in paniek, begon te blokkeren op ieder woord, tot er niks meer uit mijn mond kwam. De kinderen naast mij lazen mooi met hun wijsvinger langs de woorden, maar ik bedekte al die zinnen met mijn vlakke hand. Ik drukte mijn hand zo hard tegen het papier dat de letters wel moesten verdwijnen. Als ik dan mijn vingers voorzichtig spreidde, stonden zij er toch nog. Onder mijn zweterige handpalm was het papier lichtjes gaan golven en zienderogen werd mijn leesboek een besmeurd prulboek. Een rotboek was het.

Lezen was voor mij een hel en ik las zo weinig mogelijk. Mijn zus verslond boeken, net als mijn vader en mijn moeder. In onze living stond de grote wandkast vol boeken, zelfs achter de glazen deurtjes, waar andere mensen porseleinen herderinnetjes of de beker van de veldcross ten toon stellen, zag je bij ons de veertien delen van de Standaard Encyclopedie. Als je de schuiven opentrok, waar je kaartspelen kon verwachten of een verzameling knopen en naaigerief, bij ons zaten er boeken in. Ik probeerde alles te vermijden wat in de verste verte leek op een letter, een woord, een tekst. Dat was niet alleen voor de lessen Nederlands het geval. Mijn boeken "Vaderlandse geschiedenis" en "Aardrijkskunde van België", die wij in de klas niet gebruikten, maar waar je thuis moest uit leren, zagen er op het eind van het jaar nog spiksplinternieuw uit.

TWEE BOMEN!

1972

Gert bij de welpen.

Op zondagnamiddag ging ik naar de welpen, dat was de eerste divisie bij de scouts op onze parochie. Tijdens mijn welpentijd heb ik vaak de vlag moeten groeten en af en toe had ik daarbij de leiding over 40 andere jongeren. De vlag groeten ging als volgt: Iedere week werd er een hoofdpatrouilleleider gekozen die een aantal standaardzinnen moest zeggen aan de totempaal. Boven aan de totempaal hing een prachtige vossenstaart en op die paal stond een wolf afgebeeld.

Eén van die zinnen die de leider riep was:

“wij djieb djieb djieb djieb!”

Waarna de ganse groep

“wij dob dob dob dob!” antwoordde.

Wat dat betekende, heb ik niet kunnen achterhalen, maar die ene zin “wij djieb djieb djieb djieb” hoor ik nu nog steeds in mijn hoofd.

Eén keer per maand moest ik als patrouilleleider de openingsceremonie leiden. Onze groepsnaam WIT en de daarbijhorende kreet "WIT... SLIM!" was niet zo moeilijk. Wit kwam er gemakkelijk uit, ook omdat ik dat woord met een slagbeweging van mijn arm tegen mijn heup kon zeggen. Maar dan moest ik nog enkele extra zinnen zeggen en dat was niet vanzelfsprekend! De groep leiden was voor mij ook altijd een beetje lijden.

Tijdens een speciaal weekend voor de patrouille leiders en hulp patrouille leiders, de P.L.'s en H.P.L.'s, mochten we van groepsnaam veranderen. De naam moest gelinkt worden aan de natuur en we kregen hiervoor tien minuten tijd om te overleggen. Na een paar seconden wist ik al wat het moest zijn: Ik koos voor de slagzin 'Twee bomen', waarbij ik "twee" moest roepen en mijn H.P.L. "bomen" riep. Een kreet zonder inhoud of effect, maar het woordje 'twee' zou ik ongetwijfeld vlot kunnen uitspreken. Iedereen vond die kreet veel te simpel en ook toen ik de anderen hoorde "Madeliefjes... lief!" en "Panters... pienter!" vond ik ook dat die slogan van mij op niks leek. Maar ik bleef erbij dat dit een super veilige kreet was en dreef mijn willetje door:

"Twee... bomen!"

De punten die we kregen op onze slogan waren beduidend minder... Maar ik voelde dat ik het woordje "twee", mijn woordje bij de openingsceremonie, ook onder de zwaarste druk zou kunnen uitspreken. Om toch maar niet te stotteren, had ik de punten van onze groep ervoor opgeofferd.

Verjaardagsfeestje in Gert zijn tuin.

Ondanks mijn stotteren had ik toch een pak vrienden. Tijdens de pauze speelde ik met Jan, Dirk en Maarten. De speelplaats was niet langer een onbekend terrein waar ik dreigde verloren te lopen. Ik voelde mij vaak goed in mijn vel en, ja, soms gingen er de woorden niet uit, maar ik voelde het niet altijd als een belemmering. Het was gewoon zo.

Pas later, met twaalf, dertien, werd ik er mij langzaam van bewust dat er zoiets bestaat als 'een stotteraar zijn' en dat het deel uitmaakt van je identiteit.

Op de Oefenschool - zo heette die school omdat er voortdurend werd geoefend, en dat was niet alleen voorbehouden aan de leerlingen, er kwamen ook vele onderwijzers-in-spe hun eerste lesgeven met ons 'oefenen' - leerde ik Marc Coucke kennen. Marc was een verwoed schaker. In zijn boekentas droeg hij een magnetisch minischaakbord met zich mee en als je iets van hem wou - een paninisticker van Luis Ocana of een sticker van Eddy de Vlaeminck voor je veldrijden-collectie - bracht je hem de schaakbladzijde uit de Knack mee. "Heb ik al" zei hij tegen de anderen, maar ik had het geluk dat mijn vader de interessante Knacks bewaarde, zo kon ik uit het archief diepen en zó een sterk geheugen had Marc dan toch niet. Eric, mijn buurjongen, schaakte ook graag en ondanks het feit dat Marc de jongste van ons was, verloren wij alle partijtjes tegen hem.

Al enkele maanden had ik in een fotowinkel op de Zwijnaardsesteenweg een 8 mm filmprojector zien staan. Samen met Eric had ik het plan opgevat in onze garage een heuse filmzaal te bouwen. Een stripbibliotheek was in het water gevallen omdat we te weinig strips hadden, maar een filmzaaltje oprichten in onze buurt leek ons het ideale plan om inkomsten te hebben waarmee wij nieuwe strips konden kopen.

Het bedrag voor de filmprojector, 1250 frank, was voor ons twaalfjarigen een enorme som. Toen kwam Eric op een lumineus idee: Driekoningen! En zo ging ik op zes januari met Marc en Eric als Driekoningen rond in onze buurt. Aan het eind van onze ronde hebben Eric en ik de 250 Belgische franken verdeeld en Marc niets gegund omdat hij ons steeds klopte met het schaken. Daarenboven was hij twee jaar jonger en "zo een pruts heeft toch nog geen benul van geld" zullen wij gedacht hebben. Ook vonden wij twee aandeelhouders voor ons bioscoopproject meer dan genoeg.

De bioscoop in de garage van mijn vader is nooit van de grond gekomen. Wist ik toen dat ik later als filmopérateur meer dan tien jaren films zou draaien in een heuse bioscoop met twaalf zalen? Misschien werd dit voorval een wijze les voor Marc want in 1994 had hij hij alle aandelen van zijn vennoot gekocht bij het opstarten van omega-pharma. In 2007 was hij CEO van OMEGA-PHARMA, een bedrijf met 2.800 werknemers in 17 landen. Ik denk dat Marc nu wel een dikkere portefeuille heeft dan die van Eric en mij samen.

Gert naast Pater Toon en zijn ouders.

Iedere woensdagnamiddag stond ik vol enthousiasme voor de grote witte deur te wachten, tot ik bij de Pater mocht binnengaan. De Pater - zo noemde ik hem - was een charismatisch man en hij had een engelengeduld. Steevast manipuleerde ik onze gesprekken om toch maar verhaaltjes te vertellen en niet te oefenen.

Vandaag herken ik dit gedrag bij mijn lotgenoten. Sommige mensen willen langs de ene kant zo snel mogelijk van hun stotteren bevrijd worden, langs de andere kant willen ze daarvoor niet echt oefenen. Bijna even belangrijk als het motorisch aspect is het psychologisch aspect. De angstgedachten die aan de basis liggen van vermijdings- of vluchtgedrag, worden door rationele- emotionele-therapie (RET) stap voor stap afgebouwd.

Hij liet me aan het woord. Ik stotterde bij hem heel hard, maar hij liet mij uitpraten en hij luisterde naar wat ik in de voorbije week allemaal had beleefd. Hij was voor mij een bliksemafleider. Ik wilde hem zoveel vertellen, alles wat ik in mij had opgehoopt, het leuke en het verschrikkelijke, waarover ik met niemand had kunnen praten omdat niemand tijd had,

niemand wist hoe zij op mijn stotterzinnen moesten reageren en ikzelf het allerm minst. Telkens weer overlaadde ik hem met de problemen van mijn voorbije week. Hoe vaak werd ik in de klas verkeerd of helemaal niet begrepen. Tijdens een discussie kon ik mij niet verdedigen, mijn argumenten bleven onuitgesproken in mijn hoofd steken, ze zwommen daar rond als vissen in een bokaal, kleine, vinnige visjes of fraaie siervissen in alle kleuren van de regenboog, maar stom. Hoe vaak formuleerde ik foute antwoorden omdat ik angst had bij het juiste antwoord te stotteren.

Niet alleen op school had ik het kwaad. Dicht bij mijn huis waren er twee kruideniers, het Centraatje en 't Hoekje. Regelmatig stuurde mijn moeder mij naar de winkel. De verkoopster vond het waarschijnlijk schattig om een stil, braaf jongetje te zien verschijnen dat met een briefje om boodschappen kwam. Als beloning mocht ik altijd een pakje chips met zout of paprika kiezen. Ook zonder briefje mocht ik na schooltijd gewoon langs gaan in het Centraatje om een pakje chips. Ik stak het zilverrood pakje hoog in de lucht, de winkeljuffrouw knikte en zonder betalen mocht ik de winkel verlaten. Dat waren nog eens hoogdagen voor een jongen die zich nog niet schaamde om een briefje af te geven. Toen ik groter werd, ging ik enkel nog met een lange boodschappenlijst naar de winkel. Met een briefje waar enkel '100 g gemalen gruyère' op stond, zag je mij niet meer naar binnen stappen. Langzamerhand werd ik mij van mijn stotteren bewust. Een hinderlijk schaamtegevoel be kroop mij. Gevaarlijke stotter situaties probeerde ik te vermijden en ik deed hardnekkige pogingen de verschrikkelijke stottermomenten die ik had meegemaakt te verdringen. Ik voelde mij minder waard dan de anderen en het idee dat ik niet kreeg waar ik recht op had, achtervolgde mij dag en nacht. De Pater probeerde mij te troosten, ooit zou ik nog wel "de juiste haver" krijgen.

Mijn frustraties kon ik bij de Pater kwijt en op die manier spaarde ik mijn ouders. Ik hoefde thuis geen relaas te doen van wat er allemaal fout liep in mijn leven en een zekere vorm van trots begon in mij te groeien. Voor mijn probleem was alleen ik verantwoordelijk en ik zou het zelf oplossen. Niemand zou met mij moeten mee-lijden.

Niemand mocht binnentreden in mijn gevoelens en niemand hoefde zich zorgen te maken over mijn gevoelens. Je sluit je op en iedere keer dat je iets meemaakt sluit je een volgende deur,

tot stilletjesaan alles potdicht zit.

ISOLATIEGEVAAR: Een gevaarlijke piste omdat je dan het stotteren niet meer bespreekbaar maakt voor je onmiddellijke omgeving. Dit gedrag probeer ik nu te voorkomen bij mijn lotgenoten. Het zou verloren tijd zijn als ze dezelfde fouten gingen maken die ik gemaakt heb.

Bij de Pater sprak ik over mijn basket en mijn school en over de alledaagse dingen, iets wat ik thuis nooit deed. Bij het ontbijt, 's middags, 's avonds, ik zat aan tafel en zei geen woord. Maar stil was ik niet. Verzonken in mijn eigen fantasiewereldje voerde ik gesprekken dat de stukken eraf vlogen. Ik voerde interviews met bekende mensen, vooral mensen uit de sportwereld. Zulke gesprekken hadden het groot voordeel dat ik twee dingen tegelijk kon doen. Terwijl ik mijn innerlijke interviews voerde, zat ik lekker te eten. Donderdag was stoverijdag, mijn lievelingsmenu, en wie zat er met mij aan tafel? Eddy Merckx. Een echt feest.

Soms interviewde ik ook mezelf en dan was ik de man die een belangrijke overwinning had behaald. Ik voerde geluidloze gesprekken waar ik mij goed bij voelde en ik was danig fier op mezelf omdat ik iets had bereikt, al was het dan in mijn fantasiewereld.

Op mijn kamer stond de oude schrijfmachine van mijn vader, een Olivetti. Ik typte die interviews uit in 3 kolommen, net zoals ik dat elke week in de HUMO zag. Ik wist toen nog niet dat HUMO mij enkele jaren later echt zou komen interviewen.

Mijn eerste interview over mijn stotteren en mijn therapie in Nederland in juni 1995 gaf ik aan Ingrid Debie. Op 13 juli 1995 verscheen het in HUMO. Ingrid liet me vertellen, maar zij stelde ook een paar rake, kritische vragen. Het werd een ophefmakend artikel, waarin de lezer grondig geïnformeerd werd. Ons gesprek eindigde in een gezellige babbel waarin Ingrid Debie tot slot zei dat iemands handicap nooit een rem op zijn ontwikkeling mocht zijn. Ingrid Debie is op 31 maart 2008 overleden.

MIJN RECHTERARM WORDT ZWAAR

1973

Wie stottert, staat onder stroom, is zenuwachtig, verkrampd, gespannen als de veer van een flipperkast. Mijn redding scheen in de ontspanning te liggen. De aandacht die de Pater mij

schonk, maakte mij al rustiger, maar ik moest leren mezelf te ontspannen.

Bij het begin van mijn therapie-halfuurtje moest ik gaan liggen op een zwarte bank, die niet bepaald zacht was, en dan begon de Pater een reeks zinnen te zeggen die ik één voor één moest nazeggen:

Mijn rechterarm wordt zwaar

Mijn rechterarm wordt zwaar en warm

Ik voel de warmte stromen door mijn rechterarm

mijn zonnevlecht wordt warm

mijn buik gaat op en neer zoals de golven

wanneer ik zo spreek gaat het goed

Soms werden de rollen omgedraaid en sprak ik de ontspannende zinnen uit voor de Pater. Hij nam zijn bril af, ging languit op de bank liggen en ik mocht starten met de oefening. De zinnen werden telkens gevolgd door het ruisen van de zee, dat ik met een zachte sss-klank goed kon nabootsen:

Mijn rechterarm wordt warm

Sss

Mijn rechterarm wordt zwaar

Sss

Soms lukte het mij, tijdens een sessie die ik mocht leiden, de Pater in slaap te krijgen. Dan hoorde ik hem lichtjes snurken. Ik had controle over mijn stem, sprak traag en liet het ruisen van de zee zo lang aanhouden tot ik zag dat de pater genoot van zijn korte, welverdiende rustpauze. Als een echte hypnotiseur had ik hem in slaap gekregen met mijn stem, die plots niet meer blokkeerde. Dat is toch gek, dacht ik, dat ik bij die zinnen niet meer stotter.

Na enkele weken sprak ik al die zinnen luidop en vlot voor mezelf. Ik lag in de kleine kamer op de zwarte bank, mijn ogen waren gesloten en ik controleerde mijn ademhaling heel bewust. Zodra ik echter het therapielokaal verlaten had en buiten spontaan iets wilde zeggen, werd die mooi gecontroleerde ademhaling door mijn stotteren helemaal verstoord. Mijn

woorden stokten, waardoor mijn adem stakte, soms begon ik na één woord alweer in te ademen, soms sprak ik eerst op het einde van mijn ademvolume. Ik zat weer helemaal in de knoop. Waarom kon ik mijn therapie-succes nooit meenemen naar buiten? Iets deed ik fout, maar wat? Ik vond geen antwoord. Maar na drie trappen op de pedalen van mijn fiets waren mijn gedachten al bij mijn basketbal.

Thuis duwde ik het schrift met de opdrachten van mijn logopedist snel in de onderste schuif van mijn schrijftafel en daar bleef het zitten tot de volgende sessie.

Verdorie, 't is al kwart voor drie. De Pater wacht en ik moet nog mijn verslag schrijven. Snel een stift, schrift open:

- Hoe voel ik mij? Antwoord: ...

'Soms moe en eenzaam. Het grootste probleem deze week was praten in de klas, luidop antwoorden in de les van aardrijkskunde.'

Zo, in twee minuten had ik mijn verslagje voor de Pater in elkaar geflanst. Ik maakte mezelf wijs dat alles goed zou komen. Door die sessies zou mijn praten ooit wel beter worden. Ik wiegde mezelf in slaap door telkens weer op mijn fiets te springen en naar mijn logopedie te crossen.

BASKETBAL

van 09/71 tot 06/73 5de klas

Jacques Blondeel en de pupillen van Gentson.

In het vierde studiejaar kwam ik bij Mijnheer Crommelynck in de klas. Liever had ik in de klas gezeten van mijnheer Blondeel. Jacques Blondeel was een strenge leraar en een goed sport-didacticus. Tijdens de middagpauze gaf hij les in basketbal en na enkele trainingen op school vroeg Jacques of ik de zaterdag in de oude Bijloke-school wilde komen meetraineren met de pupillen.

- Jij hebt wel talent. Je bent snel en je hebt ook oog voor het globale veld, je ziet welke speler vrij staat, de beste voorwaarde voor een perfecte spelverdeler.

Eindelijk kreeg ik op school een woord van lof, iemand gaf mij een kans, iemand geloofde dat ik zou kunnen presteren. Voor het eerst voelde ik dat ik belangrijk kon worden voor mijn klasgenoten.

Dankzij Blondeel kreeg ik het basketbalvirus te pakken. Van mijn zakgeld kocht ik een oranje bal voor een kleine 250 frank. Elke vrije minuut zag je mij op de speelplaats bij één van de basketdoelen. Ik was de eerste met lederen 'all star' baskets, helemaal wit met een zwarte ster op de wreef. Weliswaar twee maten te groot - ik droeg steeds twee paar dikke sokken - maar ik wou kost wat kost 'all star' dragen. Na een paar weken zag ik al meer zwarte sterren over

het veld heen en weer flitsen. Ik begreep dat ik met mijn talent en mijn mooie uitrusting indruk kon maken bij de anderen en mijn aanzien op de speelplaats groeide met de dag. Op het einde van het vijfde schooljaar werd er een basketbalcompetitie tussen de hogere klassen gehouden. Daar zou ik mijn populariteit kunnen bewijzen. Weken voor die competitie was ik al aan het trainen in ons tuintje. Mijn ouders hadden een echt basketbalbord van het merk Schelde geïnstalleerd en een paar vierkante meter extra geplaveid. De helft van het grasperk had er moeten aan geloven. Iedere avond oefende ik daar drie uur: dribbelen, shotten naar de ring, rebounden. De bal landde vaak tussen de rozen en af en toe moest ik met een pincet een doorn uit mijn basketbal trekken. Als het buiten te donker werd, nam ik mijn bal mee naar de garage. Dan volgden nog 30 minuten Aberdeen basketball drills om mijn balvaardigheid te vergroten.

Bij het tornooi op het eind van het vijfde schooljaar zouden alle klassen van dezelfde jaargang tegen elkaar spelen.

In een ander vijfde zat er een zekere Zaki. Niet alleen de straatvechter van de school maar ook een allround sportman. Hij was groot, had gitzwart haar en zag er heel atletisch uit. Toen ik John Travolta enkele jaren later in de film Saturday night fever zag schitteren, meende ik een seconde dat Zaki het in Hollywood gemaakt had. Hij droeg steeds een zwarte leren jas, die hij op het plein met veel vertoon uittrok en aan zijn ondergeschikte gaf. Daarna gooide hij een balletje.

Hij was mijn rivaal. Stiekem gluurde ik naar Zaki, hoe hij zich tijdens de speeltijden met zijn basketbal voorbereidde op het toernooi. Ik imiteerde hem 's avonds thuis op mijn eigen klein pleintje. De strijd der Titanen, ik droomde er van. Zaki met zijn klas aan de leiding, ik storm op het veld, ontfutsel hem de bal en scoor in de laatste seconde de winning goal!

Eindelijk was de dag van het toernooi aangebroken. Blondeel was scheidsrechter. De klassen zaten langs de zijlijn, gescheiden in een rechterblok en een linkerblok. Voor de finale van het schooltoernooi hadden zelfs de meisjes van het koor die middag vrij gekregen en zij riepen het hardst. "Allez Gert! Shot! Jaaaaaa!"

Mijn bal zoefde door de korf. Gigantisch applaus. En ik genoot!

Zaki en zijn klas wonnen nipt met 3 punten verschil 45-48. Maar de aandacht van alle andere klasgenoten die op de Zweedse banken hadden staan springen en ons hadden aangemoedigd

vond ik zalig. Eindelijk ervoer ik dat ik in iets uitblonk en daarvoor ook nog applaus kreeg.

Onlangs tijdens een intake gesprek om stottertherapie te volgen vertelde mij een lotgenoot, "zonder mijn basketbal leefde ik niet meer". Het zouden mijn woorden kunnen geweest zijn. Wij hadden dezelfde geschiedenis. Basketbal heeft ook mij gemaakt wie ik ben. Basketbal kan een verschil maken tussen leven en dood zijn. Wie ooit het basketbalvirus te pakken heeft gekregen, begrijpt dat zondermeer. Een passie kan veel goedmaken in je leven. Wanneer een jongen zijn hobby moet opgeven omdat hij juist op datzelfde moment logopedie moet volgen, is dat problematisch. Dan wordt therapie een straf en dat is een slecht uitgangspunt. Soms vind ik het beter dat die jongen dan voor zijn hobby mag kiezen.

WINTERDROPPING

13/01/73

Op zondagnamiddag ging ik nog steeds naar de scouts. Bij de Jongverkenners droegen wij grofgrijze hemden en een donkergrijze das. Op die das was er een mooi Vikingschip geborduurd, ons erkenningsteken. De lange broeken die ik vroeger zo graag droeg, werden nu geruild voor een korte, donkerbruine broek met bijhorende scoutsriem. In de schoenool van mijn donkerbruine bottines was er als gadget een kompas ingewerkt, handig voor het geval dat we zouden verloren lopen. Elke activiteit waar je met succes aan deelnam, leverde je een écusson op, een ereteken dat je op je hemd mocht naaien.

Bij één van die activiteiten, een winternachtdropping in het polderland bij Knokke, viel ik in een gracht met water en ijs. De jongens trokken mij er snel uit en staarden ontzet naar mijn druipende kleren. Zij waren nog meer geschrokken dan ik. Zoiets was niet voorzien. Wat nu? Zo ver kon het kamp niet meer zijn. Maar misschien was het beter de kerk te zoeken, waar een leider in geval van nood post had gevat. Dit was toch een 'geval van nood'.

Onmiddellijk ontstond er een discussie, waar ik niet aan deelnam omdat ik schrik had te stotteren. Met hulp van het kompas hadden wij het kamp met onze slaappleats zeker snel gevonden, dacht ik, maar ik zei het niet.

Zo werd er over mijn lot beslist en in plaats van de kortste weg naar het kamp te zoeken, zijn wij nog vier uur lang door weiden en velden gestapt. Stappen deden de anderen, ik strompelde

over de gevroren aarde, druipnat, ik beet mijn tanden op mekaar maar ze klapperden zonder ophouden. Ik beefde over mijn hele lichaam, die vrieskou deed pijn, een pijn die ik met niets kon vergelijken - behalve dan de pijn in mijn tenen, daar gingen naalden doorheen. Ik had het gevoel dat mijn lichaam aan het doodvriezen was, dat alleen mijn denken mij nog vooruit hielp. Zelfs ademen was een strijd met de vijandige ijslucht die in mijn longen neersloeg als hamerslagen tegen een stalen muur.

Tijdens die winterdropping heb ik moeten vechten, maar ik verdroeg liever die fysieke beproeving dan stotterend mijn mening te moeten zeggen. Na vier uren kwamen wij eindelijk bij het kerkje, waar onze leider nogal opkeek toen hij mij zag verschijnen. Hij loodste ons naar de hoeve waar hete soep op ons wachtte. Ik, die nooit soep dronk, heb toen drie tassen naar binnen geslokt.

Liever lijden. Liever lijden dan hulp te vragen is secundair stottergedrag, een gedrag dat door stotteren wordt beïnvloed. Je hebt maagpijn, eerst maagkrampen na het eten, dan ook 's morgens bij het opstaan, dan de hele dag. Je bent ziek, maar je durft de dokter niet te bellen. Je durft er niet heen want daar moet je vertellen wat er scheelt. Je weet dat er een oplossing is voor je probleem, maar je vermijdt ze. Liever lijden.

De jongverkenner- en de welpenperiode hebben mijn levenservaring doen toenemen. Vanuit een luie zetel met chips en cola kun je je alleen theoretisch voorstellen wat vechten is. De echte ervaring, als je echt moet knokken, als je urenlang moet zoeken om de juiste weg te vinden, dat wordt een blijvende ervaring die je leven beïnvloedt. Van elke stap die je neemt, moet je de consequenties dragen. De playstation kan je gewoon uitschakelen. Ook al gebruik ik nu veel playstation spelletjes in mijn therapie, toch ben ik geen voorstander van het product op zich. Tenslotte is alles fake. Er worden veel rollenspellen gespeeld maar de echte ervaringen ontbreken.

Het stotteren bracht me steeds meer in verlegenheid en ik had steeds minder zin om aan dat soort van sociaal leven deel te nemen. Op een dag stond Chris Dellaert, de leider van de scouts, aan mijn deur. Hij zei dat hij mij zo onregelmatig zag en vroeg wat er aan de hand was. Had ik nog zin om mee te doen?

Hij haalde uit zijn tas een 8mm filmcamera boven. Die heb ik net gekocht. Hij pronkte ermee,

deed alsof hij mij filmde. Ik ga volgend scoutsjaar een heuse film opnemen, wil je mij daarbij helpen?

Later zou Chris echt cameraman worden bij Daska films voor het Gents regionaal filmjournaal.

Ik volgde toen al basketbaltraining en hield niet van die scoutsspelletjes waar je toch altijd iets moest zeggen. Mijn gedachten waren al een hele tijd vastgezet op afscheid nemen van de scouts en toen Chris daar voor mij stond, nam ik al mijn moed in handen en hakte de knoop door. Ik zei hem dat ik scouts en sport niet meer kon combineren en dat ik voor basketbal koos. Niet helemaal de waarheid. Dat het vooral mijn stotteren was dat mij deze beslissing deed nemen, wou ik destijds voor mezelf niet erkennen.

HIER BEN IK mei 1974

Toen ik twaalf werd, moest ik, zoals alle katholieke kinderen, mijn plechtige communie doen. Twee jaren lang ging ik naar de lering in het Crombeen-instituut. Een nog jonge juf gaf ons enkele woensdagnamiddagen onderricht in catechese om ons voor te bereiden op de zegen van onze bisschop.

In die tijd sprak ik absoluut niet graag. Ik haatte het moment waarop het weer was van 'de stoelen in een kring zetten'. Dat was democratischer of katholieker of gezelliger, ik vond het alleen maar eng. We moesten bepaalde teksten uit het Nieuw Testament luidop voorlezen en die dan in de groep bespreken. En er was niemand achter wiens rug ik kon schuilgaan.

Natuurlijk kende ik de figuur Jezus uit de lagere school. Ik had voor mijn tiende verjaardag twee prachtige kinderbijbels gekregen. Vooral het Nieuw Testament was prachtig geïllustreerd en ik keek er liever naar dan naar het Oud testament.

Maar toen ik zo regelmatig de bijbel las, kreeg hij voor mij een bijzondere betekenis. Van al zijn kwaliteiten imponeerde mij het meest dat die man wonderen kon doen. Ik moest meer in contact komen met de Heer, met de Schepper van hemel en aarde. Kon die mij niet helpen?

Thuis, alleen op mijn kamer, kuste ik het kruisbeeld:

"Heer, verlos mij uit mijn lijden en maak dat ik kan spreken!"

Heer, ik ben niet waardig dat gij tot mij komt, maar spreek en ik zal weer kunnen spreken."

Op mijn kamer kon ik zeer stil en ingetogen denken en dromen, naar de lering ging ik meestal om de clown uit te hangen. Ik lette doelbewust niet op en kon daardoor ook nooit antwoorden op de vragen die de juf mij stelde. Toch deed zij haar best om haar verloren schaap klaar te stomen voor zijn plechtige communie. Daarbij was haar prestatie hoger aan te rekenen dan die van die Goede Herder. Hij moest er slechts één keer op uit om zijn schaap te vinden.

Tijdens het tweede jaar van onze catechese hadden wij in het klaslokaal blijkbaar genoeg geleerd over Jezus en de Bijbel, nu gingen wij over naar de praktische voorbereidingen van ons vormsel. De bedeesde juf van de lering was nauwelijks te herkennen. Zij stond op een stoel met een tamboerijn in de hand en op ritmische slagen liet zij ons opstaan, weer gaan zitten, terug opstaan, per twee naar voren komen, terug gaan zitten, als was zij de choreografe en wij het Ballet van Vlaanderen.

Twee weken voor onze plechtige communie vond de algemene repetitie plaats in de Sint-Pieterskerk. Plots werd het ernst. Het was nu ten strengste verboden te praten of ook maar te fluisteren of de koster gade te slaan die sukkelde met zijn wierookapparaat. De plechtigheid zou beginnen met de choreografie. Per twee, een meisje en een jongen, kwamen wij mooi samen naar voren en bleven voor het altaar staan, daar werden onze namen afgeroepen. Tot mijn grote schrik moest ieder van ons in de microfoon antwoorden met een luid en duidelijk "HIER BEN IK".

Op weg naar de microfoon oefende ik in stilte mijn zin 'Hier ben ik hier ben ik hier ben ik
Hier ben ik hier ben ik hier ben ik hier ben ik
Hier ben ik hier ben ik hier ben ik hier ben ik
Hier ben ik hier ben ik hier ben ik hier ben ik
Hier ben ik hier ben ik hier ben ik hier ben ik'

Wel honderd maal oefende ik die zin. Tot de microfoon voor mijn neus stond. 'Hier ben ik' wou er niet uitkomen. Een stilte in de kerk... de priester van dienst zag dat ik stotterde en liet de anderen verder doen. Hij nam mij even apart en zei dat ik tijdens de ceremonie direct zou mogen doorlopen. De bisschop zou beginnen met de jongensnaam en direct na mijn naam zou hij de naam van het meisje laten volgen, waarop het meisje als het ware voor ons samen HIER BEN IK zou antwoorden. Ik hoefde helemaal niks te zeggen. OEF! Mijn plechtige communie zag er plots veel mooier uit.

Het kerkplein stond vol blinkende auto's, fris uit de carwash, met witte lintjes aan de radio-antenne. De klokken galmden als vielen Kerstmis en Pasen op Sinksen. Met mijn Jezuskleed en in de heilige overtuiging dat de microfoon aan mij voorbij zou gaan, liep ik naar mijn plaats achter het altaar waar de stoelen stonden voor de plechtige communicanten.

Ik dacht aan mijn communiegeschenk dat op mij stond te wachten, ik had mij een diaprojector gewenst. Ik dacht aan het feest achteraf met heel mijn familie die alleen voor mij zou komen.

Ik zat te kijken hoe de anderen toekwamen en de kerk zich vulde met uitgedoste moeders en vaders, oma's en opa's, zussen, broers. De mis begon met het naar voren roepen van de plechtige communicanten.

Op hoop van zegen.

Daar stonden wij, twee per twee opgelijnd volgens het alfabet.

Stefanie Algoet: ... HIER BEN IK

Rudy Aelvoet: ... HIER BEN IK

Mijn hart bonkte in mijn keel. Had ik het goed gehoord of vergiste ik mij? Begon de bisschop met de naam van het meisje? Ik luisterde gespannen verder en, shit, telkens was het eerst de beurt aan het meisje en de jongen sprak steeds als laatste HIER BEN IK. Daarop volgde een korte pauze, waarna het volgende paar naar de microfoon stapte.

De moed zonk mij in de schoenen. De bisschop zou mijn naam afroepen en - in zijn menselijke onwetendheid - wachten op mijn antwoord!

Stap voor stap naderde ik de microfoon. Het gonsde in mijn oren: HIER BEN IK! HIER BEN IK! , mijn hart sloeg HIER BEN IK ! HIER BEN IK!

"Mireille Roan ..."

"HIER BEN IK"

"Gert Reunes ..."

.....
.....
.....
.....
.....
.....

"Gert Reunes ..."

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
Na een eeuwige stilte gaf de bisschop eindelijk het teken dat wij konden gaan zitten.

Vandaag weet ik dat er aan de ene kant rituelen bestaan, die door mensen worden gemaakt en waar mensen veel waarde aan hechten. Op een Plechtige Communie is dat de witte pij dragen, de kaarsen aansteken, lofgezangen zingen en luidop HIER BEN IK in de microfoon zeggen, aan de andere kant bestaat alles wat niet zichtbaar is en niet wordt uitgesproken net zo goed en heeft minstens evenveel waarde. Ook stilte is deel van het universum. Ook zwijgen.

TE LOURDES OP DE BERGEN

08/74

Wij deden ons best, de Pater en ik, misschien zou God de rest doen? Het wonder volbrengen? In verhouding tot mijn stotteren zou het een groot wonder moeten zijn. Om de hemel gunstig te stemmen gingen wij dat wonder afsmeken. Daar zijn er bepaalde oorden voor. Oostakker-Lourdes kwam minder in aanmerking. Ik ging met mijn ouders op bedevaart naar het echte Lourdes in de Hautes-Pyrénées in Frankrijk.

Ik was twaalf en het was mijn eerste vliegreis, op zich al een belevenis: opstijgen in een Boeing 737, die ik enkel kende van een maquette die mijn schoolvriend Jan Van Cotthem toen ineenknutselde. Plots vloog ik door flarden van witte wolken en geen minuut later dreven zij als een eindeloze vlakte van wattenslierten al onder mij. Het zicht op de wolken maakte mij gelukkig. Kort voor wij landden, zag ik de miniatuurbergen uit gekreukt papier en de lego-huisjes. Mensen waren niet te zien. Te klein. Ik voelde dat ik een nietig radertje was in de ganse schepping. Voor het eerst bekeek ik mijn bestaan vanuit een ander perspectief. Misschien zou het mij lukken ook mijn groot probleem te minimaliseren.

In de buurt van de grot waar het beeld stond van Maria met de rozenkrans, zoals ze meer dan 110 jaar geleden verschenen was aan Bernadette Soubirous, was er een muur met een rij kraantjes waar bronwater uitkwam. Voor elk kraantje zag ik een lange rij mensen, sommige in rolstoel, andere met krukken, maar ook veel 'gewone' mensen. Zouden die allemaal stotteren?

Ik zag de mensen de kop van een Mariabeeldje losdraaien en haar lichaam vullen met bronwater. Wij hadden zo geen Maria-flesje gekocht want dat leek toch wat teveel op merchandising. Een vrouw besprenkelde de benen van haar man in een rolstoel. Zou hij nu beginnen lopen? Hij rolde zich weg van de kraan en ik bleef maar kijken hoe de vrouw hem verder wegduwde, tot zij tussen de menigte verdwenen waren. Na een half uurtje aanschuiven was het onze beurt.

"Doe wat water aan je mond", zei mijn moeder.

Automatisch deed ik wat zij van mij verlangde. Ik wist dat het een zoveelste illusie kon zijn, maar toch deed ik het. Ik geloofde.

Het kruis dat ik elke dag kuste, het beeld van de man die daaraan genageld was, kwam nu heel dichtbij. Zou Hij mij redden uit mijn lijden? Ik stak mijn hand onder de kraan en liet ze vollopen met bronwater. Ik bracht het water aan mijn mond.

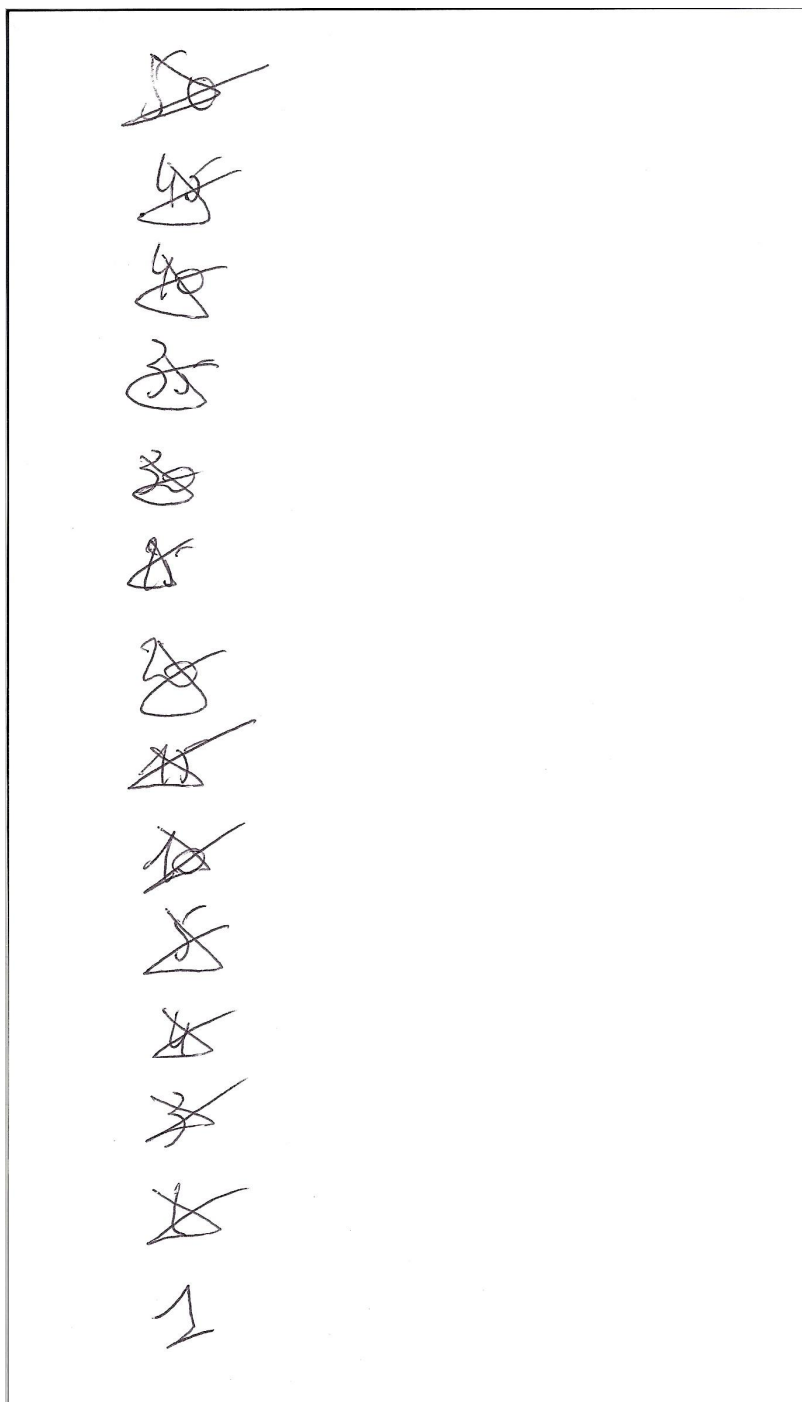
Was het wel drinkbaar? Ik nam een slok en maakte plaats voor een dame met een witte stok en zwarte zonnebril die begeleid werd door een zuster. Zou het wonder gebeuren? Nu? Iets later? Wanneer? Zou het wonder gebeuren?

Vandaag besef ik dat er voor mij er geen snelle genezing was weggelegd, dat ik die lange weg moest afleggen. Op die weg maakte ik de verschrikkelijkste en de mooiste ervaringen die ik zo nodig had om stottertherapeut te kunnen worden.

II

J-J-J-J-JONGE JAREN

(1974 - 1985)

Zo startte elke les...met aftellen.

Het middelbaar onderwijs is een vergelijking met louter onbekenden. De vertrouwde groep met wie je 6 jaar lagere school had gevolgd, was plots over de hele stad verstrooid, sommige kinderen gingen naar het beroeps, andere naar de Jezuïeten. Ik liep door de poort van het Lyceum aan de Kortrijksesteenweg. Een nieuwe speelplaats vol nieuwe kinderen. Een klas vol nieuwe gezichten. Hoe zouden zij reageren als ik voor het eerst aan het woord kwam? Ik besepte dat ik door het stotteren een bepaalde plaats ging hebben in de klas.

Wij kregen voor elk vak een andere leerkracht en bij ieder nieuw vak moest ik naar voren gaan om de leraar het visitekaartje te tonen met de informatie over mijn stotteren.

"Hij is daar weer met zijn briefje", hoorde ik ze fluisteren achter mijn rug.

Het gebeurde ook dat een leerkracht de enveloppe in ontvangst nam en het gewoon niet las. Dan was ik mijn briefje kwijt voor de volgende leerkrachten. Dat maakte mij weer nerveus. Elk moment kon ik aangeduid worden zonder dat de leerkracht op de hoogte was van mijn stotterprobleem. Al mijn sensoren stonden op scherp en telkens ik aanvoelde dat een leesbeurt dreigend op mij afkwam, activeerde ik één van mijn strategieën: Niet kijken naar de leerkracht, in mijn boekentas duiken of mij gewoon verschuilen achter de rug van de klasgenoot voor mij. Ik zat steeds helemaal achteraan, zo ver mogelijk van de leerkracht. Een plaats die je automatisch doet indommelen, zelfs bij een interessante les.

Voor mij waren er geen interessante lessen, alle lessen waren gevaarlijk en hun gevaarquotiënt steeg naarmate zij mijn stotteren meer aan het licht konden brengen. De liever-lui-dan-moe leerkrachten lieten me gewoon links liggen. Het probleem negeren was de eenvoudigste oplossing. Waarschijnlijk gebruikten zij thuis w.c.-papier dat met oosters getinte pseudo-wijsheden was bedrukt 'één steen is slimmer dan de hele rivier', 'luid zwijgt de zee', 'ook in het verborgene fonkelen sterren'. Dan had je de leerkrachten die hun eigen mening hadden over stotteren en mij een beetje over mijn 'valse schaamte' heen zouden helpen door mij juist veel opdrachten te geven. Frans en Nederlands waren mijn haatvakken. Soms werd het me te veel en ik antwoordde helemaal niet. Ook al wist iedere klasgenoot dat ik stotterde, het feit dat ik dat openlijk zou doen, zou mijn ego enorme schade toebrengen.

Bij het begin van ieder les schreef ik in de kantlijn van mijn cursusblok een 50 minuten aftelprocedure:

50

45

40

35

...

...

5

4

3

2

1

BEL!!!

Die procedure bestond erin dat ik om de vijf minuten een streep door het bovenste getal trok tot de verlossende bel ging. De pauze was kort. Nauwelijks had de leraar zijn tas op de lessenaar gelegd, volgde hetzelfde ritueel.

50

45

40

35

...

...

5

4

3

2

1

BEL!!!

50

45

40

35

...

...

5

4

3

2

1

BEL!!!

Zo heb ik vele jaren in de klas gezeten.

Dankzij mijn basketbal hield ik mij recht in deze wereld van duizend angsten. Tijdens de paasvakantie hadden mijn ouders mij ingeschreven voor een stageweek in Ter Groene Poorte te Brugge. Daar speelde Avanti Brugge met een fantastische shotter, Werner Rotsaert. Een weekje basketballen en alle frustraties zouden wel weggedribbeld worden. Wie zou er mijn trainer zijn? Misschien was het wel Werner Rotsaert himself die mij de knepen van het vak zou leren. Ik was de voorzienigheid in persoon en vroeg mijn moeder mijn naam op mijn truitje te borduren, groot genoeg zodat de trainer het direct zou kunnen lezen. Stel dat Werner Rotsaert mij vroeg hoe ik heette en ik zou mijn naam niet kunnen zeggen, dat zou mijn carrière schaden.

Tijdens die vijf dagen training heb ik mijn truitje nooit gewisseld. De vijfde dag kostte het mij toch wat overwinning dat zweetvod over mijn hoofd te trekken. Ik liep een rondje in de frisse lucht. De geur werd - in de waarste zin van het woord - draaglijk. Mijn naam bleef goed zichtbaar en dat was de hoofdzaak.

Mevrouw De Fouw gaf Frans en was een leerkracht met een ijzeren discipline. Niemand kon veel lachen in haar les want ze hield de touwtjes stevig in handen. Zij voelde geen greintje medelijden en ook ik moest voorlezen en vooraan dialogjes brengen. Bij mondelinge opvraging ging alles compleet de mist in omdat ik tijdens de les de grammaticaregels gewoon niet had begrepen. Mijn hele aandacht was er voortdurend op gevestigd niet op te vallen, niet te moeten antwoorden. Liefst was ik onzichtbaar geweest, maar mevrouw Defouw wist mij steeds te vinden. "Allez, tu ne sais pas la réponse...?" klonk het vele malen.

Op een winterdag in 2008 kwam ik in Gent mevrouw Defouw tegen. Zij had nog steeds haar stijl niet verloren. "Gert, amaaai, wat gij allemaal hebt verwezenlijkt!" zei ze met veel elan. Ik was blij dat ik kon zeggen dat haar Frans mij nog veel had geholpen tijdens mijn relatie met Assunta, mijn Portugese vriendin, met wie ik drie jaar had samengewoond.

OP DE VUIST

mei 1975

Op de speelplaats stond ik meestal alleen wat te kijken naar wat de anderen deden. Of luisterde ik naar de gesprekken van een groepje dat wat verder af stond. Nee, de speeltijd was niet echt aan mij besteed. Dirk en Maarten, mijn twee vriendjes uit het lager onderwijs, die ook in het middelbaar nog in mijn klas zaten, hadden zich tot enfants terribles ontwikkeld en van vriendschap was er nog weinig sprake.

Was mijn nieuwe balpen verdwenen, was mijn agenda zoek? Vraag het aan Dirk en Maarten. Zij staken mijn huistakenschrift in een lade van een andere bank, zodat ik het na de les nog moest zoeken. Ook tikten ze af en toe tegen mijn hoofd. Het deed wel geen pijn, maar zij plaagden mij ermee. Zo een venijnig, achterbaks tikje tegen het hoofd. De pesterijen, die soms ook verbaal waren, kon ik moeilijk beantwoorden met één of andere rake one liner zodat ik ze de mond kon snoeren. Ik werd hun sol- in plaats van speelkameraadje.

Op een zaterdagavond, het was net vóór het spelprogramma 'Eén van de Acht', hoorde ik mijn vader op de trap:

"Gert?"

Hij kwam regelmatig es kijken wat ik erop school van terecht bracht.

"Waar staan jullie nu met wiskunde?"

Voor die vraag had ik al de hele tijd schrik, want sinds dagen vond ik mijn wiskundeboek niet meer. Toen mijn vader voor mij stond, deed ik zelfs geen poging in mijn boekentas te zoeken en ik liet mijn tranen de vrije loop. Iets wat 'not done' was, vond ik, maar ik kon het niet meer aan. Met horten en stoten vertelde ik hem van het dagelijkse gepest op school. Mijn vader,

die steeds als een rechtvaardig en sereen iemand op mij insprak, gooide het deze keer over een andere boeg.

“Als zij je pesten, verwittig jij ze nog één keer en als ze dan nog niet stoppen, mag je erop slaan.”

De week begon niet anders dan andere weken. Toch voelde ik me gesterkt door de woorden van mijn vader. Ik mocht mij verdedigen. Ik hoefde hun gedrag niet te negeren, ik mocht reageren.

De voormiddag zat er op. Ik vulde snel mijn boekentas en liep naar de deur.

“Hey, Gert! Hakkelaar!”

Ik draaide mij om maar kon niet onmiddellijk zien van wie het kwam. Dan gaf Maarten mij met zijn vlakke hand een tik tegen mijn achterhoofd.

"Hou d-d-d-d-daarmee op!"

Stotterend en toch met resolute stem had ik mij geweerd. Ik had Maarten verwittigd. Nu was het enkel nog wachten op de volgende tik. Dan zou ik in een helse furie losbarsten en mijn vuisten gebruiken. Op dat moment begreep ik precies wat het verschil was tussen een moord en een moord 'met voorbedachte rade'.

Maarten grinnikte en tikte voor de tweede keer tegen mijn achterhoofd.

Ik haalde uit, met beide vuisten tegelijk ging ik op Maarten los. Hij zocht dekking, hield zijn handen voor zijn gezicht. Als een razende ging ik tekeer, klopte enkele rake linkse en rechtse. De adrenaline schoot door mijn lichaam, mijn hart bonkte als bezeten. Maarten probeerde recht te krabbelen, maar ik duwde hem in een wurggreep terug tegen de vlakte.

Vijf minuten dolle woede als vergelding voor één jaar pesten.

Mijn geschonden kneukels gloeiden nog na toen een leerkracht mij bij mijn kraag vastpakte. Maarten en Dirk riepen dat ik gek geworden was. Ik kwam weer tot een soort bewustzijn en nu vloeiden de tranen over mijn wangen. De hele klas stond verbouwereerd te kijken, niemand durfde te reageren.

De rest van die dag zat ik voor me uit te staren. Ik wist niet wat er mij overkomen was, maar van toen af was de hiërarchie in de klas duidelijk anders geworden. Ik werd niet meer gepest. Mijn vulpen bleef mooi liggen in het uitgefreesde pennenbakje in de bank. Mijn jas hing na de les nog steeds aan de kapstok en mijn agenda of mijn schriften hoefde ik niet meer te

zoeken op andere plaatsen dan in mijn boekentas. De jongen die zich steeds liet doen, bleek een gevaar te zijn **diedat** je best kon mijden. Ik zat op de laatste rij, de twee plaatsen naast mij bleven leeg. Niemand wou naast mij gaan zitten en ik wilde niet naast iemand anders zitten.

Het echte pestgedrag was verdwenen, maar daarmee ook het contact met de klas. Ik stond er helemaal alleen voor. Ik voelde me vrijgevochten, maar ik besepte dat mijn reputatie van ongecontroleerde driftkikker, die er flink kon op kloppen, mij geen vrienden of vriendinnen zou bezorgen. Ik zag ze tegen elkaar fluisteren terwijl ze mij scheef aankeken. De boodschap om mij te negeren ging door de klas. Als een stekker die uit het stopcontact werd getrokken, zo werd op slag elk contact met mij verbroken. Een taak oplossen, een test afleggen, ik moest het alleen doen. Terwijl de anderen elkaar de antwoorden op spiekbriefjes toestopten, zat ik voor mij uit te kijken en naar het juiste antwoord te zoeken. De bel ging en iedereen stormde naar buiten. Ik ging alleen naar huis, ging 15 minuutjes op mijn bed rusten, droomde dat ik basketter werd, schrokte mijn middagmaal naar binnen en ging terug een half uurtje op mijn bed liggen. Ik droomde, droomde van een beter leven waarin het succes mij verwelkomde. Opstaan, terug in de realiteit, rap naar school met de fiets. En de namiddag ondergaan zoals de voormiddag. Mij wegstoppen voor mondelinge antwoorden en de klas negeren zoals zij mij negeerden. Ook tijdens onze schoolreizen naar de grotten van Han of naar het planetarium in Brussel zat ik steeds naast een lege plaats in de bus en tuurde naar buiten. Op die momenten voelde ik mij alleen op de wereld.

ROGER, IL EST TEMPS!

Juli 1975

Na mijn eerste middelbaar kreeg ik van mevrouw Defouw voor Frans een vakantietaak. Iedere dag klokslag 7 uur zat ik met mijn moeder aan de grote tafel op het appartement aan zee. Etre et avoir, le futur simple, le passé composé, alles werd er ingeramd tot vervelens toe.

- Roger!

- Oui maman.

- Allons, debout!

- Il est temps?

- Oui, il est sept heures.

- Oh, je suis encore fatigué.

Fatigué of niet, ik moest eruit, met uitzondering van de zondag, rustdag, dan kon ik uitslapen en doen wat ik wilde. Na dat uurtje Frans had ik dan letterlijk en figuurlijk een zee van tijd. Ik ging varen met mijn rubberbootje of ik ging bij laag tij krabben vangen op de golfbreker. 's Morgens trok ik meestal met mijn basketbal naar het pleintje achter de kerk in Duinbergen. Daar haalde ik mijn eigen trainingsschema uit mijn sporttas en begon te oefenen. Ik gooide vrijworpen, sprong in mijn springtouw, dribbelde rond en tussen de paaltjes of ik liep enkele 'suicides', dat waren spurtjes die ik trok tussen de verschillende lijnen op het veld.

Wanneer mijn Pupillen van BBC Falco Gent, waar ik nu trainer ben, tijdens de basketbaltraining nu niet willen luisteren of de oefening door verstrooidheid gewoon verkeerd doen, laat ik ze diezelfde spurtjes trekken. Weerbaar zijn en geen zelfmedelijden! Dat heb ik tijdens mijn vakantietrainings geleerd en daar haalde ik veel voordeel uit.

MELCHTAL augustus 1976

Als veertienjarige kwam ik in het twijfelachtig genot van een zomervakantie met de Christelijke Mutualiteiten. Met onze kartonnen dozen vertrokken wij naar Melchtal en ik wist niet of ik moest lachen of huilen. Bergen beklimmen was natuurlijk wel een fantastisch vooruitzicht, langs de andere kant zag ik er enorm tegenop mijn veilig nestje te verlaten voor een bende kinderen die ik helemaal niet kende. Enkel Eric, mijn buurjongen, en Dirk, een jongen uit mijn klas, waren vertrouwde gezichten. De eerste avonden suste ik mij in slaap door interviews te voeren met mezelf als topsporter.

Overdag kon ik niet praten, laat staan moppen tappen zoals de anderen, maar toch wilde ik opvallen. 's Nachts zag ik mijn kans om de boel op stelten te zetten. Ik sliep in het midden van een slaapzaal met 60 jongens en nadat de lichten gedoofd waren, zette ik mijn lippen op mijn arm en blies zo hard ik kon, waardoor er precies een scheet van 120 decibel door de slaapzaal dreunde. Iedereen lachte ongelooflijk hard tot ongenoegen van de kampeiders die maar niet ontdekten wie de aanstoker was.

Ik werd een anonieme held. De onzichtbare man. Iedere nacht kon je er prat op gaan dat er

een windje in aantocht was. Na drie nachten escaleerde de pret, ik had volgelingen gekregen. Sommigen werden betrapt en moesten in de gang gaan liggen maar mij hebben ze nooit te pakken gekregen. Met die kwajongensstreek had ik me een plaats gegeven in de groep, een kleine overwinning voor mezelf.

SMOREN EN ZUIPEN

Kerst 1977 tot 1978

Dat ik niet rookte, was niet vanzelfsprekend. Mijn grootvader was een kettingroker geweest en dat had mij als kind sterk geïmponeerd. Ik was nog geen drie jaar en ik rolde al papieren sigaretjes en stak die tussen mijn lippen. In de eerste klas mocht ik na de zwemles steeds vijf frank zakgeld uitgeven in het snoepwinkeltje en liefst van al kocht ik een pakje chocolade sigaretjes, die ik niet eens versnoepte. Ik 'rookte' ze, tot het papiertje rond de chocolade natgezabberd was en zich oploste. Dan gooide ik mijn sigaret in de vuilbak.

Toen ik vijftien was, lag er voor mij onder de kerstboom een bijzonder geschenk: het boek 'Modern Basketball' van Jan Janbroers, een gewezen Nederlandse basketcoach. Dat was het eerste boek dat ik echt las, langzaam, geconcentreerd van de eerste tot de laatste bladzijde. Ik nam een balpen en een lat en onderstreepte elk woord dat mij naar de top zou helpen. Op het eind van de kerstvakantie had ik het uit en mijn besluit stond vast: vanaf nu zou ik enkel nog voor het basketbal leven. 'Niet roken, niet drinken', deze raad van Jan Janbroers werd mijn devies. Leven als een asceet werd mijn levensfilosofie.

Toen ik later Jan Verheyen en Eric Van Looy leerde kennen voelde ik mij in mijn principes bevestigd. Ook zij drinken geen druppel alcohol. Vaak zag ik hen op de set cola drinken terwijl andere collega's bier of whisky dronken of een jointje aan het rollen waren.

Tijdens de middagpauze gingen mijn klasgenoten geregeld een pintje pakken en wat poolen in het Café de Rotonde, schuin tegenover het schoolgebouw, en ze lachten mij uit omdat ik nooit alcohol dronk, maar ik ging naar huis om lekker te eten en een middagdutje te doen, want ik was uitgeput. De voortdurende angst tijdens de les aan de beurt te komen, de angst niet te kunnen antwoorden, niets te kunnen vragen of mee te delen, mij niet te kunnen verdedigen,

het vergde enorm veel energie en na een voormiddag op school was ik aan het eind van mijn krachten. Dat halfuurtje slaap had ik broodnodig.

Uit: 'modern basketball' j.m.janbroers (sic!)

3e druk

Nijgh & Van Ditmar

's Gravenhage / Rotterdam

p.31

Op je 16e-17e jaar moet je als scholier meestal zoetjes aan weten wat je wilt. Wil je doorgaan met leuk basketballen in je clubje, maar ook met shags draaien, wekelijks tafeltennis, waterpolo spelen, de discotheek frequenteren, laat naar bed gaan, met de gemiddelde weekagenda van de gemiddelde middelbare scholier, of is meedoen aan topbasketball je hartewens? Met hopen kom je nergens. Je moet doen. En wel, je voor een jaar of twee volledig concentreren op één ding, buiten je dagelijks werk, namelijk op basketball.

Deze regels las ik iedere dag.

Mijn verlangen topsporter te worden was zo groot dat ik niets liever dronk dan water. Telkens ik aan café de Rotonde voorbijliep en door het venster een klasgenoot met een pint zag, bekeek ik hem met medelijden. Die zou nooit een topsporter worden.

Toen wij voor de tweewekelijkse zelfhulpvergaderingen van vzw belangengroep stotteraars een goed lokaal zochten, viel onze keuze al snel op De Rotonde. Het was ondertussen een restaurant geworden, met nog slechts één pooltafel op de eerste verdieping. Na de eerste vergaderingen bleef ik steeds nog een tijdje de spelers aan de pooltafel gadeslaan. De combinaties begonnen mij te fascineren, hoe snel hun blik heen en weer van de witte naar de rode bal schoot, hoe ze hun ogen samenknepen en uiterst geconcentreerd rond de tafel liepen en daarna, uiterst nonchalant, de queue van het vilt namen. Het duurde niet lang of ik speelde zelf ook eens. Wat vroeger niet kon, was nu kinderspel geworden, mijn strak rigide gedrag om topsporter te worden was langzaam geweken voor een mildere stemming. Ik kon mij amuseren.

Met mijn fysieke inspanningen hoopte ik mezelf ook psychisch sterker te maken om het pestgedrag op school beter te kunnen verwerken, maar door mijn ascetische levensstijl

isoleerde ik mezelf nog meer van mijn klasgenoten. De TD's volgden zich in regelmaat op, mij zag je op geen enkele fuif. Vroeg gaan slapen behoorde tot mijn gewoontes. 22u licht uit, dan kuste ik het kruis dat boven mijn bed hing, drie keer, niet meer en niet minder, het moest drie keer zijn vooraleer ik mijn ogen dicht deed en droomde van mijn carrière als basketter. Dit ritueel was geen bijgeloof, ik stak geen konijnenpoot in mijn sportzak, geen geld in mijn sportkousen, maakte geen kruisteken voor de start van de match. Het was geloof tout court. Ik kuste het voorwerp van het lijden dat Jezus ondergaan had. Ook ik moest lijden, lijden om iets te bereiken. Mijn tijd zou komen. Hoelang ik nog wachten moest, wist ik niet. Wel wist ik dat er ooit iets van de tafel zou vallen voor mij en dat ik niet voor niks zou geleefd hebben. Ik bad tot God op mijn eigen wijze, geen gebedjes, geen Paternoster. Ik wilde mij niet in trance prevelen om één te worden met de schepping of half onbewust in extase te vallen, getroffen door de speer van de engel gelijk dat beeld ergens in een kerk in Rome van de heilige Theresa van Avila, iets wat mij uit de kunstgeschiedenis was bijgebleven.

Ik sprak met God alsof Hij mijn coach was. Ik bad om succes. Ik wou zo graag eens in de spotlight staan zodat iedereen kon zien dat ik meer in mijn mars had dan perfect stotteren.

Was ik egocentrisch of narcistisch? Zeker krijgt iedere mens graag aandacht. Ik begrijp nu beter dan toen dat iemand die stottert graag gewoon aandacht krijgt en niet die speciale aandacht die hij krijgt als stotteraar. Succes met basketbal was voor mij uitermate belangrijk. Er was geen andere weg.

SUPERCool

1978

Op het revalidatiecentrum had men een nieuw concept ontwikkeld: groepstherapie. Nu had ik niet alleen individuele therapie op woensdagnamiddag maar ook groepstherapie. Iedere zaterdagmorgen van 9u15 tot 11u30 deed ik oefeningen samen met vijf andere jongens. Wij werden begeleid door drie professionelen: Marc Claeys, later hoofd van de Artevelde hogeschool, Luc De Nil, momenteel prof in Leuven en Canada en autoriteit op het gebied van hersenscan onderzoek, en de Pater.

Ik was de clown van de bende. Soms lagen we in de kamer met ons zessen op de grond om de buikademhaling te oefenen, dan maakte ik een of ander gek geluid en wij schoten in de slappe

lach. Een andere oefening was: op ritme rondstappen. Muziek! Eerst moesten we op het ritme van de muziek rondstappen, eerst zo rondlopen en niks zeggen. In het relatief klein lokaal liepen we dwars door elkaar van de ene muur naar de andere. Dat vonden wij al te gek. Wie doet dat in een kleine ruimte? Alleen ijsberen doen dat. Toen we naar elkaar keken, kregen we de slappe lach. Daarna moesten wij op het ritme lettergrepen spreken. Ritme zit ook in het praten en alleen als je het ritme te pakken hebt, kan je synchroon stappen en praten.

Bart Van Leuven en ik waren daarin de uitblinkers en zo werd hij mijn teammaatje.

Bart is een bekend fotograaf geworden. In het najaar van 2005 belde ik hem of hij de hoes wou maken van onze protest-rap-cd tegen het beleid van minister Demotte, die met zijn spaarpolitiek de vergoeding voor de logopedie-uren voor stotteren van 2,5 uur tot één schamel uurtje per week had teruggeschroefd.

In 2007 hebben we samen in de weekend Knack een dubbelinterview gehad. (www.bartvanleuven.com)

Big Brother was ook van de partij, lang voor hij op VTM het big hit programma werd. In de hoek van de kamer hing een grote videocamera aan de muur die ons geruisloos filmde. Eerst later zouden wij ervaren dat studentes logopedie in de aanpalende kamer onze kuren aan het volgen waren. Soms kregen wij bezoek van stagiaires die ons met pen en papier ter hand kwamen observeren. Zij stelden ons vragen en onze meningen werden genoteerd. Wij genoten van dit buitenkansje nu ook eens onze visie op de dingen te geven want nergens anders vonden wij zo dankbare toehoorders. Tot iedereen zijn zegje had gedaan, duurde dat natuurlijk heel lang.

Hun vragen waren vaak zo zonderling dat wij het gevoel kregen, die meisjes weten er niet echt veel over.

"Waarom schud je met je hoofd?"

Wij schudden al jaren met ons hoofd, dat was heel gewoon. Voor ons was stotteren heel gewoon, voor hen was het vreemd en zij gaven ons het gevoel rariteiten te zijn. Maar wij bleven supercool.

"Hoe voel je je?" was de lievelingsvraag waarmee de studentes steeds opnieuw voor de dag kwamen.

"Voelen..., kan je niet gewoon zélf eens stotteren? In een winkel bijvoorbeeld? Maar dan niet voor één keertje hé, hou dat maar eens een paar dagen vol!"

Vaak keken zij dan met een blik van ... uuuh , verontwaardigd dat wij zo scherp uit de hoek durfden komen.

Na elke sessie kregen wij in een schriftje opdrachten mee naar huis, een reeks vragen, waarop wij in de loop van de week antwoorden moesten geven. Dat leek natuurlijk sterk op huiswerk, dat ik haatte, en die opgaven vulde ik pas op zaterdagmorgen in, rap rap, een paar minuten voor ik op de fiets sprong 'naar de Pater'.

Die oefeningen op zaterdagmorgen beschouwde ik als puur verloren tijd. Zaterdag was basketbaldag en ik dacht aan de wedstrijd die ik enkele uren later moest spelen. In plaats van in en op en met mijn buik te liggen ademen had ik die voormiddag veel liever een paar vrijworpen geoefend.

Therapie, het klinkt zo zalvend, iets goeds, van de bovenste beste plank, maar dat is slechts de halve waarheid. De andere waarheid is de harde confrontatie met jezelf. Je sluit je bewust op, in een kamer met jezelf, een half uur met je andere ik, die Ik die stottert. Soms begin je die andere te haten, je wil van hem af, maar hij is taai, hij kleeft aan je als een schaduw en dan vecht je. Soms is hij één en al begrip, kijkt je schuldbeust aan en belooft te verdwijnen. Na zo een therapieessie was ik iedere keer blij en opgelucht. Vrij als een losgelaten vogel. Mijn geweten was terug voor een paar dagen gesust. Ik had er tenminste iets aan gedaan en gaf mezelf een schouderklopje: Bravo!

Bravo? Ik had iedereen en mezelf bedrogen, maar dat was mijn groot geheim. Liever liegen, dat deed minder pijn en dat was makkelijker dan echt inspanningen doen die, had ik verder gekeken dan mijn neus lang was, mij misschien vooruit zouden geholpen hebben.

MONSIEUR HAWARDEN

04/79

Mijnheer De Potter, mijn leraar Nederlands op het Lyceum, was nogal streng. In het begin van het schooljaar kregen wij de opdracht een spreekbeurt te houden voor de klas, een boekbespreking. Ook ik moest die boekbespreking doen.

Ik vroeg hem of ik dat thuis op band mocht opnemen en dat mocht laten beluisteren aan de anderen van de klas.

Hij stemde in.

Mijn zus, die graag naar hardrock luisterde, had een zware koptelefoon die met dik leder de oren helemaal bedekte. Ik zette die koptelefoon op, liet daar de loeiharde muziek van Deep Purple in Rock in weerknallen en begon aan mijn opname van mijn spreekbeurt.

Het boek heette Monsieur Hawarden, een dun boekje met een niet al te spannend verhaal - de dieptepsychologie was niet echt aan jongens van zestien besteed - van een man, die later een vrouw bleek te zijn. Korte inhoud, personages, thematiek, genre,... ik had er toch behoorlijk werk van gemaakt.

Ik dacht dat ik alleen op mijn kamer zonder problemen die tekst zou kunnen inlezen. Maar het bleek toch niet zo van een leien dakje te lopen. Na tal van mislukte pogingen was mijn opname van vijf minuten lezen klaar. Ik was benieuwd hoe ik het er vanaf had gebracht. Ik spoelde terug en luisterde naar mijn spreekbeurt, maar hier en daar had ik nog gestotterd. Ik wist, als iemand met mij meelas, zou ik niet stotteren. Ik haalde er een tweede recorder bij. Nu liet ik mijn eigen opname in de koptelefoon afspelen en begon mijn spreekbeurt terug op te nemen terwijl ik meelas met mezelf. Het trucje werkte. Dit keer stotterde ik niet, helemaal nergens, op geen enkel woord. Die opname nam ik mee naar school.

De Potter had een bandopnemer meegenomen van thuis en sleurde dat ding drie verdiepingen hoog naar ons klaslokaal. Alle leerlingen keken nogal verbaasd toen ik naar voren ging met een bandopname.

"Ja, zo is 't gemakkelijk!" hoorde ik achter mijn rug.

Ik keek niet om, plaatste de spoel op de pin, haalde het band door de gleuf, draaide het rond de tweede spoel en ging weer op mijn plaats zitten.

- Wij gaan nu luisteren naar een stukje van Gert Reunes over 'Monsieur Hawarden' van Filip de Pillecijn.

De band startte en de leerlingen hoorden voor het eerst een stottervrije Gert.

- Ja, dat is niet slecht hé.

- Zie je wel dat je kan praten, klonk het op de banken,
- Hoe komt dat eigenlijk?

Ik vond geen woorden, sloeg rood aan en werd verlost door de bel.

Mijn performance was er één van korte duur geweest: vier minuten en twintig seconden had ik mijzelf stottervrij horen spreken. Onmiddellijk daarna opnieuw het onbegrip, waarom ik dan één minuut later weer niks kon zeggen. Zij begrepen het niet en ik wist het ook niet goed. Er was geen verklaring voor, geen exact wetenschappelijk bewijs, alleen een vaag gevoel dat vlot spreken haalbaar was. Ik had gehoord dat ik het kon. Even had ik mij kunnen bevrijden van die onbekende kracht die mij tegenhield om vlot te praten.

Die kleine prestatie kon mijn dikke buis in scheikunde niet compenseren. Ik mocht mijn vijfde middelbaar nog es overdoen.

WIE NIET SPREKEN KAN MOET VOELEN 06/79 tot 03/80

Geen enkele leerkracht sprak met mij en niemand wou echt zoeken wat de reden was van mijn mentale afwezigheid in de les. Niemand wilde de stap zetten om me te begrijpen en omdat ik geen begrip kreeg, wilde ik niet scoren. Uit angst alleen maar medelijden te krijgen, deed ik geen stap naar de leraars toe. Had iemand mij gemotiveerd, ik had een heel andere schoolcarrière kunnen maken. Mezelf kon ik ook niet motiveren. Voor wie zou ik mijn best moeten doen? Ik had een gedragspatroon ontwikkeld waarbij ik elke inspanning om te scoren uit de weg ging, alleen scoren op het veld was belangrijk. Na het ontbijt ging ik automatisch de deur uit, zat een paar uren in de klas, aan meewerken had ik geen boodschap. De traditionele reactie daarop was: straf. Wie niet spreken kan, moet voelen.

In mijn voorlaatste jaar was het vooral Mevrouw Scheikunde die het niet kon hebben dat ik voor haar vak niet wilde studeren. Op het einde van mijn 5de humaniora kreeg ik een dikke onvoldoende en ik moest mijn hele jaar overdoen.

Ik ben niet dom, mevrouw.

Ik kan logisch denken, problemen oplossen.
Ik ben niet aangepast.
Ik zal mijn weg vinden.
Ik ben niet gelukkig.
Het leven is een strijd, maar dit leven is alleen maar strijd.

Terwijl mijn klasgenoten in het 6de jaar hun laatste 100 dagen aan het vieren waren zat ik terug in de les bij Scheikunde reactievergelijkingen in mol en millimol op te lossen.

The summer of 79

Gert met Hanneke in de zee van Duinbergen.

Tijdens de zomer van 1979, ik was toen 17, waren we met vakantie in Duinbergen. Iedere dag ging ik mijn 300 shots doen op het basketpleintje achter de grote kerk aan de Elisabethlaan. Twee vrienden van mij, de broers Philippe en Michel, logeerden toen ook in Knokke. Zij namen mij mee naar het strand en plots zat ik naast ... meisjes! 'Ze zijn toch zo bizar, mijnheer!' Leuke meisjes, die allemaal op handdoeken op het strand lagen te zonnen. De volgende morgen nam ik genoeg met 100 shots, dan met 20, dan liet ik de shots voor wat ze waren, het basketpleintje had zijn magische aantrekkingskracht verloren. Eén van die meisjes was Hanneke. Zij was één jaar jonger dan ik en ze had een broer Jan die... jawel, stotterde. Dat maakte het voor mij makkelijker met haar in contact te komen.

Hanneke en ik werden tijdens die zomer iedere dag dikkere vrienden.

Een vriend van mij, Phillippe Van Rijsel, nu uitbater van restaurant Yancko in Gent, was toen ook met vakantie aan zee. Hanneke en haar vriendin Carine hadden op ons geweldig indruk gemaakt. Zij waren niet alleen geschapen voor de bikinimodeshow, ze konden ook zo gezellig babbelen en waren veel vlotter dan de meisjes uit mijn klas. En, belangrijk punt, zij wisten niet hoe hard ik soms kon stotteren.

Bij Hanneke voelde ik mij goed en blijkbaar kon ik haar met one liners en kwinkslagen aan het lachen brengen. Ik spreidde mijn handdoek uit naast de hare en onmiddellijk vroeg ze of ik haar eens wilde inwrijven? Ik dank Ambre Solaire op mijn blote knieën voor die spuitbusjes met het strelend schuim en hun betoverend parfum. Hanneke ging op haar beurt mijn rug inwrijven. Philippe en ik knipoogden naar elkaar.

Beachbal was toen de nieuwe rage. Twee houten plankjes met een rubberen balletje. Daar was ik echt goed in en de meisjes stonden in de rij om met mij te beachballen. Ik moest weinig praten en kon met enkele spectaculaire kattensprongen het balletje in de lucht houden. Ooit scoorden wij 1000 hits op onze plankjes, het Guinness Book of Records was niet ver weg.

Op een avond, terwijl wij naar huis reden met onze fietsen, had Philippe een lumineus idee. Wij gingen de meisjes uitnodigen om mee te gaan naar een dancing. Ik, die nooit naar een schoolfuif was geweest, ging binnenstappen in een heuse disco.

Philippe en ik hadden Hanneke en Carine meegetroond naar de Bananas op de Lippenslaan te Knokke, een kleine, gezellige discotheek met witte stoffen zetels die er door de blacklights spacig uitzagen, alsof ze van blauw licht gemaakt waren. Het was de eerste keer dat ik dit effect zag en ik vond het zo mooi dat ik van plan was na de vakantie onmiddellijk een blacklight op mijn kamer te plaatsen.

Zoals echte beginners zaten we er veel te vroeg. Het was negen uur. Er was nog geen kat. "Upside down" zong Diana Ross uit de boxen.

"Voor mij een Schweppes alstublieft", hoorde ik mijzelf zeggen en het kwam er zo vlot uit dat ik vanaf die dag enkel nog Schweppes dronk, een bitter suikerwater dat ik niet lustte, maar goed kon uitspreken.

Om kwart over negen hadden we ons eerste drankje al op.

Plots begon Hanneke me te kussen. Dat was mij nog nooit overkomen. Ik had nooit eerder een vriendinnetje gehad. In het halfdonker zag ik vaag dat Carine zat te kussen met Philippe. Die twee Nederlandse meiden wisten van aanpakken. The summer of seventy-nine kon niet meer stuk. Ik had een knap meisje versierd en kreeg nu een hele andere kijk op de liefde. Dit moest de Liefde met een grote L zijn.

Ook de dagen daarop bleven Hanneke's lippen en de mijne elkaar opzoeken tot de zee en de zon er zich mee gingen moeien. We hadden alle twee dikke gesprongen lippen en van kussen was geen sprake meer.

DE T VAN TILBURG 1980

Op dezelfde dag dat Hanneke met haar ouders, zussen en broer terug naar Tilburg vertrok, schreef ik haar al een brief. Ik durfde haar niet te bellen, ook al had ze haar telefoonnummer gegeven, uit angst dat iemand anders zou opnemen. Liever wachtte ik enkele dagen op haar brief. Wachten had ook zijn charme, zoals de oranje postzegel met de kop van Juliana en de briefomslagen die wij zelf maakten uit reclamefoto's van Levis of Campari.

In mijn brieven vertelde ik haar honderduit wie ik was wat ik deed en waar ik zoal voor stond. Nooit tevoren had ik mijn mening echt kunnen zeggen aan iemand van mijn leeftijd en via ons zelfgemaakt origineel briefpapier kon ik mijn gevoelens beter uitdrukken dan in het ware leven. Ik kreeg een brief met wat gebroken stukjes chips ertussen waarin Hanneke schreef dat ze chips aan het eten was. Op die chips die ze nog niet geproefd had, smaakte ik haar lippen.

Hanneke hield evenveel van schrijven als ik en op korte tijd had ik een dikke map vol brieven. Haar lichtblauwe inktzinnen deden mij verlangen naar een weerzien. Maar hoe raakte ik in Tilburg? Dat lag op een andere planeet. En tussen Gent en die planeet lag de kosmische afstand die ik alleen kon overbruggen als ik erin zou slagen een treinkaartje luidop te bestellen. Vaak speelde ik het scenario af: ik sta in de rij voor het loket. Het gaat vlot, de bediende doet er slechts een paar seconden over per reiziger. Dan ben ik aan de beurt. Hij kijkt me niet eens aan, wacht op mijn stem. Er komt niets. Dan kijkt hij op, vragend. Ik: "Heen en terug naar T...". De T van Tilburg is een enorm obstakel. Ik doe er een volle minuut

over.

In 1999 ontmoet ik Erik Lamens, regisseur van de film TO SPEAK die 16 internationale prijzen heeft gehaald. De scene aan het treinloket waar Patrick zijn ticketje niet kan bestellen en dan maar een briefje onder het glas schuift, kent iedere mens die stottert.

Nee, met de trein zag ik het niet zitten. Maar er was hoop. Een half jaar later, met 18, had ik mijn rijbewijs op zak. Van mijn spaarcenten kocht ik bij Tandy in de Vlaanderenstraat in Gent een cassette recorder met een vermogen van 2 x 20 watt. De bijhorende Realistic autoboxen van elk 100 watt zouden de cassettes die Hanne mij in het voorbije jaar opgestuurd had de juiste sound geven. Gelukkig hadden mijn ouders nauwelijks interesse voor hun auto want ik installeerde nog twee extra koplampen, een lederen sportstuur en vooraan op de twee zetels kwamen er twee leuke hoezen uit schapenvacht bij.

Mijn allereerste rit ging rechtstreeks van Gent naar Tilburg. Fier als een gieter reed ik met de wagen van mijn ouders naar mijn lief.

Het weerzien was minder vreugdevol dan ik het mij had voorgesteld. Drie kusjes op de drempel, en dat was het dan. Wij zaten rond het laag tafeltje in de zithoek van de kamer en dronken appelsap uit grote glazen.

Hanneke reageert wel blij, maar ze is toch veel koeler dan aan zee, dacht ik bij mezelf.

Hannekes broer Jan kwam ook even hallo zeggen. Ik deed mijn best vlot te spreken, terwijl Jan behoorlijk stotterde, maar hij leek daar helemaal geen probleem mee te hebben.

Toen ik in de late namiddag uit de Vierwindenlaan vertrok, zwaaiden Hanneke en ik naar elkaar, zoals mensen naar elkaar zwaaien in zwartwit documentaires. Een deel van de familie staat aan de reling van het schip, de stoomboot naar Amerika, en zwaait naar het ander deel dat achterblijft aan wal, dicht op elkaar gedrongen in een donker hoopje. Ze zwaaien, ze glimlachen moeilijk want ze wensen mekaar toch het beste maar ze weten: wij zien elkaar nooit meer terug.

Ik reed naar Gent met gemengde gevoelens. Ik had stil en verdrietig kunnen zijn, maar ik draaide de radio iets harder. 'Knowing me knowing you, ahaaaaaaaa' zong ik mee met Abba. In de Liefde was ik duidelijk ontgoocheld, maar mijn nieuw gewonnen zelfstandigheid, de grote vrijheid achter het stuur, gaf mij ook een kick.

In 2007 zou ik Hanneke na meer dan 25 jaar terug ontmoeten. Ze was getrouwd met een leuke Belg, Michel, en samen hadden ze nu vier knappe kinderen.

Ze had mijn naam gegoogled en artikels over mij en mijn strijd tegen het stotteren gelezen. Ik kreeg een e-mail in mijn postvak waarop ze schreef dat ze naar Knokke kwam met het hele gezin en of ik er zin in had haar te ontmoeten.

Een soort memories ophalen uit de goede oude tijd.

Toen ik aankwam op het strand zag ik een oranje badhanddoek over het strandzeil hangen. Daar moet ze zitten, dacht ik. En ja hoor toen ik over het zeil keek zag ik haar witte lach.

- "Goh, jij bent niet veranderd zeg!", riep ze het uit.

- "Jij ook niet."

Enkele seconden bleven wij elkaar aankijken en gaven elkaar een dikke wangkus.

Michel pakte me stevig vast en gaf me de hand.

- "Ken je me nog?", vroeg hij fier.

- "Nou en of", begon ik op mijn Hollands,

- "Tuurlijk ken ik je nog, je bent nog geen haar veranderd, alleen je buikje en je grijze haren en je rimpels."

We lachten allebei om onze veertiger looks.

Na een uurtje kletsen zonder stotteren stapte ik weer op. Daar schoot mij nog iets te binnen.

- "Mag ik jou nog iets vragen, Han? Heb jij mij ooit horen stotteren?"

- "Stotteren...? Nee, ik vond het ook zo gek toen ik al die artikels van je las op internet over stotteren. Nee, ik kan het me echt niet herinneren dat jij stotterde."

Ik was verbaasd. Was het mogelijk dat ik met mijn eerste grote liefde niet gestotterd had? Of had zij alles verdrongen? Of had ik met mijn nieuw Hollands accent echt super vlotjes gesproken? Het blijft een raadsel.

Mijn vader maakte zich wel degelijk zorgen maar hij was geen man die bij de pakken bleef neerzitten. Hij was een man van oplossingen. Zag het er niet naar uit dat ik na mijn middelbaar zou gaan studeren? Dan zou ik gaan werken. In tijden van nood zijn er altijd nog de Ministeries, met een variatie aan jobs van potloden slijpen en dossiers alfabetisch klasseren tot Augusta-helicopters kopen en zwarte kassen beheren . En zo nam ik deel aan een examen voor klerk bij het Ministerie van Financiën.

Met 10.000 zaten wij verdeeld over de hallen van het ICC gebouw in het Citadelpark van Gent. Ik eindigde als 400ste. Theoretisch kon ik direct aan de slag maar met die mogelijkheid zo concreet voor ogen kon ik plots niet meer slapen. Ik zag mij helemaal niet functioneren in een kantoorjob op het Min. van Fin. Ik huiverde ervoor. "Stel dat ze daar een telefoon hebben, dan moet ik die hoorn oppakken!", spookte het door mijn hoofd. Ha-Ha-Ha-Ha-Hallo. Onmogelijk!

Ik las de advertenties in de krant. 'A1-Techniker ...' Was dat iets voor mij? Wat voor een job was dat eigenlijk? Was dat een job met spreken? Moest ik niet in gelijk welke job met mensen spreken? In mijn klas was ik niets waard en dat was een afschuwelijk gevoel maar het idee te gaan werken, vond ik nog veel akeliger. Dan toch liever opnieuw ergens een opleiding volgen? Waar was mijn plaats?

Ik wist het niet meer.

De Humo had ik op vijf minuten uit, op de radio vond ik niks wat bij mijn humeur paste, party's vond ik verschrikkelijk, wat had ik te vieren?

De Pater probeerde mij te bedaren.

- Rustig aan! Met jouw inzet kan jij alles aan. Ik heb nog mensen weten slagen na een mislukt humaniora. Wat zou je graag doen? Denk daar es rustig over na. Rustig! Zoek een goed plaatsje, waar niemand je komt storen, een gezellig plaatsje waar je graag bent. Dan komen de goeie ideeën vanzelf.

Thierry woonde een paar huizen verderop. Hij ging niet bij mij naar school maar in de loop van de jaren waren wij goede vrienden geworden. Hij was één jaar ouder dan ik, een kleine, frêle jongen met donkere ogen en donkere haren, die heel gutig kon lachen en bij de meisjes ontzettend veel stoerder optrad dan ik. Wij brachten veel uren door bij mij thuis of bij hem thuis en zo leerde ik zijn liefde kennen, Kathleen. Vaak zaten we uren op de stoep en luisterde ik naar zijn verhalen over liefde.

Toen Kathleen mij vertelde dat zij tijdens de paasvakantie ook aan de kust was, in Heist-aan-Zee, niet ver van Duinbergen waar ik met mijn ouders de vakantie doorbracht, spraken wij af elkaar eens op te zoeken.

We liepen langs de waterlijn, helemaal alleen op het strand, en het ruisen van de zee was al zo speciaal. Onze tweede wandeling, onze derde... 's Morgens vroeg keek ik onmiddellijk op mijn uurwerk in de hoop dat het al twee uur zou zijn, maar het was pas half negen en een uur later was het kwart voor negen. Ik werd er mij van bewust dat ik nauwelijks kon wachten tot wij elkaar 's middags zagen voor onze vierde wandeling. We liepen samen tot in het Zoute en terug en vertelden, ik over mijn basket en zij over haar jeugdbeweging. Af en toe viel er een zin over Thierry, haar vriend, mijn vriend. Zo gaat dat.

Op 8 april, midden in de vakantie, was ze jarig. Ik had een dikke wollen trui in grijs en wit voor haar gekocht. Ze was er blij mee en ik zag dat ze meer dan gewoon blij was. Na de vakantie maakte zij het uit met Thierry. Mijn beste vriend was diep gekrenkt en jaren aan een stuk hebben we geen woord meer gewisseld met elkaar. Pas toen Kathleen het na vier jaar met mij uitmaakte, zou de band terug hersteld worden.

Ik zei tegen mijn moeder dat ik een lief had. Mijn moeder gaf me een kus op de wang. Ik zag dat ze blij was.

Katheen introduceerde mij ook in haar vriendenkring. Haar vriendinnen, de tweeling Katia en Tania, Els, Ria en Gerda, aanvaardden mij direct zoals ik was: Gert die af en toe eens stotterde.

Koninklijk Lyceum Gent

Secundaire school met internaat

De heer Gert Reunes
Logopedist
Ter Platen 84
9000 Gent

2002-05-30

Beste Gert

Hierbij nodigen we je officieel uit om op vrijdag 28 juni om 19 uur op het lyceum te komen spreken als oudleerling.

Het is vooral de bedoeling dat je de laatstejaars motiveert voor de toekomst, maar er hen ook aan herinnert dat de tijd op het lyceum best een leuke tijd was (voor de meesten toch althans) en dat ze er nog vaak zullen aan terugdenken. Stimuleer hen ook om te studeren wat ze echt graag willen en verwijs naar je eigen doorzettingsvermogen. Ook de belangrijke rol van ouders en leerkrachten mag niet vergeten worden. Ik denk dat een tiental minuutjes volstaat. Ik zal je met de volgende tekst inleiden:

De gastspreker van deze promotie is oudleerling van het lyceum en is een mooi voorbeeld van iemand die een negatieve eigenschap wist om te buigen tot iets positiefs en die er zelfs zijn beroep van maakte. Hij schreef een boek met als titel: "Als spreken moeilijk wordt" en hij is voorzitter van de belangengroep voor stotteraars Bbest. Met deze VZW organiseert hij zelfhulpweekends en vormingsdagen. Hij was te gast in TV-programma's als "Napels zien" en "Aan tafel". Hij gaf reeds tal van interviews op radio en TV en in kranten. In september gaf hij reeds een boeiende voordracht voor onze leerlingen van bijzondere jeugdzorg en leefgroepenwerking. Opmerkingen van "Zeg het eens", "Zing het een keer" of "Is de plaat blijven hangen?" hoort hij allang niet meer. Hij heeft er juist vechtlust door gekregen en hij zwijgt geen moment. Hij is zelfstandig logopedist en stottertherapeut geworden en heeft al veel andere stotteraars geholpen. Dames en heren een hartelijk applaus voor GERT REUNES.

Als je hier iets wil aan toevoegen of wijzigen mag je mij dat gerust mailen : Karin.Van_Vlaenderen@pandora.be

WIL JE OOK NOG EENS BEVESTIGEN DAT JE KOMT. We hebben alvast een mooie attentie voor je klaar.

Met vriendelijke groeten

Karin Van Vlaenderen en het proclamatieteam

lid van Scholengroep Panta Rhei • Gemeenschapsonderwijs

Kortrijksesteenweg 12 9000 Gent • tel 09 220 10 70 • fax 09 220 70 48 • e-mail KA2.GENT@argo.be
website http://schoolweb.argo.be/ka/gent/koninklijk_lyceum • rek nr. 001-3007505-9

De strafmaatregel van mevrouw Scheikunde had niet het verwachte resultaat gebracht. Ik was allesbehalve een bekeerd en naarstig leerling geworden. Ook in het laatste middelbaar liep het voor mij faliekant af. Opnieuw was het Scheikunde die mij aan de schandpaal stelde.

"Jij hebt er terug niks van gebakken dit jaar Gert. Je kan je jaar gerust nog eens een keertje overdoen."

Ik hoorde de anderen plannen maken, super grote vakantie, een reis rond de wereld, en daarna solliciteren of in oktober naar 't unief. En ik?

In mei kreeg ik een brief van mijn oude school. Het Koninklijk Lyceum te Gent nodigde mij uit. Ex-studenten die iets bijzonders gepresteerd hadden, werden verzocht om bij de eindejaarsproclamatie voor leraars en scholieren een spreekbeurt te geven.

Op de proclamatie van 2001 had ik het over het werk van onze Belangengroep Stotteren en ik schetste in het kort hoe iemand die lang gestotterd heeft toch logopedist kan worden. Dat kwam zo goed aan dat ik daar nu ieder jaar een spreekbeurt geef.

Met mijn rapport strak opgerold in mijn hand liep ik langs café de Rotonde, daar stond mijn klas pintjes te drinken. Ik liep de deur voorbij, rechtstreeks naar huis. Onze auto stond voor de garage geparkeerd. Ik nam de autosleutels, stak een cassette in de autoradio en liet de boxen knallen. Ik raasde naar Oostakker-Lourdes. Ik viel neer op een bankje voor de grot. Verbitterd zat ik te kijken naar het Mariabeeld. Nog een keer een jaar overdoen! De beulen! Omdat ik fouten maak, moest Christus aan het kruis sterven. Was het zo? Was het mijn schuld? Ik was een moeilijke leerling, akkoord, schuld had ik zeker ook, maar niemand van het pedagogisch geschoold personeel had willen begrijpen wat er al die jaren in mij omging. Niemand. Ook de prefect had het niet waard gevonden enige moeite of tijd aan mijn probleem te besteden. "Een C attest is een C attest", was zijn armoedige commentaar geweest. Dat ik stotterde liet hem koud.

Studeren lukte dus niet. Dan kon ik alleen nog maar basketter worden. Ik nam een lucifertje dat aan de voet van het beeld lag en begon met bevende hand alle kaarsen aan te steken. De zon scheen fel, maar de zon schijnt voor iedereen. Ik had extralicht nodig. God, ziet ge mij nu? Help mij die droom waar te maken!

Ik stapte terug in de auto en reed naar huis. De boxen trilden voor één keertje niet.

Ik gaf mijn rapport aan mijn moeder en weende. Niet één opmerking heb ik toen gekregen.

HET LEGER WIL JE

06/81

Op hetzelfde moment lag er een mooie brief op mij te wachten. Mijn oproepingsbrief voor het leger. Ik keek ernaar, legde hem opzij maar voelde dat het leger mij nodig had.

Sergeant 1ste klas nummer 02568957 meldt zich aan...

Van elke oorlogsfilm die ik gezien had, waren vooral de plichtplegingen die met het leger verbonden waren door mijn hoofd blijven spoken, het luidop groeten, je rang en nummer zeggen, mondeling verslag uitbrengen.

Hoe in hemelsnaam zou ik dat kunnen zeggen...?

Ik had er al met de Pater over gesproken en die zou ervoor zorgen dat ik geen legerdienst zou hoeven te doen.

- Je zal een screening moeten ondergaan waarbij je voor een raad van specialisten komt die zullen oordelen of je al dan niet geschikt bent voor de dienst. Ik geef je een brief mee met een getuigenis dat je niet geschikt bent omwille van je stotteren.

De screening vond plaats in de Gouvernmentstraat in Gent. Negen mannen zaten reeds op mij te wachten, enkele officieren met een medische functie maar ook enkele burgers, dat zag ik aan hun kledij. Ik gaf mijn brief aan de man in het midden, van wie ik aannam dat hij de voorzitter van de commissie was. Hij keek er kort naar. Dan moest ik naar de kleedkamer, mij uitkleden. Voor een screening? Ik aarzelde een moment.

- "Ja, gaan kleed u maar uit, uw onderbroek moogt ge aanhouden."

In onderbroek wachtte ik aan het eind van de lange tafel.

- "Uw naam?"

Mijn naam bleef in mijn keel steken. Het vuurpeleton had zijn geweren op mij gericht.

- "Naam?"

Zij schoten met scherp. Terwijl ik verwoede pogingen deed mijn naam uit te spreken, floten de kogels mij rond de oren, ik moest dekking zoeken. Mijn adem stokte, iemand kneep mijn keel dicht. 'Naam en nummer' hoorde ik in een oorlogsfilm zeggen. Dekking! Maar waar kon ik mij verschuilen? Toch kreeg ik het gevoel dat mijn stotteren nu voor één keer mijn

bondgenoot kon zijn. Op dat moment mocht ik, moest ik zelfs stotteren om van mijn legerdienst bevrijd te worden.

Plots voelde ik dat mijn naam zou lukken. Ik voelde dat ik hem zou kunnen zeggen. Ik moest stotteren om niet naar het leger te hoeven en dat bevrijdde mij. Op het moment dat ik 'Gert Reunes' ging zeggen, hoorde ik drie doffe kloppen op de tafel. Drie stempels op drie documenten. Drie keer afgekeurd. De mannen zaten nog wat in hun papieren te rommelen en na één minuut mocht ik beschikken.

In de kleedruimte zaten nog een 20 tal mannen, de ene met een dikke bruine grote enveloppe met foto's van verkeerd gegroeide rugwervels, de andere volledig uitgedost als een vrouw, iedereen wilde afgekeurd worden, maar ik had het liever anders gezien. Eén jaar door modder ploeteren en afgebluft worden door sergeanten om dan nooit meer te stotteren, dat zou voor mij de ideale ruil geweest zijn... maar niks was minder waar.

Ik stond net buiten toen er een wagen kwam aangereden en naast mij stopte. Een man draaide zijn ruitje naar beneden en vroeg mij de weg.

"Euh..., ik ben nie' van Gent", bracht ik eruit.

Ik stapte verder. Was dit nu een overwinning of een nederlaag? Die zin ging eruit maar was zo fake als het maar zijn kon. Ik was een echte Strop, een echte Gentenaar in mijn Gouvernmentstraat en ik verloochende mijn afkomst. Ik verloochende mijn zijn.

SPORTWERELD

Woensdagavond werd het nieuwe Hellas Gent voorgesteld aan de pers. Het werd een gezellige bijeenkomst, waarop deze keer niet al te uitbundig op de feiten werd vooruitgelopen. Op de foto ziet men, geknield van links naar rechts: Gert Reunus, Volker Steinbach, Donald Verslycken, Werner Deprez en Jean-Marie De Clercq. Staand van links naar rechts: assistent-coach Lucien Van Kersschaever, Peter

Wijnakker, Bart De Rijcke, Eddie Woods (die net als vorig jaar meetraint met Hellas, maar nog steeds niet tot Belg genaturaliseerd is), Dave Johnson, Roger Mariën, Herman Demeyer, José Van Der Meiren, Jo Müller, Filip Van Holen, Kamiel Dierckx, over wiens lot na de Arteveldebeker zal beslist worden, coach Riley Wimberly en manager Carlos Sierens. (evw)

Het Hellas team bestond uit:

Jean-Marie Declercq, Stanley Mayhew, Erik Rogiers, Volker Steinbach, Donald Verslycken, Werner Deprez, Peter Wijnakker, Bart De Rijcke, Eddie Woods, Dave Johnson, Roger Mariën, Herman Demeyer, José Van Der Meiren, Jo Müller, Filip Van Holen, Kamiel Dierckx.

coach Riley Wimberly

assistent-coach Lucien Van Kersschaever

manager Carlos Sierens

Mijn droom om basketter te worden kwam dichterbij toen mijn vader de overgang van Gentson naar BBC Hellas Gent waarmaakte. Hij had Jacques Blondeel, die toen voorzitter

was van de 2de provinciale Gentson, kunnen overhalen mij te laten vertrekken naar een ploeg met ambitie op nationaal vlak. Een transferruil met een andere speler van Hellas werd geregeld. Dirk Baete zou naar Gentson gaan en ik naar Hellas. Ik kon eerst bij de Juniores terecht om dan deel uit te maken van de Beloften. We speelden iedere keer juist vóór de 1ste ploeg. Zo kon ik al een glimp oppikken hoe het eraan toe ging in 1ste nationale en droomde er nu meer dan ooit van topbasketter te zijn.

Zo zwaar ik gefaald had tijdens mijn humaniora, zo goed was ik aan het worden op het veld. Als scholier had ik ooit 48 punten als guard gescoord en dat had Arsene Snoeck, een fantastische guard van Avanti Brugge, die nu voor Basketclub Hellas Gent speelde, ook opgemerkt. Ooit eens die positie te mogen bekleden bij HELLAS, daar was het mij om te doen.

Tijdens de aanloop van het seizoen 1982-1983 werden niet alleen twee nieuwe spelers maar ook twee nieuwe trainers aangesteld bij BBC Hellas Gent. De Amerikaanse coach Wimberley en Lucien Van Kersschaever. VanKers - zoals hij in de basketwereld bekend stond - was een man met een ijzeren hand. De twee nieuwe topspelers, Donald Verslycken en Werner Deprez, waren overgekomen uit Oostende en werden zijn protégés.

Ik wilde mij kost wat kost in de kijker spelen en ik was zinnens mijn huid duur te verkopen tijdens de aanvangstrainingen.

Ik zou een uitblinker worden. Of wij nu een echte match speelden of een trainingswedstrijd, ik maakte geen verschil. Ik gaf alles. Het ging hardhandig toe. Ook tijdens een trainingswedstrijd met ons profteam. Drie keer had ik - niet bepaald zacht - Donald Verslycken de bal afgesnoept. Donald uitte zijn ongenoegen bij Van Kers, die me een uitbrander gaf. Een topspeler verschalken, zoiets doe je niet! Een kwetsuur zou rampzalig zijn voor het team! Een beetje respect alstublieft! Van Kers spelde mij de les als was ik een groentje die niet wist wat een bal was. Alle ogen waren op mij gericht en weer stond ik aan de schandpaal. Het spotlight ging uit voor mij. Alles werd zwart.

Ik liep het veld af en sloeg de deur van de kleedkamer met een knal dicht. De stilte dreunde in mijn oren. Onder de douche hamerde ik met mijn vuisten tegen de glanzende tegels. Respect! Respect! Ik zal u leren wat respect is! Met een snok haalde ik de mengkraan over van rood

naar blauw. Zo was het goed. Alles of niets. Op halve kracht meedraaien in dit wereldje waar je op je nummer werd gezet en alleen de groten mochten schitteren, dat was niets voor mij. Ik nam mijn gloednieuwe baskets en stopte ze diep in mijn tas. Ze zouden er nooit meer uitkomen.

Ik kon het basket toch niet laten. In 2007 ben ik, met twee BLOSO baskettrainer diploma's op zak, coach van één van de vele jeugd ploegen van BBC FALCO GENT.

DE FIETS VAN DE FLIKKEN

08/82

Wat zou ik graag doen? Wat interesseerde mij? Alle beroepen met praten kwamen niet in aanmerking en ook alle studies waar je iets moest zeggen of voordragen kwamen voor mij niet in vraag. Ik dacht aan de wekker die mijn vader en ik, toen ik negen was, op de rommelmarkt hadden gekocht en die ik op één twee drie uiteen haalde om te zien waarom de secondewijzer anders tikte dan de minutenwijzer. Ik verzamelde oude radio's die ik kon opensnijten, boven, op mijn klein zolderke, waar ik mij af en toe uitleefde wanneer ik genoeg gebasket had. Bij het minste defect in huis nam ik enkele schroevendraaiers en verving een lamp of soldeerde ik een gebroken kabeltje terug vast in het stopcontact. Ik had het strijkijzer gerepareerd, de toaster, onze parlofoon, in de keuken had ik boxen geïnstalleerd, zodat mijn zus bij het afwassen de platen kon horen, die in de woonkamer draaiden. Niet dat dit zo ophefmakend was, maar thuis was ik toch de klusjesman.

Elektronica vond ik boeiend. In het ontluikende tijdperk van de pc's en de homecomputers leek het evident dat je elektronica studeerde. Maar hoe zou ik dat klaarspelen? Op het humaniora had ik door de bank slechte cijfers gehaald. 'Gehaald' is overdreven, ik was die cijfers niet gaan halen, ik kreeg ze naar mijn kop geslingerd. Maar nu. Nu zag ik de kans eindelijk iets te leren dat mij interesseerde. En het was een relatief 'stille' studierichting, bijna alles liep schriftelijk. Ideaal voor mij, dacht ik.

Ik sprak erover met de Pater. Wij liepen van de Sint-Lievenspoortstraat naar het Zuidpark. De auto's raasden onder de groene bomenrij. De Pater moest een beetje harder spreken tegen het verkeer in en hij riep bijna:

- "Gert, dat kun jij! Jij hebt uuuuren basket gespeeld, geconcentreerd. Kijk! Kijk daar!"

Een meisje speelde op het parkgazon met haar kleine witte hond. Zij trok uit alle macht aan een ingedeukte voetbal maar de hond liet niet los.

- "Zie je dat? Als jij iets wil, bijt je je daarin vast. Als nu het moment aangebroken is om te gaan studeren, zal jij dat goed doen."

Een universitaire opleiding kon ik niet volgen omdat ik mijn maturiteitsexamen was mislopen en zonder dat getuigschrift kon je onmogelijk starten op het unief. Niet dat ik er in geloofde dat ik unief kon halen. Een graduaat-elektronica-opleiding bestond toen niet in Gent, daarvoor moest je naar Kortrijk.

Het Vrij Hoger Technisch Instituut, voor de vrienden 't VHTI-op-'t Hoge, lag op een goeie vijf kilometer fietsen van Kortrijk-station. Voor dit laatste traject naar de campus had ik een fiets nodig, liefst een oude, 'want een nieuwe pikken ze toch', hadden ze mij op het secretariaat van de school gezegd. Waar haal je een oude fiets?

Ik wist dat er in Gent veel studenten waren die een fiets 'namen' wanneer ze er één nodig hadden en hem dan ergens lieten staan. Die fietsen zonder eigenaar werden na verloop van tijd door de flikken verzameld en als er, weer na ettelijke maanden, niemand kwam opdagen om zijn vermiste fiets op te eisen, werden al die fietsen per opbod verkocht. Ze waren meestal half verroest, dat zat dus goed mee. Alleen, ik moest op die openbare verkoop luidop en snel 'bieden' en dat zag ik niet zitten. Mijn ouders gingen in mijn plaats en ze kwamen naar huis met een vehikel dat ze voor 150 Belgische frank hadden kunnen bemachtigen. Hij zag er wel goed uit, maar toch heb ik hem eerst nog volledig in het rood geverfd.

FLUOSTIFTEN

09/82

Op de trein van Gent naar Kortrijk had ik Yves en Koen al ontmoet, zij bleken ook bij mij in de klas te zitten. In totaal zaten wij met 50 jongens in het eerste jaar. De groep was zo groot dat je je makkelijk kon wegsteken. Toch zat ik nu op de tweede rij en niet meer achteraan zoals ik het gewoon was geweest in het humaniora. Een stap dichterbij de realiteit en de leerstof. Dat legde ik mezelf op. Koen gaf mij het goede voorbeeld. Hij lette altijd op en nam vlijtig nota's, ook al was hij de enige die zijn haastig, knoeierig, slordig schrift kon lezen.

Op de eerste dag had ik een kleine studentenagenda gekregen. Ik hield ervan een juiste planning te maken en dat kleine agendaatje en ik werden gezworen kameraden. Ik noteerde alles tot in het kleinste detail: wat en wanneer ik blokte, de opmerkingen van de leraars, wanneer ik welke examens had, mijn punten voor elk vak. De vakantiedagen kregen een extra mooi neon-oranje kleurtje zodat ik ook wist dat er na het studeren tijd was voor ontspanning en ik er mij kon op verheugen.

Hier ontdekte ik voor het eerst de fluostiften waarmee je belangrijke dingen kon onderlijnen. En leren onderlijnen was iets waar ik nog aan moest beginnen.

In minder dan geen tijd hadden mijn cursussen alle kleuren van de fluoregenboog. Kleuren is zeker niet de beste methode, maar voor mij was het de allerbeste. Ik hanteerde met frisgroen en schitterend pink en terwijl ik zo over en rond en onder de zwarte letters van de leerstof lijnen trok, had ik er geen erg in dat ik tezelfdertijd aan het leren was.

Iedere dag om 7:05 nam ik de trein van Gent naar Kortrijk. Tijdens de treinrit werd de tijd gedood met manillen. Op het lyceum had ik nooit meegedaan aan dat kaartspel want troef maken met de K van 'Koekes' of de P van 'Pijkes' was voor mij een onoverbrugbare hindernis. Zo had ik de loop van het spel ontelbare malen oplettend gevolgd en kende ik alle regels, maar zelf spelen zat er vooralsnog niet in... tot ik op de trein één van mijn klasgenoten "RUITEN" en "SCHOPPEN" hoorde zeggen. Hé! maar die woorden kon ik wél zeggen, en 'Harten' en 'Klavers' was ook geen probleem. Plots was ik een verwoed treinkaarter geworden. De angst om een mooie troef in mijn hand te hebben en er luidop mee voor de dag te moeten komen, was als sneeuw voor de zon verdwenen. Het spel was leuk. Of ik won of verloor, in het meedoen bleef ik kampioen.

In de klas werd ik met de dag rustiger omdat de leerkrachten weinig of geen vragen stelden. Ik moest mij niet meer concentreren op een antwoord dat ik niet vlot zou kunnen geven, ik voelde mij vrij en gebruikte die vrijheid om op andere dingen te letten, op de verschillende elektronegativiteitswaarden van silicium en zuurstof bijvoorbeeld.

Geen enkele les sloeg ik over. Iedere dag vroeg uit de veren, bus, trein, fiets, in weer en wind. Dankzij mijn harde basketbaltraining had ik de conditie van een topsporter. Ik was in vorm. Vooruit!

Na mijn eerste examens in januari, die vrij positief waren, zei de Pater: " Jij hebt op korte tijd enorm veel geleerd, jij kan nu stil aan je bureau blijven zitten en studeren." Hij had gelijk, het studeren ging beter dan verwacht. Dat moedigde mij aan. Af en toe deed ik zelfs een beroep op mijn vader die mij - met engelengeduld - nog heel wat wiskunde, fysica en chemie bijbracht. In het humaniora had hij mij ook willen helpen. De eerste vijf minuten ging het goed maar bij de tweede opgave lagen wij al in de clinch. Zelfs bij de meest exacte wetenschap hielden wij er verschillende meningen op na. Ik slingerde mijn algebradriehoek dwars door de kamer, mijn vader zuchtte diep en verliet de kamer zonder een woord. Nu zat ik stil naast hem en luisterde naar zijn uitleg. Ik wou slagen.

NORMANDIE 1984

Kathleen en ik waren onafscheidelijk geworden. Zo vaak ik kon, zocht ik haar op. Als strenge katholieken stonden haar ouders erop aanwezig te zijn wanneer ik Kathleen thuis een bezoekje bracht. Ik werd binnengelaten en mocht in de living tussen de tv en het aquarium bij Kathleen gaan zitten. En bij haar moeder, of bij haar vader. Wanneer wij geluk hadden dat zij de woonkamer kort verlieten, namen wij stiekem elkaars hand vast.

Toen wij elkaar twee jaar kenden mocht ik met het gezin mee op reis naar Quiberon in Normandië. Natuurlijk sliepen Kathleen en ik elk in een apart tentje. Bij het ontbijt en tijdens de gemeenschappelijke wandelingen werd er veel verteld. Gelukkig moest ik niet veel zeggen want meestal nam haar vader het woord en dan was er geen speld tussen te krijgen. Met Kathleen sprak ik vlotter dan anders. Zij vond mij attractief, zij hield van mijn stroef haar en lachte om mijn grappen. Ik voelde mij super verliefd en iemand was verliefd op mij! De bestelling in de boulangerie liet ik wel weer aan Kathleen over, zo moedig was ik dan toch nog niet. Als compensatie droeg ik de zakken met de pistolets en de baguettes naar de camping.

TROUWEN

1985

Kathleen had het vaak over trouwen. Zeer vaak. Bij elke gelegenheid. Trouwen was niet ouderwets, kijk maar, Will Tura, Jean Marie Pfaff, Sylvester Stallone, Koningin Fabiola, allemaal getrouwd.

Geen haar op mijn hoofd dat aan trouwen dacht. Tante Terry was ook niet met Nonkel Bob getrouwd en toch waren die een mooi paar geweest. Ik reageerde allergisch op dat woord, associeerde het uitsluitend met een reusachtige, barokke kerk, extra zo volumineus gebouwd voor de akoestiek, vol mensen die met spanning wachtten of ik het woord wel zou kunnen uitspreken. Het trauma van mijn plechtige heilige communie zat nog vers in mijn geheugen. Nooit zou ik nog iets voor een kerk willen zeggen! Zelfs een simpel JA-woordje was mij te veel.

Trouwen wás ouderwets en ik was modern. Zo vooruitstrevend zelfs dat ik tijdens de Paasmis in Duinbergen in bermudazwembroek naar de hoogmis kwam. Dit was mijn stille wraak op die druk om te trouwen. De ouders van Kathleen wisten niet waar kijken. De schande! Ook Kathleen zag waarschijnlijk in dat ik er nog niet aan toe was op te gaan in de rol van de echtgenoot.

Mijn eindwerk aan 't VHTI-op-'t Hoge, een stimuli-softwareprogramma voor slechthorende kinderen, was niet alleen opgevallen bij de leraars van de hogeschool. Ik had ermee deelgenomen aan de wedstrijd 'Jeugd en Technologie' van de Kredietbank en de wedstrijdjury had mijn werk bekroond.

Op zaterdag 29 mei 1985 reed ik samen met mijn ouders met de trein naar Brussel. De prijsuitreiking vond plaats in de gebouwen van de Kredietbank op de Grote Markt. Voor de gelegenheid droeg ik deze keer geen jeansbroek of bermudazwembroek. Ik zag er keurig uit, in een zomers pak dat ik bij Butch, herenmode in het centrum van Gent, had gekocht.

Toen mijn naam werd afgeroepen ging ik met een fier gevoel naar voren onder luid applaus. Deze keer niet voor een gelukke doelworp of een rake assist maar voor mijn visie en vindingrijkheid. Ik nam de prijs in ontvangst, een cheque van 17.500 Bef.

Terug op de Grote Markt voelden wij onmiddellijk dat er iets aan de hand was. Er hing elektriciteit in de lucht. Politie en Rijkswacht op elke hoek van de straat. De Grote Markt met zijn prachtige huizen met gulden ornamenten bleek ingenomen door een horde herrieschoppers. Gewapende rijkswachters, verscholen achter helm en schild, reden in combi's met openstaande deuren af en aan. Op slag was mijn euforie verdwenen. Onze weg terug naar het Centraal Station was een spitsroedenloop door een wilde horde voetbalsupporters. Mannen in half gescheurde T-shirts, met vlaggen, toeters en megafoons

versperden ons de weg. Sommige zwalpten in een overwinningsroes nog voor de wedstrijd gespeeld was. Wij moesten eerst met hen proosten, dan pas lieten zij ons verdergaan. Andere schreeuwden ons verwensingen achterna. We hoorden Italiaanse tifosi en Engelse hooligans luid en wild tegen elkaar op brullen. Soms liepen wij tussen twee groepjes heethoofden die met woeste blikken naar elkaar keken. De gebalde vuisten met opgestoken middelvinger schoten de lucht in. Wij haastten ons door de straten, mijn moeder aan mijn arm gehaakt, mijn vader voorop om ons een weg te banen. Brussel was een kruisvat. Terug in Gent keken wij op TV naar de wedstrijd Juventus - Liverpool. De beelden toonden niet direct iets van de vreselijke taferelen die zich aan het afspelen waren, pas later hoorden wij op het avondnieuws het bericht van het Heizeldrama.

UIT MET KATHLEEN 06/85

Kathleen gaf les op het Sint-Gregorius-instituut te Gentbrugge. Zij ging helemaal op in haar werk, zij zat niet alleen thuis intensief aan haar voorbereidingen te werken maar ook op school leek zij mij buitenmate geëngageerd. Zij had vaak meetings en weekends en bleef 's avonds steeds langer op school. Zij leek wel verliefd op haar school. Of gewoon verliefd? Op iemand van die school?

Die vrijdagavond was het bijna zomer, de terrasjes in Gent waren vol en ik besloot Kathleen van de vergadering af te halen. Toen ik aan haar school kwam, was de poort gesloten en door de ijzeren staven zag ik dat er op het parkeerterrein geen enkele auto meer stond. Op dat moment sloegen de stoppen bij mij door. Ik reed in volle paniek naar haar huis, maar ook daar was zij niet. Veerle, haar zus, beweerde dat zij bij een vriendin was. Ik mocht op haar wachten, in de living.

Kathleen kwam thuis, 'van een schoolvergadering', dat zei ze toch. Welke vergadering? Ik moest weten wat er nu echt aan de hand was. Was er iemand anders in haar leven? Zij hield bij hoog en bij laag staande dat er niemand anders was.

Ik wist dat ze mij ging verlaten. Ik kon niet meer slapen, niet meer eten. De examens stonden voor de deur. Ik moest blokken, maar ik leunde de hele voormiddag op de vensterbank en

mijn gedachten verzonken in het zwarte water van de Schelde. Plots loeide een motor in mijn rug. Geschrokken draaide ik mij om, dacht dat er een helikopter ons huis was binnengevlogen, maar het was slechts de stofzuiger. Mijn zenuwen waren versleten. Ik was er erg aan toe.

Ten einde raad ging ik de Pater opzoeken in het klooster op de Oude Houtlei. Ik zat daar met mijn handen in het haar op zijn kamertje. Hij keek me aan en voelde met mij mee.

De Pater nam de Bijbel ter hand. Als hij een harde klap te verwerken kreeg, haalde hij zijn kracht uit het lezen van psalmen zei hij. Hij las er één voor en nog één en nog één.

Psalm 23

1 Een psalm van David.
De HEER is mijn herder,
het ontbreekt mij aan niets.
2 Hij laat mij rusten in groene weiden
en voert mij naar vredig water,
3 hij geeft mij nieuwe kracht
en leidt mij langs veilige paden
tot eer van zijn naam.

Psalm 3

5 Roep ik tot de HEER om hulp,
hij antwoordt mij vanaf zijn heilige berg.

Psalm 86

3 Wees mij genadig, Heer,
heel de dag roep ik tot u,
4 verblijd het hart van uw dienaar,
naar u verlang ik, Heer.
5 U, Heer, bent goed en tot vergeving bereid,
uw trouw is groot voor ieder die u aanroept.

Wat moest ik met die heilige berg en de trouw van de Heer? Dat bracht mij Kathleen toch niet terug? Maar ik bleef luisteren.

Psalm 46

2 God is voor ons een veilige schuilplaats,
een betrouwbare hulp in de nood.
3 Daarom vrezen wij niet, al wankelt de aarde

en storten de bergen in het diepst van de zee.

Psalm 73

21 Zolang ik verbitterd was,
gekwetst van binnen,
22 dom en dwaas,
was ik bij u als een redeloos dier.
23 Maar nu weet ik mij altijd bij u,
u houdt mij aan de hand
24 en leidt mij volgens uw plan.

Met zijn kalme stem vol vertrouwen legde hij de juiste klemtonen op die eeuwenoude verzen.
Misschien was ik niet ten volle getroost maar hij nam zijn tijd voor mij en dat was voldoende.

IN DE BOWLINGARENA (2003)

18 jaar later ontmoette ik Kathleen terug in een bowlingarena, waar ze samen met haar man en hun vijf kinderen aan het spelen was. Ik had naar haar geluisterd en haar na de breuk niet meer benaderd.

- "Waarom heb je me nooit meer gebeld?" vroeg ze me laconiek, na 18 jaar. Ik stond perplex.

- "Je hebt toen die slag verloren maar toch nog niet de oorlog", vervolgde ze.

Ik keek beduusd naar haar bowlingworp. Had ik dan niet gedaan wat ze toen van mij verlangde? Had ik niet gewoon gedaan wat ik moest doen volgens haar? En nu was ik de schuldige die niet voor haar had gevochten. Ze gooide nog een bal, recht in de goot, geen enkele kegel raakte die bal en van toen af raakte mij niks meer wat van haar kwam.

EEN HELE WEEK 06/85

Toen mijn eerste grote liefde, die vier jaar duurde, stuk liep en ik Kathleen van de ene op de andere dag nooit meer zag, gebeurde er plots iets wat ik nog steeds als een rariteit beschouw. Toen ze het uitmaakte heb ik één week lang niet meer gestotterd. Mijn emoties waren zo erg gefocust op het verlies van mijn vriendin en mijn pogingen het weer goed te maken dat ik

tijdens die week niet meer stotterde. Mijn vader stelde dit ook vast. "Je praten gaat zo goed", zei hij. Dit was één van de weinige keren dat mijn vader iets zei over mijn spreken.

MIJNHEER QUAGHEBEUR

06/85

Ook op 't 'T VHTI-OP-'T HOGE ontmoette ik iemand die de richting van mijn leven bepaalde. Mijnheer Quaghebeur, mijn leraar elektronica. Meer dan een leraar was Quaghebeur een mens, die alle tijd nam voor zijn leerlingen. Hij was een man die kon begeistere en respect afdwong. Die ook tegenslag had gekend. Zijn rechterkant was ooit verlamd geweest en dat kon je nog altijd zien. Wanneer hij lachte, trok enkel de linkerhelft van zijn gezicht een grimas, de andere zijde bleef stoïcijns bevroren.

Hij liet de klas examen maken zonder verdere controle, waarvan de meesten natuurlijk profiteerden om eens bij hun buurman te gluren of alle digitale schema's klopten.

In het laatste jaar dreigde ik in een zware crisis te verzinken. Het was uit met Kathleen, zeker ook door mijn schuld, wij hadden vroeger al ruzie gehad, maar nu was de breuk definitief, onherstelbaar. Toen ik tot overmaat van ramp plots de examens op mij zag afkomen was ik de wanhoop nabij.

Op de kalender was het een zomerdag, maar ik had het koud, ik wist nauwelijks hoe ik door die dag zou komen en reed op automatische piloot naar 't VHTI-op-'t Hoge. Examen digitale elektronica. Iedereen rondom mij aan het pennen, maar mijn blad bleef leeg. Ik kon niet meer denken, gevangen in een donkere tunnel zonder eind. Ik had een complete black out.

- "Wat is er Reunes? Gaat het niet?" Mijnheer Quaghebuer stond plots naast mij.

- "Ik weet dat je je digitale elektronica kent, Gert. Maak je geen zorgen, ga even een luchtje scheppen, een beetje ontspannen. Probeer nú aan nú te denken. De rest komt wel in orde."

Die paar zinnen, die paar woorden van begrip die ik tijdens de humaniorajaren nooit te horen had gekregen, maakten van mij een ander mens.

Een half uur later deed ik mijn examen zonder één keertje te denken aan Kathleen. Denken aan haar was voor ná het examen. Nu wou ik Quaghebuer tonen dat ik zijn vertrouwen waard was. Ik wou hem, meer dan mijzelf, een plezier doen en schreef een briljant examen. Mijn laatste jaar elektronica aan 't VHTI-op-'t Hoge sloot ik af met onderscheiding.

Ik was geslaagd voor mijn examens aan 't VHTI-op-'t Hoge en trapte hard op de pedalen van mijn fiets om de Pater het goede nieuws persoonlijk te vertellen. Aangekomen op de Oude Houtlei, belde ik aan de hoge deur van het Franciscaner-klooster. Een oude man in lange pij opende de deur en vroeg waarom ik aangebeld had. Ik stond met mijn diploma in de hand en ik kreeg er 'Pater Toon' niet uit. Door het stotteren begreep de andere pater onmiddellijk dat ik Pater Toon wou zien. Hij deed mij teken hem te volgen.

De Pater trok de deur open. Ik schrok van zijn verschijning. Voor mij stond niet de blijde, charismatische figuur maar een lijdend man. Verward keek hij me aan.

- "Wat is er?" vroeg hij schor.

- "Ik ben erdoor Pater, dankzij U!"

Hij glimlachte flauwtjes.

In de kamer stond een aantal dozen vol boeken. Op zijn bed lag er een stapeltje kleren mooi opgevouwen.

- "Gaat u weg?" vroeg ik.

Hij knikte.

- "Ik kan je nu moeilijk uitleggen wat er gaande is", zei hij, "maar... ik moet je wel nog iets zeggen ... ik ga stoppen met logopedie geven."

Ik schrok. Dat was onmogelijk! Ophouden met logopedie geven? Wie gaat er mij helpen, juist nu ik werk moet zoeken, nu het leven gaat beginnen?

Mijn redder zag er hulpeloos uit.

- "Ik kan niet anders dan dat ik je nu je eigen weg laat gaan. Jij kunt het Gert, zie je, je hebt een diploma gehaald."

Hij rolde het papier open en ging ermee aan het raam staan. Met opgetrokken wenkbrauwen las hij aandachtig de tekst op mijn diploma.

- "Graduaat elektronicus. Zie je, jij kunt alles aan wat je maar wilt."

Zeker hebben wij toen nog een paar zinnen gewisseld, banale afscheidsformules, ik vond geen

woorden voor mijn verdriet. Plots stond ik terug buiten, de deur van het klooster was achter mij in het slot gevallen. Ik had niet alleen Kathleen verloren, maar ook mijn vriend de Pater. Instinctief keek ik naar boven. Als je zelf niet meer weet hoe het verder moet, als er van de mensen op aarde geen hulp meer te verwachten valt omdat ze al alles gedaan hebben wat in hun macht stond, kijk je automatisch naar de hemel. Dikke wolken hadden zich tot een dondertoren samengebundeld. Een bliksem kliefde door de lucht. Toen zag ik een gek beeld. Zorro, de man met het zwarte masker, liet zijn zwarte hengst steigeren en met een laatste groet reed hij ervandoor in de nacht. De mensen die hij gered had, keken hem verbluft achterna, er was geen tijd meer om hem te bedanken, hij was verdwenen. Zijn sabel had een teken in de wolken geschreven, geen Z maar een T liet hij achter. Vanaf nu moest ik op eigen benen staan.

Ik schrok van die beslissing.

Toen de Pater uit het klooster stapte, bracht hij daarmee ook zijn functie als therapeut in het Centrum in gevaar. Later vernam ik dat hij ging samenleven met een vrouw die enkele jaren tevoren haar man had verloren. Ook hij begon aan een nieuw, onbekend leven vol uitdagingen.

MARTINE

07/85

Na mijn studies elektronica gunde ik mij één maand vakantie. Ik logeerde terug in Duinbergen en ook Michel en Philippe waren er weer. En Martine. Martine was een droom, een ster en even ongenaakbaar. Tot ze plots met een paar beachballraketten naar mij toe kwam. "Wil je met me spelen?" vroeg ze.

Ik keek nogal raar, eerst naar Philippe, dan naar Michel die me een stomp gaf om van die luie handdoek op te staan. Wij speelden iedere dag en ons record was 1007 slagen zonder dat het balletje in het zand viel.

Kathleen zat nog in mijn hoofd maar Martine zorgde ervoor dat ik terug een beetje kon genieten van zee, zon en strand. Wij lagen ook vaak gewoon te kletsen en af en toe stotterde ik, maar merkkelijk minder dan op school. Ze vond dat ook helemaal niet zo erg en dat juist zo een onbereikbaar meisje mij aandacht schonk, deed mijn zelfvertrouwen terug stijgen.

Ze had een vriend, die enkel in het weekend naar de kust kwam. Dan had Martine geen tijd voor ons, maar in de weekdagen konden we het goed met elkaar vinden.

Onze vriendschap is er nog steeds.
Martine zorgt nu voor de vertaling in het Frans van de website van vzw belangengroep stotterende mensen.

III

A-A-A-A-AAN HET WERK

(1985 - 1994)

Na een maand recupereren begon het serieuze leven. Ik moest solliciteren.

In de jaren zeventig had het woordje 'elektronica' nog een magische waarde. Door de opkomst van de PC zat de elektronicasector in de lift.

Als kleine jongen had ik eens op een zaterdagmorgen met mijn vader het Ministerie van Financiën bezocht, waar hij toen werkte op de afdeling Automatisatie. Wij stonden voor een kantoorgebouw waarvan ik de bovenste verdieping niet eens kon zien, zo hoog was het. Dat alleen al was voor mij reusachtig en bovendimensionaal, maar de computer die ik daar toen zag, brak elk record. In een aparte vleugel stonden er verschillende grijze metalen kasten die tot onder het plafond reikten. Het geluid van de ventilatoren, de verschillende lichtjes die aan- en uitgingen, die geheimzinnige magneetbanden die daar aan het ronddraaien waren, maakten op mij een geweldige indruk. Enkele jaren later zou die hele computerkamer in één simpele pc passen.

De VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling) stuurde mij vacatures. De firma Schreyen in Oosterzele zocht een installateur van elektronische apparaten. Van mijn raadgever bij de vdab had ik een brief meegekregen met de gegevens waar en wanneer ik mij moest aanbieden.

De volgende zaterdag mocht ik mij gaan voorstellen. Mijnheer Schreyen had een gewone TV zaak maar in zijn atelier achter de winkel zaten er nog eens twee mensen te werken: een student ingenieur die zijn stage deed en nog een andere jongen. Mijn sollicitatie verliep wonderwel want ik moest bijna niks zeggen. Mijnheer Schreyen vertelde honderduit over zijn projecten. Eén van die projecten waren scramblers maken voor het leger in Angola.

Scramblers... nooit van gehoord, dacht ik bij mezelf, maar snel begreep ik dat het om apparaatjes ging die in walkie talkies werden ingebouwd. Toestellen die de boodschap versleutelen of coderen. Zo kan de 'vijand' niet verstaan wat er gezegd wordt. Ik keek naar zijn eerste prototypes. Angola leek mij ver weg en van de politieke situatie aldaar wist ik op dat moment niet zoveel.

De man had zeker meer dan vier uur uitleg gegeven en toch had ik er geen flauw benul van

wat er van mij werd verlangd, noch had ik enig bewijs moeten leveren dat ik aan zijn eisen voldeed. Maandag mocht ik beginnen, mijn contract lag klaar, 34.000 Bef bruto per maand, het minimumloon, maar ik had een job zonder al te veel moeite te moeten doen. Mijn sollicitatie was een makkie van jewelste geweest. Mijn vader was in de wolken toen ik zei dat ik mocht beginnen.

Ieder prototype moest juist gesoldeerd worden. De kleinste fout en het hele toestel was naar de vaantjes. Ik had weinig of geen praktische ervaring en mijn twee werkmakkers, of liever gezegd mijn twee tegenwerkers, zorgden ervoor dat ik niet de minste ervaring kon opdoen. Ik moest het in mijn eentje rooien.

Enkel kritiek kreeg ik te horen, na iedere werkdag, een litanie van fouten die ik weer had gemaakt, maar nooit was er tijd om mij te tonen wat dan wel de juiste manier was om die minuscuul kleine weerstandjes te solderen op die kleine printplaatjes. Mijn drie maanden proeftijd werden niet verlengd en ik mocht opstappen. Een knauw in mijn zelfvertrouwen en gewoon een slecht gevoel over de hele lijn.

Gelukkig was de VDAB paraat met een volgende job.

MADE IN BELGIUM

17/03/86

DATASPEED computers in Puurs zocht versterking. Mijnheer Dullaert was iemand met een CV om U tegen te zeggen, een echte manager op Amerikaanse leest geschoeid. Hij had zelfs nog in dienst gestaan van het Amerikaans leger. Zijn bedrijfje Dataspeed had hij pas opgericht en nu zocht Mijnheer Dullaert iemand om computers in elkaar te steken.

Het gesprek verliep zoals bij mijn eerste sollicitatie. Bij het begin van het gesprek zei ik mijnheer D. dat ik stotterde, maar hij ging er niet op in en begon onmiddellijk honderduit over zijn eigen carrière en plannen.

Tijdens mijn eerste weken mocht ik een paar computers leveren aan verschillende bedrijven. Daarvóór diende ik wel stickertjes 'Made in Belgium' op de moederborden van deze XT en AT pc's te plakken. Vooral in Brussel moest ik computers leveren en installeren. In een grote zwarte Volvo 740 begon mijn eerste kennismaking met de hoofdstad van Europa. Het

stadsplan lag zo goed en zo kwaad dat ging uitgespreid op de zetel naast mij en zweetdruppeltjes parelden op mijn voorhoofd. Nog nooit echt in Brussel geweest en dan maar zoeken naar de juiste straat. Hoeveel keer ik de tunnels van Brussel binnenreed en er eerst aan de andere kant van de stad weer uitkwam, kan ik niet meer opsommen. Hoe vaak nam ik niet de verkeerde uitrit en kwam in een doolhof van anonieme zijstraatjes terecht, tot ik eerder per toeval opnieuw de juiste weg vond. Hoe vaak kwam ik niet dicht in de buurt van mijn doel, zag plots mijn leveringsadres aan mij voorbijflitsen terwijl ik de tunnel weer indook. Al vlug besloot ik dat dit werk niet echt iets voor mij was. In ieder geval had ik geleerd in fracties van seconden een plan te lezen en dat zou mij later in verschillende steden ter wereld goed van pas komen.

DECASCOOP ZOEKT

23/06/86

Elke vrijdagavond was ik helemaal uitgeput van een week stress achter het stuur. Dan ging ik graag naar de film in Decascoop op Ter Platen, vijf minuutjes van waar ik woonde. Ik zakte onderuit in de grote fauteuil en leefde mee met Scarface en Betty Blue, The Killing Fields, Amadeus, Flashdance. Vóór de film begon, bladerde ik in het 'cinescoop'-infoblaadje door de advertenties. 'Decascoop zoekt Elektricien A2' las ik en schonk er verder geen aandacht aan. Na mijn ontslag bij Dataspeed zag ik tussen tal van papieren dat cinescoopboekje toevallig weer liggen met die advertentie die ik twee weken daarvoor had gelezen. Wie niet waagt, niet wint. Op een woensdagmorgen liep ik de trapjes van Decascoop omhoog. In de foyer kwam Lut Goessens, hoofdredactrice van 'cinescoop', naar me toe en vroeg waarvoor ik kwam.

- "Ik heb een sollicitatiegesprek met Luk Van de Casseye."

Van de Casseye, een man met weinig woorden en strenge ogen - één blik van hem en je wist precies dat hij nog diezelfde morgen de chef van de ruitenwassers zou uitschelden voor rotte vis omdat zijn personeel hun werk niet naar behoren hadden gedaan - VdC was hoofd van de technische dienst van alle bioscopen die de familie BERT-CLAEYS hadden gebouwd en nog gingen bouwen. In zijn bureau met zicht op de Schelde zag ik de plannen en een maquette van de Kinopolis Brussel, het geweldig gebouwencomplex dat aan de Heizel zou worden

opgetrokken.

Het gesprek ging helemaal niet goed, ik stotterde op elk woord. Van de Casseye keek mij aan en probeerde een glimlach te verbergen.

Ik zou hem moeten bijstaan voor bepaalde projecten waar hij het nu nog niet ging over hebben. Of ik wist hoe zo een cinemacomplex er achter de schermen uit zag? Hij ging mij voor naar de projectiecabine met tien projectoren die op dat moment alle aan het draaien waren. In twee bioscoopzetels zaten twee mannen met hun voeten op een tafel waar twaalf kleine tv-monitoren stonden. Eén vingerknip van de chef en de twee heren sprongen recht. - "Controleer maar nog eens op scherp!" brieste hij in hun richting. Binnensmonds hoorde ik hem vloeken, "'t is godverdomme altijd hetzelfde!".

De lange gang met projectoren fascineerde mij. Hier zou ik graag werken, techniek interesseerde mij, maar wat waren die "plannen" en zou ik die functie wel kunnen waarmaken?

Na drie weken stage in de projectiecabine van Decascoop riep VdC mij in zijn bureau en toonde mij een defecte versterker.

- "Eén van de twee eindtrappen is hier doorgebrand. Herstel dit eerst eens en daarna geef ik je een andere opdracht."

Hij sloot de deur achter zich en daar stond ik dan met mijn soldeerbout in een kamer vol apparatuur, als in een kamer vol vlas dat ik tot goud moest spinnen. Ik ging bij de versterker zitten, stak de stekker in het stopcontact en nam een schroevendraaier. Ik zocht naar de fout in dat verdomde systeem, maar hoe later het werd, hoe meer ik merkte dat ik praktisch gezien niet veel afwist van elektronica. Zoiets basic had ik aan 't VHTI- op-'t Hoge niet geleerd. Als bij wonder viel de schroevendraaier in de versterker, met knetterend lawaai sprongen er withete vonken uit. "Nu is hij helemaal naar de kl...", dacht ik bij mezelf.

Na een uurtje kwam VdC terug.

- "En? Is de versterker in orde?"

Ik kon niet anders dan opbiechten dat mijn praktische kennis niet van dien aard was om dat bepaald probleem op te lossen.

Het gevolg was dat ik voorgoed werd verbannen naar de projectiekamer. Ik was terug in de entertainmentwereld terechtgekomen en ik was er niet boos om.

DE KNEPEN VAN HET VAK 1987

Mijn opleiding projectionist kreeg ik van verschillende mannen. Erwin, Eric, Martin en Piet leerden mij de knepen van het vak.

Dagelijks waren twee man nodig voor de filmprojectie in de twaalf zalen. Op donderdagmorgen kwamen de films toe in vijf of zes metalen dozen en werden gemonteerd. Ook het voorprogramma moest gemonteerd worden: het Daska-journaal, de reclame en de trailers moesten aaneengezet worden met plakband en hiervoor werd een speciale plakpers gebruikt.

De films monteren, verifiëren op gescheurde perforaties en demonteren was een kunst. Met hoge snelheden werden de films doorgespoeld en gestopt. Daarvoor droeg je een speciale, stevige handschoen. Indien je niet oplette, kon je je hand verliezen of op zijn minst verbranden als je die handschoen niet gebruikte. Films monteren was voor de vier anderen een saaie bedoening en al gauw werd dat exclusief mijn job. Daarna mocht ik de films laden in de projectoren. Ook dat was een kunst op zich om snel en handig de juiste lussen te maken in de film en die dan veilig door te projector te laten lopen. Als dat klaar was konden we ... lekker films kijken!

Tijdens mijn opleiding hadden mijn vier werkmakkers een plan uitgedacht om mij te dopen. Mijn opdracht bestond erin de zes rollen van de film 'Big' met Tom Hanks te monteren. Juist voor de montage hadden ze spoel 2 en spoel 3 respectievelijk in doos 3 en doos 2 omgewisseld. Die film heeft wekenlang in Decascoop gespeeld met twee rollen in de verkeerde volgorde. Niemand had het gemerkt, enkel Geert Bert, één van de vier zonen van Albert Bert, zag dat er iets mis was met die film.

De combinatie van filmtechniek en filmplezier begon mij te fascineren. Tijdens mijn job zag ik de grote hits van Hollywood, tien keer, vijftien keer, zodat het een plezier werd op de kleinste bijrollen te letten in Fatal Attraction, Platoon, op het effect van de muziek in Amadeus, A Room with a View, op de afwisseling tussen close-ups en panorama-

instellingen in Out of Africa, The Last Emperor, op de ster in zijn glansrol, Tom Cruise in Top Gun, op de meesterlijke montage van The Untouchables.

Hoe graag was ik ook untouchable geweest! Wij stonden in de projectiekamer, collega Eric en ik, hij wijdbeens tegenover mij, keek naar mij, wachtte op mijn antwoord dat er maar niet uit kwam, telde op zijn uurwerk, op zijn chronometer, de seconden af tot ik mijn zinnetje eruitgestotterd had.

Waar ben ik? Ik zie niets, de spots verblinden mij. Ik draag bokshandschoenen maar het is alsof ze met lood gevuld zijn. Ik kan mij niet bewegen. Iemand staat voor mij, daagt mij uit. Ik wil antwoorden, maar ik ben weer te traag. In een fractie van een seconde heeft hij mij gevloerd... vier...vijf... de scheidsrechter telt mij uit...zes...zeven... Wacht! Ik kruip overeind. Ik wil niet K.O. zijn. Ik wil leven!
(Houdt dit dan nooit op?)

GEERT BERT LACHT 1987

Geert Bert, één van de vier zonen van de Bert-dynastie uit West-Vlaanderen, was een zeer competent ondernemer. Geert was ook de man die vaak in de projectie kwam en met ons een praatje maakte. Op de carrièrelijn van de Bert-dynastie stond hij evenwel in de schaduw van zijn broer Joost, die er een hardere koers op na hield. De twee andere Bert-broers, Koen en Piet, zagen wij zelden.

Geert was het alziend oog van Decascoop. De cadrage van een film stond een millimeter te hoog of te laag... Geert had het gezien en belde vanuit de foyer naar de projectie. Zaal 2 iets hoger cadreren. Zaal 3 staat wat onscherp. Wij konden goed met elkaar opschieten.

Na het werk vroeg Erwin, de leukste van mijn collega's, mij steeds mee om met hen iets te gaan drinken. Terwijl Joost meestal met een groep hostesses naar de SUNSET trok op de hoek van Ter Platen, waar hij rijkelijk champagne liet vloeien, dronken de mannen van de projectie vaak een pintje met Geert in het bruin café De Brouwzaele, schuin tegenover de Decascoop. Erwin leek mij best wel sympathiek en ook in de buurt van Geert voelde ik mij beter dan bij Joost, dus ging ik mee naar De Brouwzaele en ook wij waren vaak geflankeerd door enkele hostesses. Was het bij Joost Champagne en bij Geert pintjes, ik bleef mijn

Schweppes trouw. De cafégesprekken verliepen altijd los en ongedwongen. Geert lachte vaak met mijn stotteren. Niet onder een vorm van uitlachen maar meer in de aard van "waarom trek jij nu zo gekke gezichten". Ik vond het niet erg dat hij moest lachen en begon soms ook te lachen bij een blokkade.

Tijdens mijn projectiewerk had ik vaak tijd na te denken over innovaties voor het bedrijf. Af en toe kwam ik naar Geert met een project dat ik thuis had uitgewerkt. Meestal was het een idee dat Decascoop nog meer geld in het laadje zou brengen.

CINELIGHT 01/88

Cinelight was mijn eerste project dat ik eindelijk zelfstandig kon ontwikkelen. Twee grote lichtkranten, geleverd door de firma EDC uit Sint-Amandsberg, werden geplaatst in de foyer van Decascoop. Daarop zouden de advertenties van kleine en grote firma's uit Gent en omstreken aan de lopende band te zien zijn, zoveel reclame per minuut, zoveel minuten per dag. Geert vond het een schitterend idee. Cinelight BVBA uit de Dorpstraat in Deurle werd opgericht, ik fungeerde als technisch directeur en Geert als zaakvoerder. Misschien was ik nog te jong en onervaren, het lukte mij niet Geert ervan te overtuigen mij als aandeelhouder te engageren.

Geert hoopte dat ik die lichtreclames zou aanwerven. Aanwerven wil zeggen verkopen, wil zeggen praten. Uitgerekend ik! Hij wist toch dat ik stotterde. Waarschijnlijk had hij er geen idee van hoe ik met elk woord moest vechten. Hij was ervan overtuigd dat ik het wel zou klaarspelen. Ik zat met een serieus probleem en zocht in mijn vriendenkring naar een geschikte partner.

Peter Wieme woonde in de Lentestraat, niet ver van mijn huis. Hij studeerde psychologie aan de Universiteit Gent en leed onder een chronisch tekort aan geld. Peter was een welbespraakte jongen en hij had ook de durf om dingen aan te pakken. Hij zag het wel zitten om voor die lichtkranten reclames te ronselen.

Om de eerste contracten te bespreken nodigde Geert ons samen uit in zijn huis in Deurle. Nauwelijks zaten wij in de zetel of hij begon te lachen.

- "Jongens, jongens!"

Ik had er geen flauw benul van wat er zo grappig kon zijn.

- "Ik heb een gigantisch contract op stapel staan maar het is nog niet rond. En ... ik kan onmogelijk naar die klant gaan. Onmogelijk!"

Peter en ik keken elkaar vragend aan.

- "De Crazy Cabaret heeft gebeld, stel u voor, de Crazy Cabaret! Zij willen adverteren op de lichtkranten."

HET CRAZY CONTRACT

11/01/88

De Crazy Cabaret was een stripteaseclub in de buurt van het beruchte 'glazen-sstraatje', de passage die naar de nachtclubs leidde aan Gent-Zuid, schuin tegenover de Maxim's waar Dirk Trioen aan de deur stond als portier. Peter en ik gingen samen het contract bespreken met de eigenaar, Mijnheer Hédi, de Egyptenaar. Zo stond hij althans bekend in het milieu.

Het was nog vroeg op de avond. Aan de bar van de Crazy Cabaret zaten een paar figuren in het halfdonker iets te drinken met enkele dames in gewaagd outfit. Twee meisjes in flardjes van glitterstof waren aan het dansen onder een rode spot.

Een travestiet kwam naar ons toe en vroeg of wij iets wilden drinken. "Wij komen voor mijnheer Hedi", zei ik zonder stotteren. Peter knikte. Hij bleek ook niet zo echt op zijn gemak en zelfs in het schemerduister zag ik dat hij een beetje bloosde.

- "En wie zijn jullie? "

Peter toonde het visitekaartje van Geert Bert.

- "Wij komen van cinema Decascoop."

De naam Decascoop was super hot in Gent en omstreken. Wij mochten de trap op naar een bureau dat helemaal in het neonblauw was verlicht.

- "Ga zitten, hoorden we plots achter ons."

Mijnheer Hédi in een donker zijden pak, geflankeerd door een zwarte schoonheid, kwam uit een salonzetel tevoorschijn. Hij nam plaats achter zijn wit marmeren tafel en gaf ons een teken dat wij konden gaan zitten. Het leder van de zeteltjes kraakte.

- "Wij komen voor het contract... voor de lichtreclames... in Decascoop", begon Peter een

beetje onzeker, terwijl hij de map met de papieren over de tafel schoof.

Mijnheer Hedi bekeek het contract, knikte, nam zijn pen en tekende. In een paar seconden had hij een advertentie van maar eventjes een kwartmiljoen frank geplaatst. Met bevende handen nam Peter de map terug in ontvangst, stamelde nog enkele woorden en in een roes zweefden wij de trap naar beneden. Daar stond de travestiet-kelner op hoge naaldhakken in zijn zwarte nylons ons terug op te wachten. "Nog iets drinken?"

Wij waren al euforisch genoeg en uit schrik dat we een fles champagne aan ons heen zouden krijgen, haastten wij ons naar buiten als twee kwajongens die iets hadden uitgespookt.

Met het supercontract in handen vlogen wij naar Sint-Martens-Latem bij Geert, die onmiddellijk met een fles champagne op de proppen kwam. Ik proostte met mijn glaasje Schweppes.

De deal was rond. Peter ontving zijn salaris, een gigantische kleurentelevisie. Ik moest het stellen met 10.000 frank.

Wij versierden het ene contract na het andere waarbij Peter letterlijk en figuurlijk als mijn woordvoerder fungeerde. Op Crazy Cabaret volgde Ferry Lady's Bar en de Fifty five op de Kuiperskaai in Gent, maar ook grote firma's als Coca Cola, Fiat, Opel en Flanders Expo sloten een contract af, verder ging het met Roxy Video Center, de meubelzaak Weba, Standaert Doe-het-zelf uit Ledeberg, Optiek Destoop. Na een paar weken kwam de aap uit de mouw: wat de contracten betrof, betaalde Geert enkel nog Peter, ik zou voor het programmeren van de lichtkrant een vergoeding krijgen. Na veel gebakkelei kreeg Peter uiteindelijk 35% en ik moest vrede nemen met 15%, hoewel de hele opzet mijn idee was geweest. Cinélight glipte mij uit de handen. Geert gaf toe dat ik de potentiële klanten aanbracht, maar het was Peter die de contracten binnenreef. Peter deed het woord en ik was niet meer dan een figurant. Mijn stotteren speelde mij weer eens parten.

Midden in de week sloot Decascoop zijn deuren rond half één. De nacht was nog jong en op donderdag - op die dag kreeg Gent het Saturdaynightfever te pakken - ging ik af en toe dansen. Gent-Zuid had er een megadancing bijgekregen, de BARNEY'Z. Jo Gilbert, een ondernemer van het eerste uur uit Zulte, had daarvoor al in een afgediend oud zwembad in Waregem een megadancing geopend, de Carioca. Nu had hij in Gent een nog grootser project in het leven geroepen.

De kuipzeteltjes in zwart leder, een ontwerp van sterdesigner Philippe Starck voor het café Costes in Parijs, stonden er in een prachtig interieur van wit marmer. De megadancing was de crème de la crème op het gebied van apparatuur en had een echte laser, een groene straal die grillige figuren liet bewegen over de muren van de discotheek.

Op de dansvloer leerde ik Assunta kennen, een Portugese schone die samen met haar zussen de buurt onveilig maakte. Door de bonkende bassen was er in het begin van spreken niet veel sprake, maar meisjes willen altijd je stem horen en duizend keer belangrijker dan de inhoud van je woorden is de manier waarop je iets zegt, doodernstig of schelms, lichtvaardig of filosofisch, plagerig of behoedend, slordig of netjes, aarzelend of ratelend, hartelijk of zakelijk, koeltjes of warm. Ik had haar zoveel willen zeggen maar zoals gewoonlijk bleef ik stom en was zij het die met de conversatie begon.

- "Comment tu t'appelles?"

- "D'où viens-tu?"

- "Tu fumes?"

Sprak zij alleen maar Frans?

- "Ou Portuguais, si tu veux."

Assunta sprak Portugees en Frans en geen woord Nederlands. Dat was mijn kans!

Tijdens ons gesprek moest ik als het ware steeds zoeken naar de juiste uitdrukking in het Frans en zo omzeilde ik mijn blokkades die soms enkele seconden konden duren.

Nietsvermoedend wachtte Assunta geduldig op mijn woorden, die er met mondjesmaat uitkwamen. Zij leek dat wel charmant te vinden en moest soms hartelijk lachen met mijn 'vocabulaire rudimentaire'. Toen ik haar weer op de dansvloer trok, liet zij mijn hand niet meer los. Ik volgde de taal van haar schouders en wij begrepen elkaar opperbest.

Assunta zag ik enkel op zaterdagavond en even op zondagnamiddag. Zij werkte voor een advocate en ook haar vier zussen woonden al enkele jaren in Gent en hadden bij verschillende advocaten als fille au pair onderdak gevonden. Voor hun zesdagenweek kregen zij veelmeer een vorstelijk zakgeld dan een echt loon. Ik gaf hun filmtickets die ik van Geert had gekregen in ruil voor een premie van Cinélight.

Voor haar zussen was ik een beetje een grote broer aan het worden in hun nieuwe stad, Gent, bijna 2.000 kilometer van hun thuis in Porto.

Spreeken met Assunta ging steeds beter, spreken in een andere taal lukte mij beter dan in het Nederlands. Ik werd verliefd op haar en zij op mij.

Wij discussieerden vaak over haar werk. Volgens mij zat zij in een doodlopend straatje. Ik vond het belangrijk dat zij zelfstandig werkte, geld verdiende, een eigen dak boven het hoofd had. Zij was het wel met mij eens maar zij had er schrik voor haar au-pair-familie te verlaten. Waar moest ze heen?

In Decascoop had ik Jo van De BARNEY'Z leren kennen, een trouwe bezoeker van de film en wij hadden het over het Filmfestival en hoeveel talent wij toch in Vlaanderen hadden. Jo kwam graag op de proppen met ditjes en datjes, dat Yves Montand in werkelijkheid Ivo Livi heette en dat Robert de Niro zo klein was dat hij bij bepaalde scènes op een bankje moest gaan staan.

Jo en zijn garçons had ik dikwijls getrakteerd op gratis ticketjes van Decascoop die ik van Geert gekregen had in ruil voor een goede Cinélight-deal. De ticketjes werden mijn visitekaartje. Jo kon gratis naar de film en ik kon gratis binnen in de BARNEY'Z met mijn VIP card for life.

Jo kon ik makkelijker iets vragen dan iemand anders en ook het feit dat hij licht stotterde, zal er wel iets mee te maken hebben gehad dat hij mij mocht.

Ik vertelde hem dat Assunta werk zocht. Daar is wel een mouw aan te passen, zei Jo. Portugal behoorde nog niet tot Europa. Assunta verbleef illegaal in België en haar tewerkstellen droeg een enorm risico in zich. Assunta kon in de BARNEY'Z werken, in het restaurant dat over de middag open was. Mijn loyaliteit voor Jo vergrootte daarmee nog meer.

Nu verdienden wij allebei en gingen samenwonen op een appartementje in de Hofstraat, op 50

meter van De BARNEY'Z en 100 meter van Decascoop. Een voordeel voor alle betrokkenen. Mijn ouders konden nu rustig slapen en werden niet meer gestoord wanneer ik 's nachts om drie of om vier de sleutel omdraaide. Ik deed het muisstil, vermeed de vier krakende tredes in de trappen, maakte geen licht - in de zomer was het al klaar genoeg - en toch hoorde ik steeds het kuchje wat ik vrij kon interpreteren: 'Hoe is 't mogelijk zo lang uit te zitten!' of 'Maakt niet uit hoe stil je bent, wij horen het toch!' of 'Jij komt thuis als wij moeten opstaan'.

PERCY 04/88

Voor Peter was de examentijd aangebroken en ik moest zoeken naar een nieuwe verkoper van de lichtkrantreclames. Zo vond ik Percy. Percy Vanluchene was een kei in organiseren. Als hij iets aan de man wou brengen, kon hij je een appel voor een peer verkopen en omgekeerd. En hij had visies. Tijdens de kerstdagen had hij over zijn paasfuif zitten doordraven. Het moest de fuif van de eeuw worden, natuurlijk in De BARNEY'Z, de beste plaats ter wereld, met echte paashazen en een paastombola waar ze bij de Nationale Loterij zouden van staan kijken! Als lichtkrantenman zou ik voor zijn paasfuif reclame maken in Decascoop.

Ik bracht Percy binnen bij Jo en die zag een paasfuif wel zitten. "Met alles der op en der an" had Percy nog geroepen naar Jo toen we terug naar buiten gingen. Percy versierde een Peugeot bij het autobedrijf CIAC en die wagen zou verloot worden op de paasavond zelf. De veertig dagen die aan Paaszondag voorafgaan, had Percy op zijn manier geïnterpreteerd. Tijdens die 'vastentijd' kreeg je in De BARNEY'Z bij elk drankje een lotje voor zijn paastombola.

Het systeem zat minitieuw in elkaar getimmerd en of er gedronken werd! Jo was in zijn nopjes toen hij iedere avond zag dat de recettes bleven stijgen. Elk weekend was zijn mega-dancing aan Gent-Zuid de trekpleister par excellence.

Op de dag van de paasfuif ging de wagen naar... de paashaas die eitjes had uitgedeeld aan de ingang van de zaal. Percy beweerde bij hoog en bij laag dat hij die wagen niet onder tafel aan de paashaas van dienst had verkocht, die toevallig een vriendin van hem was.

Jo hield het dan met Percy voor bekeken maar hij had wel gezien dat ik organisatorisch talent had.

Met de komst van de megadancing Boccaccio te Destelbergen dreigde het wekelijks feestgedruis in Gent te verzwakken. Ik moest er iets op verzinnen. Af en toe organiseerde ik nu een speciale fuif in De BARNEY'Z, ik liet een mechanische stier installeren of ik engageerde stars uit de vlaamse popwereld. De ene zaterdag haalde ik Iris - de latere Wendy van Wanten - op het podium, een andere keer stond Eddy Wally op de affiche. De Beroemde Vlaming was toen al een hype bij de studenten. Ik had hem een parkeerplaats op de parking van mijn appartement gereserveerd en van de Hofstraat ging het met security naar de Kuiperskaai. Vóór hij uit zijn vliegmassien sprong, werd hij nog gesterkt door de keuken van de BARNEY'Z. Dat was zo in zijn contract geregeld. In dat contract stond ook dat de Voice of Europe het concert onmiddellijk zou stoppen indien er rotte eieren of tomaten aan te pas kwamen, maar die rebelse tijden waren voorbij. Met zijn "Chérie, Chérie, dans met mij de tango d'amore, Chérie, Chérie, want we zijn voor elkander geboren" ontketende hij een karaoke van jewelste.

Eddy Wally

Ik spring uit 'n vliegmachien
Alleen maar om jou te zien
Om jou te behagen, durf ik alles wagen
En zweef ik het luchtruim door
Dan hoor ik het engelenkoor
Dat zingt heel spontaan
Laat Eddy maar gaan
Die komt heus wel aan

Eddy Wally

chérie

Chérie, chérie

Dans met mij de tango d'amore

Chérie, chérie

Want we zijn voor elkander geboren

Chérie, chérie

Blijf bij mij, de hele nacht

Chérie, oh mijn chérie

Slechts op jou heb ik gewacht

RONDSCHAATSEN

19/02/91

De sfeer in Decascoop verslechterde van jaar tot jaar. De familiesfeer van de aanvangsjaren was geweken voor bittere ernst. Elke minuut, elke seconde moest er nu gepresteerd worden. Naast onze taak als operateur moesten we op een dag plots de foyer wit verven, de dag daarop de toiletten ontstoppen. De ene opdracht volgde op de andere. Niemand van de operateurs kwam in opstand tegen deze extra taken maar ik voelde mij gedegradeerd. Ik was filmoperateur, geen meid voor alle werk. Op een wintermorgen moest ik ook nog de sneeuw op de parking wegvegen. Toen vond ik het welletjes. Ik stapte naar de manager. Luk Lameire zat achter zijn bureau.

- "Ik doe niet langer jouw klusjes, ik word betaald als filmoperateur, dat is mijn functie!"

In mijn woede had ik mijn zinnen eruit gevlamd zonder stotteren maar dat was op dat moment van minder belang.

Luk maakte het kort:

- "Kom morgen maar terug op mijn bureau!", brieste hij.

Mijn derde C4 lag op mij te wachten.

Lut Goessens, die in het bureau het cinescoop-blaadje aan het redigeren was en de hele scène gevolgd had, vond dat ik niet fair werd behandeld en wou nog bemiddelen maar Lamaire was bikkelaar. "Wie hier als toerist komt rondschaatsen, mag zijn C4 komen halen!" De week daarvoor had ik in de projectiecabine mijn rolschaatsen aangedaan, omdat ik zo vlugger van de ene projector naar de andere rolde. En dat vond hij niet kunnen.

oRGani

1991

Ik legde mijn zware sleutelbos op tafel en stapte naar buiten. Het kapitel Decascoop lag achter mij. Zoals ik van de ene dag op de andere met basketten was gestopt en sinds die dag nooit meer een match was gaan bekijken, zo nam ik mij voor om nooit meer naar de film te gaan! Met Jo van De BARNEY'Z had ik ondertussen een goede band opgebouwd. Hij had gehoord

dat ik mijn ontslag had gekregen bij Decascoop en vroeg mij of ik eens wilde langskomen, hij had een belangrijke mededeling voor mij.

Jo woonde boven de dancing. Ik schudde de sneeuw van mijn haar en belde aan. Mich, zijn vrouw, liet mij binnen en bracht mij naar de living waar de open haard brandde. Jo zat in de grote lederen zetel, achter hem hing een modern kunstwerk, zeker een goede investering, ik had daar niet zoveel verstand van, en ik zag hoe smaakvol ze beiden het appartement hadden ingericht.

Jo haalde zijn nieuwe zonnebril uit het etui, zette hem op zijn neus, keek ermee rond en nam hem weer af.

- "Ik ben op de horeca wat uitgekeken. Ik zoek iemand die ik kan vertrouwen en die het management van mij wil overnemen."

Zou hij mij bedoelen? - Ik voerde een pijlsnelle dialoog met mezelf - Natuurlijk! - Ik zou De BARNEY'Z overnemen? - Wie anders? - Een droom!

Jo stak het etui naar mij toe, als wilde hij mij laten zien hoe eenvoudig 'overnemen' wel kon zijn.

- "Gert, jij wordt mijn man."

Met zijn etui telde hij af op de vingers van zijn linkerhand.

- "Je controleert alle garçons op hun inkomsten,
je betaalt ze uit,
je zorgt voor de stockbeheer,
je telt alle recettes van de inkom, vestiaire en cocktailbar,
kortom - het etui peilde weer in mijn richting - jij doet alles,
van lichten aan tot lichten uit
van frigo leeg tot frigo vol!"

Gerant van De BARNEY'Z. Ik zag het al voor mij. Eindelijk een plaats waar ik iets kon presteren en mensen mij zouden waarderen. Ik zou lof en erkenning krijgen. Ik zou kunnen tonen wat ik in mijn mars had. Ik voelde me de koning te rijk.

Jo verzocht Mich de champagne te ontkurken. "En...", lachte hij, "voor Gert een Schweppes met ijs."

Iemand die zo opmerkzaam was te weten wat ik dronk, dat deed mij even stil worden.

Gert samen met de groep Def Dames Dope die kwamen optreden op één van Gert's fuiven.

Ik organiseerde fuiven met een nieuw concept dat onder het jonger publiek begon aan te slaan. In plaats van één resident DJ voor de hele avond te engageren, contacteerde ik voor mijn fuif verschillende Djs, die elk hun set kwamen spelen. Youri Beaumont van radio SIS werd mijn bondgenoot en met prachtige jingles op de 102.8 fm maakte hij mijn Holiday Celebration Night, mijn Ladies Night, mijn First Schoolday Party in heel Vlaanderen bekend. Ik leerde ook Phil Wilde kennen.

Als componist van T99 en 2 unlimited scoorde hij de ene hit na de andere: 'No limit', 'Wanna get up', 'Twilight Zone', 'Get Ready for This' werd in 1991 zelfs een wereldhit.

Hij draaide in de Lamborghini in Maldegem en ik had hem vaak in Decascoop zien verschijnen.

Nu ik als gerant in de BARNEY'Z meer zelfvertrouwen had gekregen, schaamde ik mij steeds minder over mijn stotteren. Hoe hoger je functie, hoe minder je zelfbeeld door het stotteren gestoord wordt. Ik sprak Phil Wilde aan. De puzzelstukken vielen in elkaar, ieder op zijn beurt was op dat moment the right man in the right place. Youri Beaumont zorgde voor de radio reclame, er werd een act gebouwd rond mensen uit de stal van DJ PHIL WILDE, ik verzorgde de flyers en de verdeling ervan. Op het dak van mijn zwarte Golf had ik een set luidsprekers gemonteerd. Door de luidsprekers liet ik een jingle afspelen die één van Youri's dj's had ingesproken en zo reed ik dwars door Gent.

Mijn firmaatje was geboren. Nu nog een naam vinden. Ik had er graag de initialen van mijn eigen naam in verwerkt, zoals de tekenaar Georges Rémi, die als Hergé beroemd werd. Terwijl ik op tv naar het nieuws keek, speelde ik een beetje met de letters op een stukje krantenpapier. Bavo Claes had het voortdurend over de een of andere organisatie - afwezig schreef ik het woord in hoofdletters. ORG - daar stonden mijn initialen - oRGani - dat was het!

Mijn vriendin Assunta en haar vier zussen werden allemaal aangeworven voor mijn promoteam. Wie kon ons beter in de kleren steken dan Albrecht van de Movies? Hij had een neusje voor trends. Met lege koffers was hij naar de States gevlogen, zwaarbeladen met 501-jeans naar België teruggekeerd. Met de steun van de MOVIES - nu één van de hipste kledingzaken in Gent - hadden allen dezelfde outfit, een flashy trainingspakje in wit en blauw. De fuiven die wij organiseerden sloegen aan en vele vrijdagavonden dansten er duizenden jongeren in De BARNEY'Z.

Op zaterdag zaten Jo en ik om acht uur 's morgens bij hem thuis in de living, de bankbiljetten lagen netjes geteld voor hem. "xxxxxxx (censuur!!) frank!", fluisterde hij ongelovig. Hij was in de wolken en ik was in mijn nopjes met het deel dat hij naar mij toeschoof. De vrijdag was een succesdag geworden. Maar Jo wilde meer. Prompt bombardeerde hij mij tot event manager. In het Engels klinkt het geluk nog mooier.

Cascais, aí vamos nós! (14/07/89, past echer beter hier)

Jo en ik werkten vele maanden samen, wij hadden geen woorden nodig om elkaar te begrijpen, een oogwenk volstond en wij wisten wat de ander bedoelde. We konden elkaar vertrouwen, we werden vrienden.

In augustus kon ik er even tussenuit en ging met Assunta op reis naar Portugal. In Cascais kwamen Jo en zijn vrouw Mich met hun dochtertje Naomi ons opzoeken.

Spreeken met Jo ging vlotter wanneer ik hem zag, maar hem uitleggen, in een slechte telefoonverbinding, waar wij elkaar nu precies in Cascais zouden ontmoeten, was voor mij en voor hem minder gemakkelijk. Het lukte dan toch. Wij hadden een paar heerlijke dagen onder de Portugese zon en wij waren Assunta zeer dankbaar dat wij 's avonds op haar een beroep konden doen om de entradas, de bacalhau of onze bife in het Portugees te bestellen. Voor het eerst kon ik echt genieten van het eten zonder mij zorgen te maken om de bestelling. Naomi brabbelde er op los. "Zou ik ook ooit een kind hebben?", dacht ik bij mezelf, "en als het dan eens zou stotteren?"

SALSA MILJONAIR

Jan Verheyen, nu één van de bekendste regisseurs van Vlaanderen, toen samen met Marc Punt aan het hoofd van Independent Productions N.V., het bedrijf dat op de filmverhuurmarkt hoge toppen scheerde en films verhuurde aan o.a. Decascoop, vroeg mij of ik zijn nieuwe film SALSA wilde promoten.

Een Salsa-nacht in De BARNEY'Z, dat kon een spetterend vuurwerk zijn. Jan zag dat onmiddellijk zitten en gaf mij 250 bioscooptickets die op die fuif uitgedeeld zouden worden. Mijn nicht Ilse maakte een prachtige affiche voor de Salsa-nacht. Ik zorgde voor de flyers, voor extra promotie in de streekkrant en op de vrije radio SIS en ik engageerde Phil Wilde om achter de draaitafels te staan.

De promotie die wij met Assunta en haar zussen hadden gevoerd had haar doel dubbel en dik bereikt. Deuren gingen open om 22 uur en om 21 uur stonden de mensen al dicht opeengepakt te wachten om binnen te mogen.

Jo kwam in een zijden pak de grote trap af en zette zich in een Starck-stoel aan de ingang. Hij vond het schitterend dat er al zo een massa te wachten stond.

"Een file tot aan de frituur van de Lammerbrug!" - hij knipoogde naar mij - "Jij doet dat goed!"

Zijn woorden gaven mij vleugels maar nu moest ik met beide voeten op de grond blijven. Ik controleerde de lichtinstallatie, gaf orders aan de vestiairedames, briefde het personeel voor een laatste keer en de deuren zwaaiden open.

Voor de eerste 250 partygangers lag een filmticket klaar.

De bars draaiden op volle toeren. Vooral de cocktailbar op de eerste verdieping deed gouden zaken met de nieuwe zuiderse cocktailnamen die wij hadden uitgevonden: Battida de BARNEY'Z, Salsa Fuego, Love on the Beach, Tequila Sunrise.

Phil Wilde was ondanks griep toch verschenen om een set te draaien. T 99 kwam optreden en de NEW BEAT dreunde door de boxen. Assunta en haar zus hadden zichzelf tot Sisters Acid gebombardeerd en dansten op een podium als 'Special act from Portugal'.

Om zeven uur 's morgens deden wij de deuren dicht en konden we beginnen met de kassa's te maken. Jo lag languit op zijn zetel in de living...

- "Hoeveel Gert?"

- "xxxxxxx (censuur!) met de inkom inbegrepen om precies te zijn", stamelde ik. Jo veerde recht, deed de kluis open en borg het geld op. Een stapeltje bankbiljetten bleven op Jo's bureau liggen.

- "Die zijn voor jou. Als de zon voor mij schijnt, dan ook voor jou."

Op mijn appartementje telde ik de briefjes. Nooit had ik op één avond zoveel verdiend. Mijn vertrouwen groeide.

BITTERE PILLEN 01/91

De vakantie was al voorbij voor ze goed begonnen was. Jo opende nog een tweede zaak, Les Enfants Terribles, op de Kuiperskaai in Gent. Ik had nu niet alleen het beheer over De BARNEY'Z maar moest 's morgens vroeg ook nog eens afrekenen met de garçons in dat nieuw danscafé.

Wij werkten veel en zagen elkaar weinig. Assunta's vrijheid maakte het leven voor haar een stuk makkelijker maar ook complexer. Ze leerde andere mensen kennen. Al dat nachtwerk en het gecontroleer deed de spanning tussen ons stijgen, de stress werd steeds intensiever en steeds vaker vergaten wij de lieve woordjes uit de tijd van onze Grote Verliefdheid. De zuiderse furies van Assunta kon ik missen als kiespijn.

Op een avond danste ik iets te lang met een blondje in minirok en Assunta trok de deur achter zich dicht. Voorgoed.

Ik werkte dag en nacht. Misschien zou ik beter, tegen mijn principes in, toch een paar vitaminepillen slikken?

Op een zondagmorgen stond ik op en alles werd zwart voor mijn ogen. Ik voelde mij ontzettend leeg en moe, zo moe dat ik het niet meer zag zitten mij aan te kleden. Ik hield één schoen in mijn hand en ik had zo een vaag gevoel: als ik die schoenen aantrek, gaan ze er met mij vandoor, naar het eind van de wereld en de wereld is een platte schijf en ik val van die schijf, in het bodemloze niets. Ik herinnerde mij aan dat sprookje met de rode schoentjes. Als kind had ik het gezien in de Efteling, een vierkante tafel met een glad oppervlak, in kleine ruitjes verdeeld, en daarop een paar schoentjes. Druk op een knop en ze beginnen vanzelf te dansen, zonder dat een mens hun beweging kan controleren. Een horrorscenario.

Die schoen trek ik niet aan, dacht ik bij mezelf, ik kan niet meer lopen. Ik kan niet meer.

Ik sleepte mij naar het huis van mijn ouders. Wat er eerst uitzag als een zware appelflawwte, bleek bij nader professioneel onderzoek "een puik geval van geelzucht!", zo constateerde onze huisdokter en hij veroordeelde mij tot zes weken bedrust.

Eenzijdige voeding was er de oorzaak van dat mijn lever er de brui aan had gegeven. Frieten met frikadellen, sandwiches met preparé en twee halve eitjes erop, en dat iedere dag, twee jaar lang mijn dagelijks brood. Om tijd te sparen. Nu kreeg ik tijd! Zes weken, gekluisterd aan mijn bed. Soms zag ik in het schemerdonker de duivel zitten lachen op het voeteneind.

Luiwammessen is niets voor mij, maar mijn lichaam smeekte erom. Ik moest rusten, ik was echt ziek. Ik was bijna blij dat ik nu eens een echte ziekte had, één waar je het woord kon op plakken.

Stotteren is geen ziekte. Er worden zoveel labels aan gegeven, is het een handicap, een sociale fobie, een syndroom, een psychische stoornis, een genetisch probleem. Een definitie geven van stotteren is net zo moeilijk als de oorzaak van het stotteren aan te geven.

Meestal lag ik te slapen, maar als ik wakker werd, dacht ik na over mijn leven. Elke dag opnieuw lag ik voor me uit te kijken. Niet kunnen spreken was erg, maar niet naar buiten kunnen komen vond ik veel erger. Ondertussen had Jo zijn knapste barmeid Annie tot kassaverantwoordelijke voor zijn etablissementen gebombardeerd. Ondertussen had Assunta een nieuwe vriend van wie ze een kind verwachtte. Denken, denken en nog eens denken. Snel gezond worden. Snel! Snel! Het woordje huppelde ongeduldig voor mijn ogen. Ik verlangde er zo vurig naar snel weer gezond te zijn dat ik er koorts van kreeg. Ultrasonische sneltreinen zoefden als zilveren lijnen kriskras doorheen mijn kamer. Kon het anders?

Ja! Het moest anders. Niet snel maar sloom. Sloom. Een mooi woord, het zag er mosgroen uit. Sloom. Het glansde alsof er water overheen liep. Ik begon ervan te houden. Ik probeerde de wereld in sloom motion te zien. Ik sloot mijn ogen en voelde de zilte westenwind door mijn haar. Aan de horizon zag ik uit de diepte van de zee een golf ontstaan die kilometerlang naar de kust toerolde. Op de deining van die brede golf viel ik in slaap.

In maart kon ik met vrienden skiën. Ik stempelde en had recht op één weekje verlof. Wij vertrokken naar Tignes, een skigebied in de Franse Alpen. De poedersneeuw glinsterde en kraakte onder mijn zware schoenen als fijne diamantstof. In plaats van de vier muren van mijn kamer zag ik een panorama van majestueuze bergtoppen, dik met sneeuw bedekt. In plaats van tegen het plafond aan te kijken, schoot mijn blik de hemel in, azuurblauw tot in het oneindige. Bij elke ademhaling prikkelde de nieuwe lucht mij in de neus en stroomde door mijn hele lichaam. Daar kwam ik terug op krachten. Door dat weekje intens genieten van de bergen kreeg ik terug zin om dingen te gaan ondernemen.

Het appartement in de Hofstraat ruilde ik voor een kleine studio op het Spinmolenplein.

Gert met enkele figuranten voor zijn productiewagen.

Jan Verheyen was begonnen met de voorbereidingen aan zijn film BOYS. Hij had in het verleden reeds opgemerkt dat ik goed kon organiseren en engageerde mij als *runner*, het manusje van alles van de regisseur. In april zouden wij met BOYS van start gaan. Daarvóór werkte ik nog een paar dagen voor de korte film YUPPIES van Erik Van Looy.

Jean-Claude Van Rijckegem, de rechterhand van Jan Verheyen in het verzorgen van de filmpromoties, had naast Boys nog een andere opdracht voor mij in petto. Toen Ben Verbong DE ONFATSOENLIJKE VROUW draaide, belde Van Rickegem mij en vroeg mij om de hoofdactrice José Way in Amsterdam te gaan ophalen voor de filmpremière. De naam van de film wilde dat zij poedelnaakt de deur opendeed. Oh, zij was nog niet helemaal klaar. Of ik vijf minuutjes wilde wachten? Naderhand bleek zij toch heel fatsoenlijk te zijn.

Om de BOYS-acteurs van en naar de filmset te voeren kreeg ik een prachtige Fiat Croma met lederen zetels. Francesca Vanthielen, Michael Pas, Tom Van Bauwel en Hilde Heynen bracht

ik van hun woonplaats naar de set en weer terug. De ene keer in Antwerpen de andere keer in Knokke, overal waar er gefilmd werd, was ik de chauffeur van de acteurs.

Nu leerde ik de filmwereld van een andere kant bekijken. Ik vond het enorm leuk mij in dit wereldje te bewegen. Ik maakte videoopnames, 'Boys behind the scenes', met een Panasonic VHS-C-recorder die ik nog van Geert Bert had gekregen als loon van cinélight.

Francesca Vanthielen was pas 18 en zeer onwennig op de set. In het begin verschool ze zich meestal achter een boek. Sommigen beschouwden haar houding aanvankelijk als hautain. 'Je niet goed voelen op de set' waarmee zij in het begin problemen had, herinnerde mij aan 'je niet goed voelen in de klas'. Na enkele dagen vond ze haar weg tussen die bekende acteurs. Marc Punt en Jan Verheyen van Independent Productions N.V. hadden een neus voor aankomende B.V.'s.

Het hoogtepunt van mijn werk als runner was de rit op de Amerikalei in Antwerpen. Francesca had net haar rijbewijs op zak en wij stoven aan 170 per uur door de Leien, Francesca naast mij achter het stuur van 'mijn' FIAT Croma.

Het groepsgevoel bij BOYS tijdens die draaiweken maakte het voor mij wel moeilijk afscheid te nemen van dat gesloten wereldje waar ik bijhoorde. Na de laatste take organiseerde Jan een heuse party. Ik zorgde voor de dj en de installatie. Guido, mijn vriend uit Gent die muziekinstallaties verhuurde, en Eddy, mijn oude skivriend, zouden die nacht opluisteren met hun dj-set. Na een toast op de crew verdeelde Jan aan iedereen een kopie van mijn 'making of'-video. De champagne stroomde, iedereen likte zich de vingers af aan het buffet en toen de zon opkwam waren Francesca, Michael en Tom nog altijd aan het dansen.

CO CA CO LA VOOR DE DJ

31/12/91 tot 01/01/92

Met Guido en Eddy organiseerde ik de oudejaarsavondparty in de skiclub van Gent op de Blaarmeersen. De houten balken van de blokhut hadden wij met ski's gedecoreerd en er was een live-verbinding voorzien met Robert Blanchaer uit Tignes.

Als beste skiër uit België was hij de enige Belg geweest tijdens de Olympische Winterspelen in 1972 in Sapporo, Japan.

De 'rechtstreekse' verbinding was echter een video-opname van een weekje tevoren. Met 140 man schoven we aan tafel voor een heerlijke fondue en niemand had er erg in dat de live-verbinding met Robert uit Tignes uit 'de doos' kwam. Guido had zijn beste installatie klaargezet met drie Technics pickups en echte BOSE-boxen. Eddy had al zijn platen meegebracht en hij gooide de ene hit na de andere op de dansvloer.

In de vroege morgen, toen ook de laatste partygasten naar huis vertrokken waren, kwam hij van achter zijn draaitafels tevoorschijn en ging in de keuken op zoek naar een restje fondue. Ik bladerde een beetje door de platenbak en vond Diana Ross, 'Upside down', waar ik met Hanneke op gedanst had in de Banana's in Knokke. Ik begon al die knopjes uit te testen, Low Bass, High Tone, Mid tone, ik speelde singles op 33 toeren en LP's op 45 toeren, bewoog mij van links naar rechts over het mengpaneel, regelde en ontregelde het geluid, waarbij mijn mond steeds weer de DJ-microfoon raakte. De laatste genodigden gingen richting parking toen ik de microfoon-schuifpotentiometer enkele centimeter naar boven duwde. Nu er toch niemand meer in de blokhut zat, gaf ik een speech van André Van Duin ten beste, zoals ik dat in mijn jeugd nog gedaan had, André Van Duin met een sterk Hollands accent, nou zeg, dat ging wel vlot. Ik lulde maar wat in de micro en uit de boxen knalde de stem van André van Duin. Zonder enige stotter. Eddy kwam uit de keuken kijken wat er gaande was. Ook Guido kwam kijken naar zijn stotterende vriend die nu voor een lege zaal gekke verhalen vertelde bij de plaatjes die hij draaide.

Guido riep: "Is iedereen al weg?"

Ik sprak over de boxen: "Nou sech, tuurlijk joch, wa' dach' je. Da' vin' ik harstikke leuk joch, kunne wij der effe gezellig de beuk inchooije!"

Eddy lachte: "Dat komt van de Schweppes! Nog een Schweppes, Gert?"

"Nee, geef mij nu maar een Coca Cola!"

Ik had het woord met de drie C's gezegd. Ik vond cola een suikerig gedoe, maar ik had het gezegd. Alles lukte op die eerste dag van het nieuwe jaar. Zou dat de start zijn van een enorme omwenteling?

Een vriendin uit mijn buurt, Sabine, had mij meegenomen naar een fuif in het clubhuis van de Koninklijke Roeivereniging Sport Gent aan de Watersportbaan. Plots stond een meisje met witgeblondeerd haar voor mij. - "Ik ben Tine wie ben jij?" Of ik wilde dansen? "Up where we belong" zong Joe Cocker op de achtergrond.

De vragen en antwoorden gingen enkele minuten heen en weer, leuk, vlot, zonder stotteren.

Dan grapte ze:

- "Jij kan helemaal niet dansen hé."

Ik stond perplex.

Ik kon wel degelijk zeer goed dansen en kreeg nu zoiets in mijn maag gesplitst. Had ik mij misschien zo geconcentreerd om toch maar niet te stotteren dat ik er het dansen bij vergeten was? Met Michael Sembello kwam de redding. Op de eerste tonen van "Maniac" schoten wij over de dansvloer. De dansparen gingen in een cirkel rond ons staan om naar ons te kijken.

Hijgend lieten wij ons in de zetels vallen.

- "Deed je dat voor de grap?", vroeg Tine, "eerst zo onbeholpen slowen om dan uit te pakken als een duiveltje uit een doosje?"

- "Nee", zei ik, "ik was gewoon in de war van je mooie ogen."

Touché.

Omdat de muziek zo luid stond, moesten wij luid praten waardoor ik minder stotterde. Tine had wellicht niet gemerkt dat ik stotterde, want zij maakte er geen enkele opmerking over.

Op een avond stond zij voor de deur van mijn kleine studio op het Spinnmolenplein in Gent. Het Filmfestival draaide op volle toeren, of ik niet meeging? Met Tine naar de film, mijn terrein! De goden waren mij gunstig gestemd. Op naar Decascoop!

Door een geheime deur achterin de zaal loodste ik haar binnen in de projectieruimte. Rik en Fonske, die ik allebei had opgeleid tot filmoperateur, waren aan het werk. Rik wilde nog een film visioneren alvorens hem te tonen aan de première-genodigden en zo zaten wij om half twee 's nachts in een bijna lege zaal en konden wij een film in extra-privé-avant-première zien. Ik keek ook wel naar die film maar ik zag alleen Tine, haar stralend witblond haar, haar fonkelende ogen, felblauw met groen. Wij zouden het koppel van de eeuw worden, dat wist ik. Ik hoefde het niet eens vurig te wensen, zo zeker was ik van ons geluk.

Enkele weken na het filmfestival kreeg Rik zijn ontslag wegens het projecteren van een film voor een ex-werknemer. Het was mijn schuld dat Rik geen werk meer had, maar ik zorgde ervoor dat hij kon starten in Cinema Focus bij Jan & Marc. Vandaag is Rik nog steeds filmoperateur in Geraardsbergen.

Tine was ingenieur bij Philips in Anderlecht en zij woonde in Grimbergen bij haar zus. Na enkele maanden besloten Tine en ik in Ninove te gaan wonen, dat lag perfect in het midden tussen Anderlecht, waar zij werkte en Cinema Focus in Geraardsbergen, waar ik elke dag heen moest.

Zij bracht Felleke en Zwelleke mee, haar twee poezen. Bij nader inzien was Zwelleke de felste van de twee, ze bracht muizen mee naar huis, die ze trots op de stoep van de tuindeur deponeerde. Felleke was de gezellige snoezepoes. Ze leek pas gelukkig op het moment dat ze zag dat wij allebei thuis waren. Op een morgen kwam Zwelleke niet naar huis. Ook de volgende dag bleef zij verdwenen. Enkele dagen later stond Zwelleke voor de achterdeur. Blijkbaar had ze de kracht niet meer om het kattenluikje te openen. Wij brachten ze nog naar de dierenarts maar het gif had zijn werk al gedaan. Wij namen Zwelleke terug mee naar huis en de volgende morgen vond ik ze verstijfd naast ons bed.

Felleke de kattin die hem steeds opwachte tot hij thuiskwam.

SEVILLA 06/04/1992

Tine, die als ingenieur elektronica werkte voor Philips, nam mij mee naar de wereldtentoonstelling in Sevilla. Zij was daar verantwoordelijk voor de technische crew van het Luxemburgs paviljoen. Ik ging mee als onbetaalde werkkraft. Tine moest daar één week de multimedia op poten zetten en met haar flair zorgde ze ervoor dat ik in de druk bewaakte zone toch binnen mocht zonder badge.

Na elke werkdag verbleven we in een park met allemaal kleine huisjes waar we af en toe eens zelf een pizza uit de diepvries lieten bruinbakken in de oven. Tine stond gelijk met slagen en kunnen. Als beloning voor haar werk kregen we van haar chef tien dagen een Renault Clio waar we Portugal mee bezocht hebben. Ik kende Cascais van de reizen met Assunta en toonde Tine de plaatsen die ik vier jaar geleden had bezocht. Het terugkeren naar plaatsen die ik reeds kende was voor mij belangrijk. Ik voelde mij veilig, alleen had ik nu niemand om de bestelling te plaatsen in het Portugees.

Tine porde me aan: "Je kent toch wat Portugees?"

"Euh, ja, nee, ..."

Tine bestelde voor ons dan maar in het Engels.

De enge straatjes in het Alfama in Lissabon, in Cascais de beste vissoep ter wereld, de tuinen van Sintra, een duik in de frisse golven aan de Algarve. Ik genoot met volle teugen van dat beetje vakantie want daarna zou ik het in Waregem een heel eind zonder moeten stellen. Ook zonder weekend. Zo stond het in mijn contract: iedere weekday werkte ik van 19 uur tot 01 uur en elk weekend van 13 uur tot 01 uur 's nachts. Non stop.

YIN EN JAN

7.10.92 promo Daens / 22.10.92 focus opent

De promotietour voor Daens met Gert als chauffeur.

Jean-Claude Van Rijckeghem belde me weer. Of ik zin had om mee te werken aan de promotie van de film DAENS? Ik bezorgde Independent N.V. gratis een nieuwe Renault Espace en werkte als chauffeur bij de premièrevoorstellingen van DAENS. Ik voerde de acteurs van de ene première na de andere. Met Michael Pas was het een blij weerzien en ook

leerde ik Antje de Boeck beter kennen. Antje was zo gewoon dat ze speciaal was. Toen ik hoorde dat Jan Decleir soms ook een beetje haperde bij zijn spreken, voelde ik mij nog meer op mijn gemak.

Enkele weken voor de opening van cinema FOCUS eind 1992 kon ik als hoofdprojectionist beginnen bij Handling N.V., een overkoepelend bedrijf van Jan Verheyen en Marc Punt, de mannen van het filmdistributiebedrijf. Ik werkte nog niet in de projectie maar moest spreken met de installateurs, fouten corrigeren, de hele installatie opvolgen tot de film dan eindelijk op het scherm kwam.

Jan en Marc, dat was Yin en Yang. Marc was de zakelijkheid in persoon en Jan de flamboyante, extroverte Yuppie met wie ik beter over de baan kon. Jan stoorde zich niet zo erg aan mijn stotteren maar hij had weinig geduld om echt te luisteren naar wat ik zei. Hij, de TGV, en ik, het stoptreintje, dat was niet de ideale communicatie.

Dichtbij het shoppingcenter in Geraardsbergen hadden de golden filmboys een prachtig bioscoopcomplex geplaatst met vier zalen. Het machinepark van cinema Focus bestond uit nagelnieuwe projectoren die de 35 mm pellicule op nagelwit parelende schermen zouden projecteren.

Ik was uitgenodigd om kennis te maken met de infrastructuur. Alles rook nieuw toen ik de foyer binnenstapte. De rondleiding verliep tamelijk vlot ook al stotterde ik een eind weg toen Marc mij vroeg of de projectoren aan mijn wensen voldeden.

Naast mijn job als hoofdprojectionist sprong ik af en toe in voor Gerwin, de gerant van de zaak, die verantwoordelijk was voor alles wat niet met de projectie te maken had. Ook het stockbeheer van de bar was dan onder mijn bevoegdheid en mijn ervaring van de BARNEY'Z kon ik daar goed inbrengen. Mijn leven zag er plots weer mooi uit. Ik mocht de projectie inrichten zoals ik het wou en alles kopen wat ik nodig achtte om de kwaliteit van de projectie te verhogen. Verder was ik taxi driver, om de films met alle reclameattributen die daarbij hoorden in Brussel te gaan ophalen.

Mijn eerste aanvaring met Marc Punt gebeurde op een lullige manier. Ik had een firmawagen gekregen, een splinternieuw Citroën camionetje, zo maagdelijk wit dat het niet mooi meer was. Ik belde Jan en vroeg of ik het logo van de bioscoop op de wagen mocht zetten. Geen seconde later kreeg ik een JA aan de andere kant van de lijn.

Ik liet toen voor 12000 frank prachtige stickers maken in Gent en liet ze er opzetten zonder dat Marc er iets van wist. Ik kreeg een deftige uitbrander op het Independent-kantoor te Zellik. Jan en Marc waren wel vennoten, maar de man die de scepter zwaaide over de uitgaven was Marc. Ann, de secretaresse van de filmboys, liet af en toe doorschemeren dat ik voorzichtiger moest zijn met mijn enthousiaste voorstellen en dat ik zeker Marc nooit mocht vergeten.

Iedere donderdag reed ik met mijn witte camionette met die prachtige stickers erop naar Brussel om nieuwe films op te halen en de oude terug te geven. Ik moest verschillende filmhuizen aandoen om daar filmrollen en reclameattributen op te halen. In mijn privéleven had ik een gedragspatroon ontwikkeld waar ik praten in een 'gevaarlijke' omgeving wist te omzeilen. Waar ik dan toch iets moest zeggen had ik bondgenoten gevonden, mensen die mij 'verstonden'. Bianca bijvoorbeeld, mijn kapster, nam zelf het woord, "Hier iets korter" of "nu eens heel kort voor de zomer", één blik in de spiegel en zij begreep of ik met haar voorstel akkoord ging of niet. Wat ik thuis nodig had, kocht ik in de supermarkt en betaalde aan de kassa. De 'moeilijke' gesprekken, met de bankbediende, op het postkantoor, deed meestal mijn vriendin. Voor de kleine buurtwinkel had ik een panische angst, voor de man of de vrouw achter de toonbank, die niet wisten hoe zij moesten reageren op mijn gestotter. Ik kon de blikken van de ongeduldige klanten in mijn rug voelen en ik raakte in paniek.

Veel mensen vragen mij hoe je het best kan reageren op iemand die stottert. Vooreerst: probeer hem in de ogen te kijken. Vraag of je hem mag aanvullen of liever niet. Heb je iets niet begrepen, vraag hem gerust zijn woorden te herhalen. Dat is minder frustrerend dan wanneer jij een fout antwoord zou geven omdat je zijn zin niet begrepen had. Neem je tijd en geef hem ook dat gevoel dat je tijd hebt.

Een filmhuis was net zo een kleine winkel, met een toonbank, een winkelier, die wachtte tot ik hem zei wat ik kwam ophalen en een rij mensen achter mij die geen tijd te verliezen hadden. Mijn lijstje kreeg ik van Jan steeds per fax en naarmate de lijst langer werd en ik veel extra filmmateriaal moest bestellen werd ik steeds zenuwachtiger. Het lijstje afgeven was ook zo vernederend omdat je precies de indruk gaf dat je niet kon lezen - een tweesnijdend zwaard - en meestal koos ik ervoor te stotteren. Het gebeurde echter ook dat ik sommige dingen die op mijn lijstje stonden niet eens vroeg omdat ik het zelf beu was zo lang in de kijker te staan.

In de Koningsstraat te Brussel aangekomen liep ik als een bezetene van het ene filmhuis naar het andere om al het materiaal op te halen. Ik wilde zo snel mogelijk weg uit het drukke Brussel en meer dan waarschijnlijk ook omdat ik er mij niet goed bij voelde alles opnieuw te moeten vragen. "Het is voor Focus Geraardsbergen...", die zin oefende ik iedere keer in de auto, maar telkens de vriendelijke bediende me vroeg wat ik kwam halen en voor welke bioscoop het was, blokkeerde ik zowel op 'Focus' als op 'Geraardsbergen'. Iedere keer verkrampte mijn gezicht.

Vaak gebeurde het dat ik bepaalde trailers of clichés niet mee had, omdat de naam te moeilijk was. In het begin redde ik mij met een smoesje. Ik zei dat ik het gewoon vergeten was en Jan schudde het hoofd. Maar op een dag kon hij er geen begrip meer voor opbrengen. Het was een ongelooflijk drukke rondrit door Brussel geweest. Ik had veel tijd verloren, vooral had ik zelf mijn geduld verloren en het gewoon niet bij elk filmhuis geprobeerd. Toen ik in Geraardsbergen aankwam en Jan hoorde dat ik die trailers niet mee had, mocht ik rechtsomkeer maken en terug vertrekken naar Brussel... terug naar AF.

Na een paar weken kwam er gelukkig een eind aan mijn lijden.

- "Ah, de Gert van Cinema Focus Geraardsbergen", klonk het plots.

Ik moest niets meer zeggen, ze kenden me al, de stotterende werknemer van Independent Productions N.V..

Met de jeugdige crew van Focus verliep het spreken beter. Miranda, Ann, Katrien, Andy, Karel, Els, zij aanvaardden mijn stotteren. Zij namen mij op in de groep, zij brachten mij een sandwich mee of een Schweppes, ik hoorde erbij.

Gert en het FOCUS team in de foyer van de cinema.

ZEKER WETEN

1992? + april 94

ZEKER WETEN van Jan van Rompaey was een druk bekeken programma in de jaren negentig. Jan Verheyen maakte er mij op attent dat de volgende aflevering over stotteren zou gaan. Normaal keek ik ook naar dat programma maar die avond, toen het over stotteren ging, zapte ik weg. Ik wou die uitzending niet zien. Voor geen geld ter wereld. Gek genoeg. 'Mijn' probleem kwam op televisie, misschien zelfs met een oplossing voor mij. Maar ik wou niet met mijn neus op de feiten gedrukt worden, ik wou niet voor mezelf moeten bekennen dat ik een probleem had.

De moeder van Tine had het programma wél gezien en zij vertelde mij op een toon van 'ik wil er mij niet mee moeien, maar ...' dat er iemand van zijn stotteren verlost was geraakt, "ergens in Nederland" en "op twee weekends!"

Ik reageerde boos en kregelig. Ik worstelde al jaren met dat probleem. Vijfentwintig jaar om

precies te zijn. Hoe kon iemand dan "op twee weekends" van zijn stotteren verlost zijn! Toen ze mij ook nog het tijdschriftartikel uit de 'feeling' van januari 1992 gaf waarin de wonderbaarlijke genezing van Jan heuvel uit de doeken werd gedaan, was het hek helemaal van de dam. Ik stopte het artikel in de onderste lade van mijn bureau en legde er een pak papieren bovenop.

Exact twee jaar later, in 1994, toen ik zelf de methode van Oscar Hausdörfer in Nederland had leren kennen, ontdekte ik het artikel weer en las het toen voor de eerste keer. Veel mensen die stotteren gaan de confrontatie met hun probleem uit de weg. Hun kennissenkring verzamelt de artikels wel, maar het duurt soms tot de persoon in kwestie er klaar voor is de boodschap te vertalen naar zijn eigen leven.

Ik begreep dat de familie van mijn vriendin er belang aan hechtte dat ik niet stotterde. Meer dan mijn eigen familie. Daar ging iedereen er vanuit dat ik stotterde en dat het een deel was van mijn persoonlijkheid. Mijn stotteren stoorde hen niet, ik kwam ermee voor de dag als met een afgedragen T-shirt. Tine zag dat anders. Zij was ambitieus en verwachtte van mij hetzelfde. Bijna elke dag voor zij naar Philips vertrok, kwam het tussen ons tot dezelfde discussie.

- "Wat ben je van plan met oRGani? Daar zit toch meer in!"
- "Wat is er verkeerd aan oRGani?"
- "Niets. Het zou een grote firma kunnen worden. Waarom denk jij niet op grotere schaal?"
- "Ik doe dat op mijn manier."
- "Precies. Jij weet net zo goed als ik dat de sleutel van het succes bij die manier ligt, bij manier van spreken."
- "Hoe bedoel je?"
- "Als jij niet meer zou stotteren zou oRGani veel vlotter overkomen, je zou meer contracten krijgen, je zou iets serieus kunnen uitbouwen."

In april 1994 kreeg ik van Tine voor mijn 32ste verjaardag een heel specifiek cadeau, een 'cursus' om mijn stotteren af te leren. Die 'Hausdörfer Cursus' was geen boek of geen cd maar een kort verblijf in het noorden van Nederland, bij Jan Heuvel in Zwolle. Of ik niet twee weekendjes naar Zwolle wou om daar die cursus te volgen? Zij vond het een lumineus idee, ik was minder enthousiast. Mijn motivatie om iets te doen aan mijn spreken stond op dat

moment op een laag pitje.

Wanneer je stotteren ontstaat in de kleuterjaren wordt het mettertijd een gewoonte. Ben je de dertig voorbij dan is stotteren al lang een deel van je zelfbeeld geworden, het deel dat je niet wilt zien. Dat beeld verstop je ergens in een donkere hoek en elke negatieve ervaring duwt het nog dieper in die hoek. Het liefst zou je vergeten dat het bestaat. Vooraleer je nog eens alles wilt geven om iets aan je stotteren te doen, moet er iets gebeuren: een relatie dreigt op de klippen te lopen, je wordt ontslagen, je krijgt een belangrijke opdracht, iets moet je motiveren om na al die jaren nog te willen werken aan je spreken, om er nog in te geloven.

Ik voelde dat ik Tine aan het verliezen was. Een gevoel dat je niet voor vol wordt aanzien door de familie van je vriendin en waarbij je alles zou doen om het terug in orde te brengen. Ik vermoedde dat de weg terug naar Tine over Zwolle liep maar het duurde nog een tijdje vooraleer ik er de kaart bij nam om te kijken waar Zwolle in Nederland precies lag. Toen ontmoette ik Arno.

ARNO HINTJES 1994

Op één van mijn vrije avonden ging ik in Gent iets drinken in de Vooruit. Aan de toeg van het café zag ik tot mijn verwondering Arno Hintjes zitten in begeleiding van twee knappe dames. Arno was voor mij de enige BV die geen geheim maakte van zijn stotteren. Zijn image moet mij onmiddellijk beïnvloed hebben want ik besloot nu eindelijk eens op te houden met die eeuwige Schweppes. Ik bestelde een cola. Ik probeerde een Cola te bestellen. Een Ko-Ko-Ko-Ko... . Arno had het in de mot gekregen. Ik zag hem denken, met zijn blik op oneindig. Dan plofte de C er met kracht uit en de OLA volgde vanzelf. Ik ging op het krukje zitten.

- "Je stottert gie ook!", zei Arno plots tegen mij in het Oostends.

Ik knikte en glimlachte een beetje onzeker. De dames naast mij trokken gelijktijdig aan hun Gauloise blonde en bliezen de rook naar het plafond. Zo simpel kan uitademen zijn, dacht ik, en praten is ook uitademen. Zo simpel.

Die avond hebben Arno en ik nog een tijdje over stotteren gebabbeld. Iets te lang misschien want de dames hielden het voor bekeken. Zij stopten hun sigaretten in hun handtas en verlieten het café. Arno gaf mij nog de raad gewoon door te doen en niet om te zien. Dat leek mij gemakkelijker voor iemand die pure rock-'n-roll is. De gewone sterveling heeft het toch een stuk moeilijker.

Dagen later merkte ik dat die ontmoeting in de Vooruit iets in mij had veranderd. Telkens ik mij aan het gesprek met Arno herinnerde, zag ik mij voor een hoge muur staan, een bunkermuur uit grijs cement. Arno stond daar ook, maar hij keek niet naar die muur, hij stond er losjes met de rug tegenaan geleund en praatte met mij. Op één been, zijn andere voet steunde tegen het cement, rookte hij een sigaretje en vóór hem lag de zaal met zijn fans en daar dwars doorheen de catwalk die naar het strand en de zee leidde. Je hoeft niet door die muur heen, Gert. Gewoon omdraaien, 180 graad, daar is een weg.

Ik zou naar Zwolle gaan.

Op 2 maart 2002 hoorde ik Arno op Radio 1 in 'Het radiodocument van de week':

"Hoe voelt het aan om te stotteren? En wat doet het met de luisteraar? En ... hoe muzikaal is stotteren? Een verrassende, eigenzinnige kijk op het fenomeen. Host is Arno Hintjes."

'St-st-st-stotteren' was een Piazza van Annemie Tweepenninck, redactie Kris Verhaegen.

IV
GOED BETER BEST
(1994 - 1996)

Eerst moest ik er toch het fijne van weten.

- "Dan vraag toch Marcel De Wever direct!" - ergens had Tine zijn telefoonnummer gevonden. Nu hield zij het op een groot wit blad in haar energiek handschrift voor mijn neus. Het werd menens.

- "OK, ik zal hem bellen."

Op het tafeltje in mij projectiekamer vulde ik het blad met mijn vragen aan Marcel De Wever. Wat had hij in Zwolle precies beleefd? Had hij zo lang gestotterd als ik? Meer dan 20 jaar? Welke therapie had hij nog gevolgd vóór hij naar het hoge noorden trok? Thuis keek ik vaak op de kaart. Gent - Antwerpen - Utrecht - Zwolle. 240 km schatte ik. De armlengte naar de telefoon was moeilijker te overbruggen.

Ik wist, nu niet bellen is het zekere eind van mijn relatie. Ik nam de hoorn af en drukte het nummer. Het bellen ging met veel stotteren gepaard terwijl ik aan de andere kant van de lijn een man heel rustig en gecontroleerd hoorde spreken. Op het eind van het gesprek nodigde Marcel mij uit hem in Dilbeek te bezoeken. Bij hem thuis keken wij toen samen op video naar zijn optreden in Zeker Weten. Na de uitzending hadden veel mensen sneller gereageerd dan ik. De wachtlijst voor Zwolle was lang. Of Marcel er misschien kon voor zorgen dat ik vroeger op therapie kon gaan in Nederland? Hij ging dat voor mij regelen zei hij en effectief, in juni was ik aan de beurt.

In Zwolle vond ik snel de weg naar Borgerhoek, waar de cursus plaats vond in het Natuurhuis. Ik ging naar binnen en bleek de eerste te zijn van de groep van twaalf deelnemers. Met veel stotteren meldde ik mij aan.

- "Mmmijn nnaam iiiis gggert rrr-eu-eu-eunes", stamelde ik.

De mevrouw achter de toonbank keek me vriendelijk aan en vroeg of ik een kopje thee of koffie wenste.

Zoals gewoonlijk schudde ik het hoofd, dat wou zeggen:

- "Dat is zeer vriendelijk en ja, ik zou graag een kopje thee drinken, maar ik heb nu al genoeg

gestotterd en de T van Thee komt er zo moeilijk uit."

Ik ging zitten in het wachtzaaltje van de jeugdherberg. De man die de cursus zou leiden heette Jan Heuvel. Ik had hem nooit tevoren gezien.

Jan Heuvel was iemand die zelf gestotterd had en die naar Duitsland was getrokken omdat hij daar werk vond als elektricien. In Duitsland was hij een zelfhulpavond gaan volgen bij een zekere mevrouw Schöttke die zelf ook gestotterd had en nog onder de deskundige leiding van Oscar Hausdörfer had leren praten. Enkele jaren later was Jan Heuvel dan begonnen met zijn alternatieve stottertherapie-weekends in Nederland. De therapie die ik nu zou volgen, was gebaseerd op ervaringen van die Oscar Hausdörfer. De Duitse arts uit Breslau had zelf gestotterd en een therapie ontwikkeld die hij met succes bij zichzelf en bij vele honderden mensen had toegepast. Optreden met flegma was één van zijn vertrekpunten. In zijn boek 'Het licht aan het einde van de duisternis' had Oscar Hausdörfer zijn ervaringen opgeschreven. Martine Devloed uit Gent had voor Jan Heuvel stukken uit dit boek vertaald. Zij had vóór mij in Nederland therapie gevolgd en had als één van de eersten een Vlaams zelfhulpgroepje opgericht bij haar thuis in Gentbrugge.

Er stapten toen nog enkele kerels de zaal binnen en één dame. Ik stak steeds mijn hand uit en vroeg of zij ook naar de stottercursus kwamen.

Ja, zeiden ze allemaal op hun geëigende manier, de ene al wat vlotter dan de andere. Er stopte een witte Mercedes voor de deur en even later stapte een man met baard en bril de kamer binnen.

Ik ben Jan, zei hij, wie zijn jullie? Eén voor één stelden we ons voor. Hij wachtte geduldig tot iedereen er min of meer in geslaagd was zijn naam te noemen en gaf ons de hand.

De eerste avond was een soort 'icebreak' avond. Na het avondeten bracht Jan ons naar een grote kamer waar de stoelen in een cirkel met de rugleuningen naar elkaar toe stonden. Wij gingen zitten. Pal tegenover één stoel stond er een camera opgesteld waar Jan achter stond. Natuurlijk kende iedereen de stoelendans. Jan had er een variëteit op gevonden: wanneer de muziek stopt, moet degene die vóór de camera komt te zitten zich voorstellen. Het spel kon beginnen.

Wij liepen rond de stoelen, telkens weer zo snel mogelijk aan die dreigende camera voorbij. De muziek stopte. En Joke mocht de spits afbijten. Joke stotterde redelijk hard. Ze stelde zich voor en weinig woorden kwamen er vlot uit. Er werd een stoel weggenomen en Joke mocht gaan zitten in de zetels die in de hoek van de kamer stonden. En zo ging de carroussel maar door tot ik op de stoel voor de camera landde.

Elke vezel van mijn lichaam stond gespannen, mijn keel was muurvast toegebetonneerd met cement en alles wat er maar kan voor zorgen dat er geen hapje lucht meer naar buiten kon. Ik schudde met mijn hoofd, knipperde met mijn ogen en probeerde alles om toch maar enkele woorden gezegd te krijgen. Eindelijk mocht ik ook naar de zetels. Iedere letter waarop ik gestotterd had, bleef als een wonde schroeien, onzichtbaar maar hardnekkig zoals die kleine venijnige snijwondjes aan fijn papier, die je moeilijk ziet maar die onaangenaam lang blijven.

Jan stuurde ons vroeg naar bed. Wij zouden onze nachtrust goed kunnen gebruiken, zei hij. Ik deelde de kamer met een jongen uit Zwolle die nog erger stotterde dan ik. Het was pas half elf maar wij hadden geen energie meer om elkaar nog iets te vertellen. Uitgeput viel ik in slaap.

Bijna van-zelf-sprekend

09/06/94

Tijdens de volgende sessies werden we getrakteerd op een hele reeks oefeningen van spreken op zijn Chinees tot dierengeluiden nabootsen. Het gekke was dat ik bij deze oefeningen niet stotterde.

Voor de groep spreken, iets wat ik dacht dat ik niet kon, stond ook op het programma. Toen Jan vroeg wie naar voren wou komen stelde ik me spontaan recht. Voor ik er mocht aan beginnen, had Jan nog een kleine oefening voor de hele groep. Wij moesten eerst elkaar in de ogen durven kijken. Heel normaal? Heel gek! Af en toe kregen wij zelfs danig de slappe lach, maar het had iets, het was echt 'oefenen'.

Daarna mocht ik mij voorstellen, zoals de avond tevoren, maar nu stelde ik mij voor met een uitgerekte, geïntoneerde, tragere manier van spreken.

"Mijn naam is Gert Reunes en ik woon in Gent. Mijn hobbies zijn...", ik stelde me voor zonder één stottertje, traag, zelfverzekerd, en iedereen keek me met argusogen aan, alsof er

een wonder gebeurd was, maar het was geen wonder. Ik vond het bijna van-zelf-sprekend. Het was niet eens moeilijk. Eenvoudig als een lucifertje doen ontvlammen, daar sta je ook niet bij stil. Alles wat je daarvoor nodig hebt is een stokje met zwavel, een ruw oppervlak en dan strijken, dan komt de vlam er vanzelf. Het licht, de warmte, de energie, ja, dat is het eigenlijke wonder, maar hoe het daartoe komt, daar sta je niet bij stil. Ik had ook geen tijd lang over mijn prestatie na te denken. De volgende kwam al naar voren en ook hij stotterde niet meer. En de volgende, en de volgende. Jammer genoeg lukte het niet bij iedereen. "Je moet onverstoorbaar zijn voor je omgeving, voor alles en iedereen", zei Jan, "onverstoorbaar." Na een hele dag oefenen gingen wij nog iets drinken aan de bar, Joke, Pieter, Karel en ik. We vonden het zo leuk om nu ook tegen elkaar super traag te spreken. We lachten en vertelden moppen die we tot dan toe alleen maar gehóórd hadden. Nooit hadden wij een mop doorverteld aan andere mensen. Voor het eerst in mijn leven had ik controle gevonden over mijn spreken. Als ik maar traag genoeg sprak en met voldoende intonatie. Plots was ik baas geworden over mijn mond en over alle klanken die eruit vloeiden.

Deze ervaringen hebben mij nooit meer losgelaten. Ook het feit dat niet iedereen met deze methode succes had, zou in mijn latere beroepspraktijk belangrijk zijn om te beseffen dat men het individu moet zien en niet zomaar een stoornis in groep. Soms hoor je in de media van wondertherapieën waar je op één week van je stotteren verlost bent. Dat zijn fabeltjes. Er moet keihard gewerkt worden om je praten onder controle te krijgen. Het loont de moeite.

Toen ik die zondagmiddag van Zwolle terug naar huis reed, gaf ik Joke een lift tot Utrecht. Wij spraken nog de hele rit op die trage en vlotte manier en begonnen er plezier in te krijgen. Wij hadden alle zinnen zonder één enkele hapering gesproken. Bij het afscheid vielen wij in elkaars armen met de belofte ook het tweede weekend te volgen. Er waren verschillende workshops gepland 'in onbeschermdde omgeving'. "Tot volgende week!", riep zij mij nog na. In mijn achteruitkijkspiegel zag ik Joke onstuimig zwaaien.

In een roes reed ik door naar mijn ouders in Gent. Ook Tine was naar Ter Platen gekomen, zo hoorden ze alle drie hoe ik traag gesproken zonder één stottertje mijn verhaal deed over het weekend. Mijn stotteren was niet uitgeroeid maar ik had het goed onder controle. Ze waren

enorm blij en evenzeer verbaasd hoe vlot ik nu sprak. 's Avonds belde ik nog naar mijn zus in Hamburg. Nu was zij sprakeloos. Dan voelde ik hoe zij mij door de telefoon heen om de hals vloog.

Ik sprak nu wel veel trager en daarom klonk het ook niet natuurlijk, maar ik was vastbesloten dat ritme vol te houden en op die manier volgend weekend met de inwoners van Zwolle te oefenen.

EEN SPRONG IN HET DIEPE

06/94

Het tweede weekend was meer een actie-weekend. We gingen toen stappen in Zwolle, in het centrum, en mensen bewust aanspreken op een duidelijk geïntoneerde en trage manier.

Hausdörfer zegt:

'Concentreer je op de klanken,
wees onverstoorbaar en
zie je gesprekspartner als een blok hout.'

Eenvoudige zinnen maar met een enorme betekenis voor een stotterende mens.

'Wees onverstoorbaar.'

Dat zou ik goed kunnen gebruiken.

Met groepjes van drie gingen we mensen vragen stellen over stotteren. Het was mijn beurt de salto mortale te springen. En ik sprong. De anderen waren mijn opvangnet en ja, het lukte!

Onlangs zag ik een programma op MTV True live 'I stutter...' waar een meisje Carine van 21 in een metrowagon in New York luid moest roepen: "Ik heb een stotterprobleem, mensen die meer willen weten over stotteren kunnen mij altijd aanspreken." Ze stond daar wel niet alleen, naast de filmcrew waren er nog enkele groepsgenoten die haar morele steun gaven tijdens de opdracht. Het groepsgevoel laat je dingen doen waarvan je dacht "Hé, stop, dat kan ik niet!" Bij haar TV optreden primeerde het gevoel 'now or never', het ging het niet om langdurige verbetering. Dat na haar oproep niemand op haar afkwam om uitleg te vragen over stotteren lijkt me logisch.

Mensen die in onze praktijk ver genoeg staan in hun therapie gaan zonder problemen mensen interviewen over stotteren. Tijdens deze korte gesprekken is het contact met de andere dieper en intenser dan in het geval van het MTV meisje. Beide partijen hebben er iets aan, de mens die stottert én zijn gesprekspartner.

Ik deed het! Ik sprak vlot! Wel opvallend anders dan de andere mensen in Zwolle, maar daar gaven die niet om, zij gaven mij gewoon een antwoord op mijn vraag en daar ging het toch om. Nu ondervond ik niet alleen dát het lukte maar vooral hóe het me lukte. Langzaam, met meer intonatie spreken. Ik moest durven overdrijven om te scoren, bewust langzaam, bewust melodieus spreken, ik moest veel aandacht geven aan mijn spreken, ja, ik moest er van houden en niet, zoals tot dan toe, met angst en haat leven. Dat was de sleutel. De wereld ging open!

Nu werd het een sport om mensen aan te spreken met de Hausdörfer methode. Ik voelde dat ook deze stap noodzakelijk was om ooit van mijn spreekvrees af te raken. Op het eind van dat weekend had niet iedereen van de groep die 100% controle over zijn spreken maar wij waren wel opnieuw een stap verder gegaan in het proces om iets te veranderen aan ons stotteren. Weekends volgen in Nederland werd mijn hobby.

CINE STAR NON STOP

Naast mijn job als hoofdprojectionist in Cinema Focus was ik af en toe ingesprongen voor Gerwin, de gerant van de zaak, die verantwoordelijk was voor alles wat niet met de projectie te maken had. Ook het stockbeheer van de bar was dan onder mijn bevoegdheid en mijn ervaring uit de tijden van de BARNEY'Z kon ik daar goed inbrengen. Alleen, tussen Gerwin en mij klikte het niet. Dat culmineerde in een dagelijkse hikhak tot het uitliep tot een onhoudbare situatie. In Zellik, de centrale waar Marc en Jan zetelden, werd eenparig over ons lot beslist en wij kregen beiden ons ontslag.

In de foyer van Cinema Focus had ik regelmatig een man gezien die meer oog had voor de inrichting, het assortiment van de bar, de verlichting, de kwaliteit van het vasttapijt, de hoogte

van de lambrisering, de posters en programmaboekjes dan voor de film zelf. Hij had zich voorgesteld als Erik De Groote en had mij verteld dat hij van plan was een oude bioscoop in 't Pand, een winkelcentrum van Waregem, terug nieuw leven in te blazen. Ik wist dat hij iemand zocht voor de projectie en drie uur na mijn ontslag bij Cinema Focus hield ik het papiertje met zijn telefoonnummer in mijn hand. Praten was moeilijk. In het stotterklassement hoort het telefoongesprek tot de moeilijkste categorie, maar bij de gedachte dat ik misschien direct een andere job zou kunnen krijgen, verdween mijn telefoonangst. Ik belde Erik en nog diezelfde avond kwam hij bij mij langs in Ninove. Na twee uur onderhandelen waren we er uit. De Ciné Star in Waregem ging open bij de start van de film MAX van Jacques Vermeire. De volgende dag ging ik een kijkje nemen. Met het bezoek aan Waregem begon een nieuw hoofdstuk in mijn leven. Ik kreeg een rondleiding van Erik en zijn broer John, de architect van het gebouw. Als inkomhal van de Ciné Star had hij een piramide uit glas en aluminium ontworpen. Ik was onder de indruk van dit staaltje architectuur. Waregem moest voor Parijs niet onderdoen.

Schindler's List

1994

In 1993 kwam de film 'Schindler's List' uit van Steven Spielberg. De film die zeven Oscars in de wacht sleepte, haalde Erik De Groote ook in de zalen van Ciné Star naar Waregem.

Ik was extra vroeg naar de bioscoop gereden om de film te monteren. Ik speelde hem af, alleen voor mezelf. Toen de generiek al lang was afgelopen zat ik nog stil, in het midden van de donkere zaal. Op het witte doek was er geen beeld meer te bekennen en toch zag ik rijen joden stappen naar de gaskamers. Liam Neeson in de rol van de industrieel Oscar Schindler maakte een geweldige indruk op mij. Vanuit de projectie zag ik 'Schindler's List' zeker nog 40 keer.

Het was ook altijd een enorme ervaring hoe je een bende tieners als 'varkens' de zaal zag binnenkomen, links een XXL-pak chips, rechts een cola, en na de film zag je ze schoorvoetend als lammetjes de zaal uitkomen, ze zeiden geen woord, de meisjes arm in arm, zonder oog voor de grote makkers naast hen, die een beetje onbeholpen met de handen in de zakken voor zich uitstaarden.

Tine had de ene vergadering na de andere. Er was een nieuw toestel op de markt, de CD-i, voorloper van de DVD, en dat lanceerde zij nu in België.

Ieder ging zijn eigen weg met een drukke agenda. Er was geen plaats voor samen dingen doen. Wij dreven steeds verder uit elkaar.

Op een herfstzaterdagmorgen in 1994 hield Tine het voor bekeken. Ze laadde haar VW Passat vol met haar valiezen en vertrok richting Grimbergen waar ze een mooie kleine hoeve had gehuurd. Het huis in Ninove werd plots heel kil. Gelukkig had ik Felleke, de tijgerkat, die Tine mij had achtergelaten.

Als ik 's nachts thuis kwam van Waregem stond Felleke steeds op mij te wachten. En als ik ging slapen kwam ze rustig op fluwelen pootjes de trappen opgelopen en legde zich op het ex-hoofdkussen van Tine en zo sliepen we alle twee in.

Ik zocht de schuld van de gebroken relatie bij mezelf. Waar had ik fouten gemaakt? Tine was ontgoocheld. Ik was wel naar Zwolle geweest, maar de Grote Verandering was uitgebleven. En iets moest veranderen, verbeteren. Ik moest veranderen.

Het was nu één jaar geleden dat ik bij Jan Heuvel had geleerd op een bepaalde methode vlot te spreken, maar toch stotterde ik nog in verschillende situaties. Nu wou ik er echt werk van maken. Ik had mijn spreektechniek slechts af en toe eens gebruikt, vooral tijdens de zelfhulpweekends in Nederland. In de weekendgroep voelde ik mij super sterk. Wij kwamen, spraken en overwonnen ons stotterprobleem. Onze hele omgeving stond in het teken van overwinning. Ik schaamde er mij niet voor om wat trager en met meer intonatie te spreken. Tijdens die weekends was spreken een echt plezier en het was zo bevrijdend dat het gevoel na zo een weekend nog enkele dagen bleef doorzinderen.

Terug in België viel het ontzettend moeilijk mijn spreektechniek consequent toe te passen. Ik herviel in oude gewoontes. Ik benijdde de mensen die hun Weightwatchers hadden. Zonder mijn Hollandse groep van Talkwatchers had ik er niet veel van terecht gebracht. Dat kon beter!

NIET MORGEN MAAR NU 29.9.94

Op weg naar huis stopte ik aan de GB in Ninove om daar snel nog een paar blikjes Kittekat te kopen voor Felleke. Ik kocht echter een paar blikjes Sheba... dunder, alsof zij het was die extra troost nodig had. De weg naar de kassa liep langs de boekenafdeling en plots viel mijn blik op een boek met een oranje kaft. NIET MORGEN MAAR NU was de titel, van Dr. Wayne Dyer. Het was precies of iemand mij wilde zeggen dat ik het NIET tot MORGEN mocht uitstellen MAAR dat ik NU moest starten.

Ik kocht het boek en begon thuis onmiddellijk te lezen. Ik las zelden of nooit een boek, maar deze keer wist de schrijver mij te boeien. Ik zat in mijn zetel en Felleke kwam tegen me aanliggen en likte een paar keer mijn hand, en zo las het boek in één ruk uit. Enkele dagen later nam ik het nog eens ter hand en begon terug te lezen, van voren af aan, en na enkele weken nog eens, nu met een balpen, om te onderlijnen wat ik belangrijk vond.

Uit

Dr. Wayne Dyer "Niet morgen, maar nu"

A.W. Bruna Uitgevers B.V. Utrecht

(c) 1992

Vertaling Riet Leijten

(c) 1976 Dr. Wayne Dyer

p.11

Gelukkiger en effectiever worden zal betekenen: je meer bewust worden van de keuzen die je kunt maken. *Je bent de som van je keuzen* en ik durf stellen dat je met een zekere mate van motivatie en inspanning kunt worden wat je wilt.

p. 15

De feitelijke keus is: wil je persoonlijk vrij worden of

geketend blijven aan de verwachtingen die anderen van je hebben.

p. 29-30

Als je groeit leef je. (drie keer onderlijnd) Je kunt je beter laten leiden door een verlangen naar groei dan door een drang om je tekortkomingen goed te maken.

p. 93

Schuld kan een middel zijn om terug te keren tot de beslotenheid van de kindertijd, een veilige periode toen anderen beslissingen voor je namen en voor je zorgden. In plaats van nu zelf het heft in handen te nemen, verlaat je je op de normen van de anderen uit je verleden. En weer is het voordeel dat je hierdoor niet je eigen leven hoeft te gaan leven.

p. 129

Geloven in jezelf én de verantwoordelijkheid voor jezelf op te nemen is de eerste stap voor het overwinnen van deze moeilijkheid. Wees je eigen held.

Het boek moedigde mij aan om het heft in eigen handen te nemen, de knoop door te hakken.

'Niet morgen maar nu', werd mijn motto.

LUNCHGARDEN winter 94-95

Ik wilde kost wat kost meer controle krijgen over mijn spreken.

Dit keer ging ik niet naar de supermarkt maar naar Papeterie Herckenrath in de Volderstraat in Gent. Het was een winkel voor 'special occasions', hier kocht je briefpapier om naar de minister te schrijven en de daarbij passende Mont Blanc met vier karaat goud, tot voor kort werd er bij voorkeur Frans gesproken maar op het eind van de twintigste eeuw verstond men daar ook Vlaams. Ik was er in heel mijn leven slechts één enkele keer over de drempel gestapt, toen nog door zo een zware houten deur met Jugendstil-ornamenten in matglazen ruiten en met een belletje boven de deur. Samen met mijn moeder hadden wij er het Vaderdaggeschenk gekocht: een lederen boekomslag. Mijn vader kon daarmee de originele kaft van zijn lievelingsboek beschermen of van het boek dat hij op dat moment aan het lezen was. Er hing ook een lederen bladwijzer aan vast. Of zoiets vandaag nog bestaat? Maar ik had nu geen oog voor omslagen. Ik zocht en vond een klein dagboek met wit papier, zonder

lijntjes, zonder ruitjes, met een harde kft, een Moleskine. Het paste precies in de achterzak van mijn jeans en op de rug van de kft zat een klein rekkertje dat het boekje gesloten hield. Een perfect spreekdagboek. Wat er op het gebied van spreken in mijn leven gebeurde, mijn ervaringen, mijn voornemens, mijn vorderingen, mijn nederlagen en overwinningen, elk detail zou ik noteren.

Een spreekdagboek. Is zeer belangrijk voor mensen die stotteren. Weinig mensen schrijven voornemens en ervaringen neer. Ik doe dat wel en dat zorgt voor vooruitgang! Als het slecht gaat, kun je weerbladeren en de evolutie zien: ha, daar heb ik voor de groep gesproken, 20 man! Dat was een succes! Dat geeft moed, als je kunt volgen wat je gedaan hebt, hoe moeilijk het vroeger ook was en hoe je er bovenop bent geraakt.

In Ninove stond ik er thuis weer alleen voor en moest mijn dagelijks leven nieuw organiseren. Ik begon met een grote schoonmaak in de keukenkast. Ik vond er fletse koekjes die blijkbaar niemand mocht, doorgebroken zoutstokjes, verstrooide pindanootjes en twee blikjes champignons, houdbaar tot 02-1994. Alles de vuilbak in. Een fles tomatensaus, een beetje bloem in een zakje, peper- en zoutvat, zonder zout, een handvol spaghetti, een rest olijfolie. Meer was er niet. Ik had honger. Ook Felleke had dringend haar Kittekat nodig.

In de supermarkt vulde ik mijn wagen tot aan de rand. Ik had nog een uurtje, dan moest ik in Waregem films beginnen draaien. Naast de supermarkt was er een zelfbedieningsrestaurant, 'DE LUNCHGARDEN'. Het woordje zelfbediening sprak me wel aan. Niets moeten vragen. Met Tine was ik ooit eens iets gaan eten in een echt restaurant en de garçon van dienst had zich moeten inhouden van lachen toen ik mijn bestelling had gedaan. Nochtans had ik Tine gevraagd de bestelling te doen maar ze reageerde niet toen de garçon eerst aan mij vroeg wat ik wenste te eten. Die verdomde ffffffffffffffffffff bleef eindeloos duren en met elke seconde kromp ik onder zijn blik tot ik zo klein was als het zoutvaatje in het midden van ons tafeltje. Gewoon omdat ik geen 'frietten' kon zeggen. Toen hij eindelijk naar zijn keuken vertrokken was, had ik het gevoel dat er niets meer van mij was overgebleven. Misschien zou Tine plots raar opkijken en naar mij beginnen zoeken. Op restaurant eten was vanaf dat moment voor mij gedaan, afgelopen, voorbij, uitgewist uit mijn openbaar optreden. Daarbij was mijn verschijning in een restaurant al een bewijs van moed geweest. Vroeger

ging ik niet eens in een frituur iets bestellen. Dat deed Kathleen voor mij. Ooit was ik in de auto blijven wachten, terwijl zij in een geweldige stortbui terugkwam met mijn 'FRikadel special met FRietjes en TarTaarsaus'. Twee keer FR en twee keer T. Liever sterven. Het gekke was dat ik haar door de regen had gestuurd met het excuus dat ik verkeerd geparkeerd stond. Niets was minder waar. Ik vond de moed niet om haar uit te leggen hoe immens de druk van die woorden was, hoe mijn borstkas op springen stond en de angst rond mijn keel zat als een stalen ring met spitse punten. Zoiets kan men onmogelijk in één minuut uitleggen. Er zijn mensen die bungee jumpen terwijl andere niet eens op een trapje van twee treden klimmen om iets uit de bovenste kast te halen. Daar zijn redenen voor, verklaringen, maar in de auto, kort voor middernacht met de geur van hete, verse frietjes al in je neus, neem je daar geen tijd voor.

Mensen die stotteren denken maar aan één ding... niet stotteren! Al hun radars staan ingesteld om de situatie toch maar te kunnen beheersen. In de winkel gaan zij de rekken aflopen tot alle klanten naar buiten zijn en zij uiteindelijk alleen in de winkel staan. Hoe minder mensen hun stotteren kunnen waarnemen, hoe kleiner de pijn en de frustratie. Of ze voelen minder spanning en het spreken gaat ietsje beter. Onlangs vertelde één van mijn lotgenoten uit Antwerpen mij zijn verhaal, dat hij de hele dag zonder opkijken van 's morgens tot 's avonds laat in de firma aan zijn PC had zitten werken en op weg naar huis schoot hem te binnen dat hij thuis niets meer te eten had. Hij dacht er lang over na naar een frituur te gaan, het water kwam hem in de mond, maar hij ging toch niet en bracht een slapeloze nacht door met een rammelende maag. Zo groot kan de angst zijn dat zij alles domineert, zelfs een hongergevoel.

Zelfbediening... Ik besloot snel nog iets te eten in de Lunchgarden van de GB. Waarom zou ik nooit meer uit eten op restaurant? Dat zelfbedieningsrestaurant zou mijn eerste stap kunnen zijn. Misschien zou het mij moed geven en zou het mij in de toekomst nog eens lukken zelf iets te bestellen.

Maar luidop het menu van de dag uitspreken was op dat moment nog niet aan mij besteed. Ik nam een klaargemaakte schotel - tomate aux crevettes - van het rekje en zag dat een vrouw wat verderop frietjes aan het opscheppen was, één aluminium kommetje per persoon. Frietjes, mijn lievelingsgerecht!

Hoe vaak was ik niet naar de frituur gelopen op de parking van de Decascoop waar Erna, een

vriendelijke dame met grote gouden oorringen, mij steeds met de glimlach had bediend.

Een groot pak?

Met mayonaise?

En een frikadel zeker?

Bij haar had ik maar één keer de moed gehad om een bestelling te doen en van dan af vulde zij mij altijd aan. Bij haar liep ik nooit het gevaar te moeten stotteren. Ik was haar klant en zij wou mij iets verkopen, net zoals op de markt "En wat zal 't zijn vandaag? Hier heb ik iets speciaal voor u, sappige peren uit Italië, twintig frank de kilo, voor u, speciaal, achttien frank, achttien frank de kilo en nog een appel erbij, alstublieft." De marktverkopers zien vanop honderd meter wat je nodig hebt, je krijgt alles wat je wil, en nog veel meer. Ze zijn de beste psychologen ter wereld.

Nu was ik niet op de markt en Erna was er ook niet. De vrouw die de frieten in de Lunchgarden uitschepte, droeg geen gouden oorringen. Zij stond daar van elf tot drie en hoe minder ze moest werken, hoe beter. Ik probeerde zo geluidloos mogelijk de F. Met 'Felleke' had ik nooit problemen gehad, en ik voelde dat ik ook 'fantastische feestneuzen fietsen naar furieuze fotofinish' zuiver en vlot zou kunnen zeggen, maar de combinatie van F + R was een hutsepot. Om frietjes op mijn bord te krijgen zou ik de schaamte moeten overwinnen om ernaar te wijzen.

Als kind had je al vaak gehoord: "niet wijzen, gebruik je mond, kan je het niet zeggen misschien?" Die zinnen spookten mij door het hoofd. Wijzen is onbeleefd. En arrogant. Soms voelt het aan als een handicap als je iets moet aanwijzen.

Maar de schaamte te stotteren was veel groter dan de schaamte te wijzen. Ik schoof aan in de rij en toen het mijn beurt was, wees ik de frieten aan en kreeg een lekker kommetje mee naar mijn tafeltje. De potjes mayonaise stonden ook in een zelfbedieningsrekje en ik had er direct drie meegenomen.

- "Cinema Focus hé?", zei het meisje van de kassa.

Ik zette mijn plateau voor haar neer.

Ik glimlachte naar haar.

- "Ja, ik ken u, gij zijt van de Cinema Focus hé?"

Ik knikte. Ik had geen zin om haar uit te leggen dat ik in cinema focus mijn ontslag had gekregen en dat ik nu in de Ciné Star in Waregem werkte.

- "214 frank alstublieft."

Ik nam het geld uit mijn brieven tas, betaalde en ging met mijn lunch in de garden zitten.

Ik keek rond, er waren niet zoveel mensen die dag en ik at met smaak mijn frietjes met tomatte crevettes.

* * *

Spreekdagboek

Algemene opmerkingen:

HD staat voor Hausdörfer, de man, die met keihard oefenen stottervrij was geworden en voor zijn methode: langzaam en geïntoneerd spreken.

+ staat voor positief

- staat voor negatief

p.1

12/9/94

Vandaag neem ik mij voor:

1) 3' nutteloze wilstraining

2) HD toepassen bij een gesprek naar keuze

⇒ 1) stekjes in luciferdoosje steken

⇒ 2) telefoon → Guido, Kurt

Redelijk.

p.1

13/9/94

Voorgenomen om "Hallo het is met Gert" te zeggen in telefoongesprek met mama. OKAY !!!

Het ging.

p.2b e.v.

14/9/94

Met Stijn Conincx getelefoneerd.

Oude gewoonte!

→ helemaal geen wil tot klankenkontrolle

→ Stijn had het heel druk

Wat leer ik nu hieruit:

Ik vloog erin, impulsief, zonder wil om het anders te doen. De andere was belangrijker dan ik. Hij had weinig tijd. Ik jaagde mezelf op.
⇒ OUDE SPRAAK.

15/9/94

Wat ik toch zeer goed vond van gisteren was mijn wilstrainig.

Ik moest en zou Stijn spreken en ik bereikte mijn doel. Toch iets om fier over te zijn!!!

Vanmorgen om 200 postzegels in postkantoor.

Misschien sprak ik wel niet zo goed,

MAAR + is wel:

a) ik ging op mijn doel af

2) hield me redelijk onder controle

c) bereikte mijn doel!

* * *

WIJS EN GIJ ZULT VERKRIJGEN

01/95

Ik at nu dagelijks in de Lunchgarden.

Je kunt niet alle dagen frieten eten, schoot het plots door mijn hoofd. "Een puik geval van geelzucht", hoorde ik mijn huisdokter nog. Ik zwoor mezelf dat ik bij mijn volgende middagmaaltijd iets anders zou nemen. Tot het middag werd en ik terug met een tomatte crevettes voor mijn neus zat en mijn lekkere frietjes naar binnen speelde.

Maanden gingen voorbij. De garnalen kwamen mij de oren uit. Bij het zien van de tomaat werd ik misselijk. Ik moest dringend op zoek naar een andere schotel. Nu was het hesp en salami, en aan de salade bar vulde ik mijn bord tot aan de rand. Maar dagelijks koude schotels, ook dat ging om den duur vervelen. En ik kreeg het er koud van. Ik besepte dat ik mijn schaamte om te wijzen moest overwinnen om ook eens in het genot te komen van iets anders dan die eeuwige tomatte-crevettes-salade-hesp-salami-schotels. Van iets warmes

bijvoorbeeld, iets wat mij nieuwe energie gaf voor de dag. Plots zag ik 'Lasagne' op de menukaart staan. Aan de 'Menu's van de dag' was ik steeds voorbijgelopen. Je moest aanschuiven en dan je keuze uit drie menu's luidop zeggen aan één van de bedieners achter de toonbank. Iedereen zou horen wat ik zei en vooral hoe ik het zei. Maar lasagne was heet, heerlijk dampend heet.

De volgende morgen tastte ik nog met halfgesloten ogen naar mijn spreekdagboek. Onder 'DOEN!' noteerde ik: Lasagne van de dag bestellen.

's Middags schoof ik aan met mijn bord. Lasagne was zeker een specialiteit des huizes want de rij was lang. Nu was ik aan de beurt. In plaats van de lasagne te bestellen zoals iedereen voor mij – “één lasagne alstublieft”, “één menu van de dag alstublieft”, “voor mij lasagne dank u” - wees ik er gewoon naar. De mevrouw gaf mij zonder op te kijken een bord overheerlijke lasagne.

* * *

Spreekdagboek

18/9/94

Bedenkingen bij praten in de auto:

Wanneer ik alleen in de auto zit, praat ik zeer vlot en kan ik alles zeggen!

Waarom?

→ Niemand ziet en hoort mij

→ Ik kan zeggen en doen wat ik wil

→ INNERLIJKE RUST voor het spreken!

p.6b
19/9/94
Met Kurt iets gaan drinken.
Wou een Vittel.
Cog(nitie): 't Zal niet gaan!
Sit.: Heb toch een Vittel besteld.
+ → Doel bereikt wat ik wou
- → de negatieve gedachten speelden een rol.

* * *

DE SMAAK HEEFT MIJ TE PAKKEN 01/95

Gewoon durven wijzen was voor mij nu het communicatiemiddel bij uitstek.

Na lasagne verschenen spaghetti, vol au vent, gyros en tagliatelle met zalm op mijn bord.

Soms kreeg ik wel eens het verkeerde menu maar na verloop van tijd leerde ik ook daarop te reageren. Ik leerde beter wijzen. En de woordjes “nee, dat daar” kwamen er ook al eens uit.

Het was geen geweldige prestatie maar toch een aanzet om verder te experimenteren bij het bestellen, al was het dan met wijzen en zonder woorden. De lijst met menu's in mijn spreekdagboek werd steeds langer.

Elke morgen vulde ik Fellekes eetbakje. Op een morgen zag ik dat zij nauwelijks van haar Kittekat gegeten had. Ze was toch niet ziek? Ik riep haar naam en onmiddellijk kwam zij uit de tuin aangesprongen, ze spon langs mijn been, poeslief en speels als altijd. Ik opende een blikje, schepte de kippenbrokjes met een lepel in een bakje, stelde dat voor haar neus, maar ze was totaal niet geïnteresseerd en bleef rond mijn benen draaien. Ik nam een brokje en zwaaide er mee voor haar kopje.

- "Wat is er aan de hand? Smaakt het niet?"

Alsof ze mij verstond, keek ze naar mij op en alsof ik haar verstond zei ze geïrriteerd:

- "Altijd geef je me kip! Ik lust ook wel eens iets anders!"

Zij had gelijk. Mijn kast stond vol met blikjes, nu zag ik het pas, met maar één smaak...kip!

Waarom zou zij altijd eten wat haar werd voorgeschoteld? Een beetje afwisseling in haar voeding had ze echt wel nodig.

Ik schreef mijn boodschappenlijstje, terwijl ik mijn boterham dik met choco smeerde. Elke week een grote pot Nutella in mijn winkelwagentje. Dat kon ik ook wel eens veranderen!

Waarom zou ik altijd eten wat ik mij voorschotelde? Ik concentreerde mij, stelde mij voor wat ik nu eens echt graag zou smaken. In de slagerij van de GB had ik al zo vaak gekeken naar de gegarneerde schotels met vleessalade, stukjes ham in mayonaise met een boord van peterselie en donkere olijven. Het water kwam mij in de mond.

De smaak had mij te pakken. Vleessalade, dat zou het worden, tweehonderd gram. 'Twee' kon ik zeggen want de kreet 'Twee bomen' had mij in mijn scoutsjaren zoveel zekerheid gegeven dat ik geen schrik had om met die 'twee' te experimenteren. "200 gram vleessalade". Ik moest het wagen!

's Middags in de GB wachtte ik tot ik niemand zag aanschuiven. Dat was mijn kans. Ik ging bestellen.

- "Wat mag het zijn?"

- "Tweehonderd gram vleessalade."

WILD IN DE FRIGO 01/95

Ik schrok van mezelf, na mijn "twee" kwam die honderd er zo gemakkelijk uit dat ook die vleessalade geen obstructies kende.

Daar stond ik met mijn doosje vleessalade.

Ik nam een brood uit de rekken, sneed het in de broodmachine en ging naar huis.

Aan tafel plamuurde ik mijn boterham met een twee centimeter dikke laag vleessalade. Ik nam een hap en smaakte de lekkere mayonaise en de brokjes ham. Ik was gelukkig.

Ik was 32. Voor het eerst in mijn leven had ik zelf gezorgd voor de toespijs op mijn brood. Het was 'one small step for a man but one giant leap' voor mijn zelfvertrouwen. En het smaakte naar meer.

Hoe vaker ik ging winkelen, hoe meer ik mijzelf ging uitdagen lukraak iets uit de afdeling

charcuterie te bestellen. Ik kwam plots naar huis met 200 gram kipcurry, 200 gram salami met look of met 200 gram lentesalade. Als een hongerige holbewoner ging op jacht in de GB en mijn geschoten wild stapelde ik in de frigo.

Het alleen zijn had zijn vruchten afgeworpen. Ik werd steeds zelfstandiger en mondiger. Ik schreef in mijn dagboek onder DOEN!: 'Hoe laat is het?'

Ik had besloten op straat mensen aan te spreken met 'Hoe laat is het?', een op zich banale vraag die ik steeds meer oefende en op elk moment van de dag aan diverse mensen stelde die ik op straat tegen het lijf liep. Iets gewoon durven vragen, wat ik op geen enkele school ooit had geleerd, oefende ik nu telkens ik in de stad rondliep. Bij het ontbijt noteerde ik mijn ervaringen in mijn spreekdagboek.

Geld afhalen bij mijn bank was ook zoiets wat ik moest veranderen. Tot nu toe schreef ik het bedrag op een post-it en legde dat in de schuiflade. Op die manier geld afhalen vond ik zelf ook verdacht. Je ziet het op televisie bij series zoals 'Witse' of 'Flikken', waar de bankrover met de bewakingscamera in zwart-wit gefilmd wordt terwijl hij met zijn linkerhand zijn eisen, het bedrag neem ik aan, op een stukje karton tegen het glas houdt en met zijn rechterhand de bediende met een pistool bedreigt. Wat moesten de andere mensen wel denken van mij op het moment dat ik mijn post-it onder het loket schoof? Wat voor een rare indruk zou die bediende van mij hebben? Nu ik "jambon d' Ardennes dun gesneden alstublieft" durfde te bestellen moest geld opvragen ook een makkie worden. Dacht ik.

Ik ging het kantoor binnen, voor het eerst in mijn leven met een vast voornemen om het zonder briefje te doen. Het briefje had ik wel nog als een back up in mijn rechterzak, klaar om het te tonen indien het al te gortig zou worden.

Spreekdagboek

20/9/94

Gisteren telefoon → Eric mijn baas → paniek → erge stotters

De wil om HD of om mezelf in handen te houden was er niet. Ik wens of liever Ik wil mij zelf in handen houden
IK HEB MIJZELF EN ZAL NU OOK IN DE EERSTE PLAATS VOOR MIJZELF OPKOMEN!!!

24/9/94
Hoor jezelf
Durf jezelf te horen.

28/9/94
Raar maar als ik nu Engelse liedjes hoor, let ik veel meer op de teksten. Komt dit door HD???

Twee minuutjes pauze voor zaal 1.

- 1) Veerle nam op → zeer slecht
- 2) oefening → zeer goed

Verschil: TREK U NIETS AAN VAN DE ANDERE!

29/9/94
NIEMAND ZAL MIJ KWETSEN.
IK ZAL SLAGEN!
Zoveel is zeker!

1/10/94
In CineStar HD toegepast bij
"zaal 2 nog twee minuten pauze"
Het lukte!

2/10/94
Ik leer leven volgens mijn wil en wat ik wens!

4/10/94
In krantenwinkel → goeie HD
Krant, Humo, Koopjeskrant

16/10/94

1) Leef nu. Onderneem iets.

Vb. Ik ging op meisje af en vroeg haar of ze wilde dansen. Leuke avond gehad.

2) In Weba gesprek aangeknoopt met 2 kopers.

Het belangrijkste is leven in het heden. Niet teveel zorgen maken omtrent de toekomst.

Er zijn zovele dingen die jij kunt doen!

Je moet alleen maar handelen!

* * *

DE D VAN DUIZEND

1995

Tweeduizend frank had ik nodig. De D van duizend is een bikkelarde medeklinker, een ploffer van jewelste waar je - logischerwijze, maar fout - enorm druk op zet. Waar je rood van aanloopt en waarbij er gewoon geen adem meer uit je strot komt. Twee-duizend. Een miljoen had ik helaas niet op mijn rekening.

Ik stapte binnen in het Gemeentekredietfiliaal in Ninove.

Gelukkig, daar zat Barbara. Ze herkende mij en glimlachte. Al talloze keren had ze mijn post-its met een bedrag erop gelezen en mij de som uitbetaald. Wij waren een perfect op elkaar ingespeeld team.

Ik schoof aan in de rij. Ik concentreerde mij op het bedrag dat ik straks zou moeten zeggen. 'Twee' was mijn bondgenoot, maar dan ... die 'duizend'! Daarop zit ik zeker vast, schoot het door mijn hoofd.

- "Ja? Wat kan ik voor u doen?"

Ik bleef haar maar aankijken, sprakeloos, alsof het antwoord in haar ogen lag

- "... euh.....twee....."

Ik voelde een dreigende spanning in mij. Mijn vingers gleden in mijn zak en zochten naar het briefje met de verlossende '2000 Bef' erop. Maar waar had ik het gestoken... ik vond het briefje plots niet meer... Waar bleef die duizend toch? Waarom kon ik die duizend niet

zeggen?

Laat ik die twee nog eens herhalen, dacht ik bij mezelf, zo verbreek ik tenminste een beetje de stilte.

- "Twee...twee... "

Barbara glimlachte rustig. Ook haar ogen bleven mooi op mijn gezicht gericht. Zij keek niet weg zoals velen vóór haar hadden gedaan, waardoor ik mij nog onzekerder zou beginnen voelen.

Sommige mensen kijken bewust weg uit een soort schaamtegevoel. Of omdat ze denken dat ze anders zouden beginnen lachen. Meestal heeft de stotterende mens geleerd om zelf weg te kijken, omdat hij de reactie van de anderen niet wil zien. Wanneer twee personen op die manier communiceren waarbij ze beide een andere kant opkijken, verloopt de communicatie nog moeilijker. De mens die stottert ervaart het wegkijken als een negatieve boodschap, "wat doe jij raar", hij voelt zich letterlijk en figuurlijk niet graag gezien. Hij ervaart een soort afwijzing waardoor hij zich nog meer gaat inspannen om beter te spreken, wat dan weer een averechts effect oplevert.

- "...twee twee twee...DUIZEND",

ontplofte het uit mijn mond met de kracht van een bom.

- "Wil je tweeduizend frank afhalen?"

Ik knikte. Plots voelde ik de post-it in mijn hand en ik verfrommelde het. Innerlijk vloekte ik.

Waarom lukt het mij niet om die 'tweeduizend' gewoon te zeggen?

Waarom zoveel spanning leggen op die 'twee'?

Waarom moet ik scoren?

Waarom moet ik dit goed uitspreken?

Omdat ik wil klinken zoals ieder mens!

* * *

Spreekdagboek

10/11/94

p.37b

Niet in vorm vandaag.

Ik voel dat mijn openheid tegenover mijn ouders weer fel achteruit is gegaan.

Dat je dit reeds merkt en durft in te zien is een + punt.

Ik weet dat er nog veel wegen afgelegd moeten worden →

Geef de moed niet op!

Morgen naar Roosdaal vol vertrouwen!

p.44

13/11/94

Verslag vervolgweekend in Roosdaal.

Ik voel me weer 100 man sterk na dit weekend.

Wel: Doel voor ogen houden.

Vlot spreken is NIET mijn doel!

Wel innerlijke rust door de HD methode.

p. 47:

Ik zei: "Zaal 1 en zaal 2 nog 2 minuutjes".

Elk woord kwam er goed uit.

Proficiat Gert.

Ik zie mijzelf in Amsterdam in een grote bioscoop werken...

Voornemens: Mijn voornemens voor de volgende dagen zijn:

1) In Auto HD zinnen!

2) meer HD toepassen!

3) HD is geen moeten, maar een plezier!!!

* * *

SPEED 1995

In de foyer van de Ciné Star bioscoop in Waregem had ik al enkele malen een meisje

opgemerkt en een paar keer had zij ook in mijn richting gekeken. Zij had lang golvend, goudbruin haar en ze zou wel Nefeli kunnen heten, ja, zoiets Grieks vond ik goed bij haar passen.

Het was een rustige dag in de bioscoop en er zaten slechts drie mensen in zaal 3. Toen ik de film SPEED met Keanu Reeves en Sandra Bullock aan het opleggen was en door het venster van mijn projectiekamer de zaal inkeek, zag ik haar zitten met een vriendin en nog een vriend. Zij moet mijn blik gevoeld hebben, want ze draaide zich naar mij om en ik deed lachend teken dat die ene jongen met twee meisjes naast hem wel heel veel succes had.

Daarop wenkte Nefeli: 'Naast mij is er nog een plaatsje vrij'.

Toen de film aan het draaien was, haalde ik uit de frigo van Ciné Star een doosje ijspralines, ging in de zaal zitten en gaf het haar. Het ijs was gebroken.

Ik ging terug naar mijn projectieruimte om ook de twee andere zalen te controleren maar ik dacht alleen nog aan dat meisje in zaal 3. Ik wilde haar voor mij winnen. Maar hoe? Ik had niet veel tijd. Snel nam ik een blad papier en schreef een bon uit:

'GOED VOOR EEN AVONDJE FILM EN EEN SPAGHETTI.

Ik kroop de zaal terug in en ging naast haar zitten.

Nefeli heette Petra, ook een Griekse naam, ik was er zo ver niet naast geweest. Ik had mijn haar bros laten knippen en leek een beetje op Keanu Reeves die in SPEED de hoofdrol speelde. Als grap vroeg ik haar op wie ik leek...

"Op Keanu Reeves", zei ze.

Ik gaf haar het briefje en nog voor de eindgeneriek begon, sloop ik de zaal weer uit. Vanuit mijn projectieruimte zag ik ze vertrekken.

* * *

Spreekdagboek

19/01/95

p. 50

als ik nu naga wat ik allemaal gedaan heb de voorbije weken was dat dus weer 2 x niks! Het blijft een zware opgave om telkens weer die moed en inzet ten toon te spreiden en te oefenen. Het is en blijft heel belangrijk dat je je inzet, iedere dag, bij ieder gesprek, iedere situatie.

p. 52

ik wil dus ik doe

(goede blz. voor scan in boek)

FOTO 14: Spreekdagboekbladzijde 19.1.95 p. 52

* * *

PETRA 1995 (°8/12/94)

Weken gingen voorbij, de bladzijden in mijn spreekdagboek stonden vol driedimensionale PETRA-letters.

Eindelijk, na week drie, zag ik ze terug aan de kassa van Ciné Star staan. Ik vroeg haar of ze mijn bon nog had. Ze knikte en ik vroeg haar of ze iets mee ging drinken na mijn werk. En, ja, dat vond ze een leuk idee.

Samen dronken we enkele Ice Tea's op de markt in Waregem. Meer dan vijf uren zaten wij te kletsen. Zo een small talk kon ik soms perfect voeren. Ik wist niet hoe het kwam maar ik kón die avond precies niet stotteren. Ik vond het een moment om haar te zeggen dat ik stotterde. Petra keek me verbaasd aan en lachte mijn vlotte zin weg.

Ja, echt serieus, ik stotter, maar ik doe er iets aan, ik ben aan het oefenen om beter en beter te leren spreken.

Toen ik haar moeder voor het eerst ontmoette, verliep mijn praten ietsje anders. Ik wilde een goede indruk maken, een indruk waardoor je uitverkozen zou worden als de ideale schoonzoon. Maar dat leek niet zo simpel. Om toch maar niet te stotteren zocht ik naar synoniemen, toverde plots de gekste zinnen te voorschijn en kronkelde mij in de meest bizarre taalbochten. Haar moeder stelde me de obligatoire vragen van een toekomstige schoonmoeder.

- "Waar woon je?"

(In Ninove, mevrouw, maar de N komt er niet uit, dus zeg ik luidop:)

- "Euh, ik ben van Gent maar ik woon niet ver van Geraardsbergen."

Gelukkig was ze een uitblinker in aardrijkskunde.

- "In Ninove zeker."

Zodra zij Ninove gezegd had, kon ik het wel drie keer herhalen.

- "Ja, in Ninove, Ninove aan de Dender, Ninove ligt tussen Geraardsbergen en Brussel."

Petra kwam nu vaak naar de bioscoop en na iedere laatste vertoning gingen wij iets drinken op de markt van Waregem.

Onze gesprekken gingen over honderd en één dingen en ik voelde dat ik bij die gesprekken weinig of geen moeite moest doen om mijn stotteren te beheersen.

Ik was verliefd en uit die emotie kon plots alles. Ik ratelde er op los, vertelde honderduit wat ik zoal gedaan had, over Cinema Focus, de film Boys die ik als runner mee had helpen maken, mijn werk bij Independent films NV van Jan Verheyen en Marc Punt, de ontmoetingen met Antje De Boeck en Jan Decleir, mijn basketbalverleden. Alles moest eruit en ging eruit. Precies alsof mijn stotteren verdwenen was. Ik voelde me goed. Het verdriet om Tine was ik vergeten en Petra had een glasklare kijk op de dingen en ook op mij. Ik voelde mij begrepen.

BEST 21 april 1995

Een zelfhulpweekend te Laarne.

In Nederland was de zelfhulpcultuur reeds meer dan 25 jaar actief. Dat kon je zien aan de organisatorische kwaliteiten van de zelfhulpweekenden voor mensen die stotterden. Vier keer per jaar trok ik naar zo een Nederlands weekend onder leiding van Jan Heuvel. Dankzij mijn vooruitgang voelde ik genoeg vertrouwen om tijdens zo een weekend een workshop te leiden. Jan Heuvel vroeg mij of ik ook eens in België zo iets wou organiseren. Organiseren... het woord was gevallen. Ik wilde alles organiseren om mezelf en andere mensen die stotterden te helpen, ik had zoveel ideeën, daarvoor was mijn stotterdagboek te klein! Maar zo snel liep het niet, eerst moest er een officiële structuur komen, een vzw.

Met tien mensen zaten we in mijn kleine living te Ninove. Allemaal mensen die nog wat stotterden maar toch dankzij Jan Heuvel veel beter konden spreken dan nog een half jaar of een jaar geleden. Het werd een moeilijke vergadering want wij waren nu eenmaal geen managers die dagelijks met begrippen als statuten, mantelorganisatie, presidium of schatbewaarder hanteerden. "Een echte vzw, is dat niet wat te hoog gegrepen?", hoorden we vaak als argument. "Dan moeten we echt verantwoordelijkheid nemen..."

Verantwoordelijkheid nemen vond ik juist spannend, of het nu fuiven waren of een zelfhulpweekend in Laarne, er zat muziek in! Moeilijk gaat ook en wij waren ook een beetje trots toen eindelijk onze BElangengroep STotteren, onze vzw BEST, het licht zag. Marcel De Wever, die mij de kans had gegeven om een weekend te volgen in Nederland, werd verkozen tot voorzitter, ikzelf werd ondervoorzitter. Ik organiseerde workshops voor mensen die stotterden en Petra werd mijn rechterhand.

In december 2007 organiseerden wij ons 50ste weekend in Laarne! Twee jaar tevoren hadden wij met BEST 'De Standaard Solidariteitsprijs 2005' gewonnen. De Standaard geeft non-profit-organisaties de kans om zich paginagroot voor te stellen met een 'advertentie' die normaal 15.000 euro kost. De pagina van Vzw Belangengroep Stotteraars, ontworpen door het bureau Zeal in Antwerpen, wint de hoofdprijs: in 2005 publiceert de krant een BEST-campagne met vier pagina's ter waarde van 60.000 euro.

Op de site van de standaard staat:

<http://www.standaard.be/Archief/Dossiers/Index.aspx?dossierId=5050>

Van 110 organisaties maakten er maar 24 kans op een plaats in de krant. (...)

De jury bereikte zeer snel eensgezindheid over de winnaar van de derde De Standaard Solidariteitsprijs. Best, de Belangengroep Stotteraars, mag in de loop van dit jaar nog vier keer paginagroot adverteren. De totale waarde van deze prijs bedraagt 60.000 euro. Het zal vast inspirerend zijn voor velen, dat een kleine organisatie en een relatief onbekend communicatiebureau het samen halen in zo'n sterke en ruime competitie. (...)

De jury was samengesteld uit Peter Vandermeersch, Bart Sturtewagen, Anni van Landeghem (de hoofdredactie van De Standaard), Gert Ysebaert (commercieel manager van De Standaard), Ine van Dongen (hoofdredacteur Media Marketing) en Frank Meysman (CEO van de Raad voor de Reclame).

In mijn eerste schooljaar op het Crombeeninstituut had ik veel steun gekregen van mijn klasgenootje Ahmed. Toen wij met de vzw Belangengroep Stotteraars van start gingen, leerde ik twee andere Ahmeds kennen. Nu was ik aan de beurt ze te helpen.

Ahmed, de vriend van Evi, was van Marokkaanse afkomst en hij werkte keihard om van zijn stotteren af te komen, net als Evi.

In het jaar 2002 werd hij tijdens de TV-uitzending 'Napels Zien' van Woestijnvis op Eén de revelatie. Hij werd tevens werknemer van het jaar bij het bedrijf waar hij werkte omdat hij op een warme en joviale manier liet zien dat je je niet hoefde te schamen voor je stotteren.

De andere Ahmed, Ahmed Karanfil, was van Turkse afkomst. Hij wilde kost wat kost iets aan zijn spreken doen. Door zijn enorme inzet kon hij zich van zijn stotteren bevrijden. In 2005 werden wij uitgenodigd op zijn trouwfeest waar meer dan 2000 mensen konden horen hoe goed hij nu kon praten. Het was de eerste keer dat ik een Turkse bruiloft bezocht. Zoveel hartelijkheid had ik zelden gezien. Naar het principe van 'de vrienden van mijn vrienden zijn mijn vrienden' mocht iedereen iedereen uitnodigen en er kwamen zoveel mensen feesten dat het wel een mini-festival leek. Deze traditionele bruiloft was een cultureel spektakel, waar Ahmed en zijn vrouw de stars waren.

In onze praktijk ontvangen wij de laatste jaren steeds meer mensen van Turkse of Marokkaanse afkomst, die vroeger niet zo makkelijk de weg naar de logopedie vonden. Daar onze site ook in het Turks verschijnt, wordt het taboe rond stotteren ook in de Turkse gemeenschap doorbroken. Door het engagement van Ahmed en zijn optreden in 'Napels Zien' voelden ook de Marrokaanse mensen met een stotterprobleem zich aangesproken.

* * *

Spreekdagboek

13/07/95

Ik sta in Humo

Ingrid De Bie heeft mij geïnterviewd

* * *

Kort na middernacht sloot ik de deuren van Ciné Star. Het sneeuwde hevig. Ik trok mijn kraag tot over mijn oren en gleed naar mijn auto. Mijn dictafoontje lag naast mij, zoals steeds op voice stand-by. Bij het eerste woord sloeg mijn recordertje aan en zou alles opnemen wat ik zei. Nu reed ik stil en uiterst geconcentreerd. De ruitenwissers konden de sneeuwvlakken nauwelijks aan en op het derde rijvak had de sneeuw zich al tot een wit tapijt vastgevroren. Plots scheurde een Peugeot met Franse nummerplaat mij voorbij. Geen vijf minuten later zag ik in de verte rode stoplichten op een ongewone hoogte links op de tussenberm aan en uit knipperen. Gelukkig reed ik zo traag dat ik de brokstukken op het tweede baanvak kon ontwijken. Ik zag de Peugeot op de betonnen blokken schuin op de middenberm ‘geparkeerd’ liggen. Een ongeval! flitste het door mijn hoofd. 500 meter verder stopte ik naast een praatpaal. Ik gooide het portier open en drukte op de knop. Een stem kraakte door de luidspreker. Mijn zinnen kwamen er gejaagd uit, maar zonder stotteren. Nadat ik het ongeval had gemeld, hoorde ik gierende banden en een doffe plof. Een tweede wagen was voor de brokstukken uitgeweken en ook tegen de middenberm geslipt. Opnieuw drukte ik op de knop en ook een tweede keer meldde ik dat er een ongeval was gebeurd.

Pas toen ik in bed lag, besepte ik dat ik tot tweemaal toe iets had gedaan wat ik nooit tevoren voor mogelijk had gehouden. Door mijn spreken had ik levens gered. Mijn oefenen had mij het vertrouwen gegeven.

Vaak komen mensen die stotteren niet door de selectieproeven van rekruteringsbureau's omdat men denkt dat zij niet stressbestendig zijn. Toch bleek dat ik onder hoge stress geen moment twijfelde om het ongeval te melden. Onder stress bleek de praatpaal geen obstakel.

Stotterende mensen zijn meestal meer gemotiveerd om een job aan te pakken. Zij voelen zich vaak de underdog en willen juist daarom beter presteren dan de anderen.

Vzw best zorgt ervoor dat mensen die solliciteren voor een baan een objectievere screening ondergaan.

DE LANGSTE NACHT

31.12.95/1.1.96

Op oudejaar ging ik met Petra en enkele vrienden naar Flanders Expo om er 'de Langste Nacht' mee te maken, een groots opgezette fuif in verschillende zalen met verschillende muziekgenres. Tot drie uur bleef ik in één en dezelfde zaal rondhangen, de fuiven interesseerden mij maar matig. Een nieuw jaar was aangebroken met geen enkel perspectief voor boeiende, nieuwe belevenissen. Het zou opnieuw een jaar Waregem zijn. Ciné Star in Waregem was niet negatief, niet positief, het was de macht der gewoonte die mij in haar greep had.

* * *

Spreekdagboek

p.51:

Focus je op je nieuwe hobby: Praten in het openbaar

p. 92 :

Ik merk dat mijn telefoongesprekken steeds vlotter verlopen

p. 92:

Vandaag om frietjes geweest, 75 %

* * *

HET GRAVENSTEEN WORDT GESLOOPT

1995/96

Petra en ik zagen elkaar regelmatig rond middernacht na mijn werk en in de vroege uurtjes namen wij afscheid. Dan reed ik de 45 minuten van Waregem naar Ninove en Petra deed er een tien minuutjes over naar Anzegem. Na enkele maanden bleef ik af en toe eens in Anzegem bij haar slapen en mettertijd woonde ik zowat bij haar thuis, op de ingerichte zolder. De 45-minuten rit heen en weer van mijn werk in Waregem naar mijn huis in Ninove waren echter mijn oefenmomenten bij uitstek geweest. Tijdens de heenrit sprak ik in mijn

dictafoontje zinnen in en tijdens de terugrit beluisterde ik die bandjes. Ik oefende duizenden zinnen, las luidop nummerplaten en teksten op vrachtwagens, sprak langzaam en bewust, zoals ik het op het weekend in Zwolle had geleerd, op de meest verschillende intonaties en spreesnelheden die ik me maar kon indenken, met het timbre van Barry White, met de sopraan van de Bee Gees, als neutrale nieuwslezer of vertroetelend zoals Armand Pien uit mijn kinder-TV-tijd steeds probeerde zijn 'beste kijkers' te troosten bij slechte weersvoorspellingen. Alle woorden kwamen eruit zonder de minste spanning of hapering. Mijn vertrouwen groeide.

Ook al ging mijn praten goed met haar, met andere mensen verliep het nog steeds gespannen en stroef. Nu ik met Petra in Anzegem woonde en na mijn werk zelden nog naar Ninove reed, oefende ik steeds minder. Ik moest per se opnieuw beginnen oefenen, maar hoe?

Ik oefende altijd alleen, of tijdens de zelfhulpweekenden met mijn lotgenoten, nooit tevoren had ik geoefend met een persoon die niet stotterde. Langzaam groeide het idee dat ik Petra kon vragen mij te helpen met mijn therapie. Wie zou dat beter kunnen dan zij? Voor het eerst in mijn leven zag ik de kans er iemand bij te betrekken die niet stotterde, die mij begreep en die ik kon vertrouwen.

In mijn eigen Gravensteen, met hoge muren vol schietijzers en pekgaten, had ik mij al die jaren verschanst. De buitenwereld kon ik moeilijk vertrouwen, iedereen die daar rondliep beschouwde ik als potentiële spotvogel. Niemand mocht binnenkijken in mijn ziel die het zo zwaar te verduren had gekregen. Maar zonder dat ik er veel erg in had, was Petra begonnen die burcht steen per steen af te breken. Wat vroeger ten strengste verboden was geweest, had ik nu toegelaten: mijn stotteren werd een thema waarover iemand met mij kon spreken. Zij leerde mij terug vertrouwen te krijgen, in mijzelf en in de anderen.

Petra was evangelisch opgevoed met een sterk geloof. Wij hadden het vaak over de figuur van Jezus. Natuurlijk was de Pater nog steeds present en ook mijn reis naar Lourdes had een blijvende indruk op mij gemaakt, maar door de gesprekken met Petra was ik nooit zo dicht bij die man geweest als nu.

Met haar evangelische kijk op het leven zorgde Petra er voor dat ik steeds meer ging werken aan mezelf. Niet alleen wou ik mijn spreken vlotter krijgen maar ik wou vooral gelukkiger worden, mij goed voelen in mijn vel. Petra gaf me de boodschap om mijn leven in Gods

handen te leggen en te kijken wat er zou gebeuren. Alles heeft zijn tijd en het moment om mijn spreken beter te leren controleren leek aangebroken te zijn. 'Laat mij een instrument worden in uw handen om mijn medemens te helpen' werd mijn nieuw gebed.

Ik las af en toe eens een Bijbeltekst uit het Nieuwe Testament waar Jezus mensen inspireerde en genas. Ik was niet katholiek, maar de figuur van Jezus was ik nooit helemaal uit het oog verloren, zelfs na het debacle bij mijn Plechtige Communie niet. Ik wachtte erop dat Hij iets voor mij zou doen. Het wonder zou gebeuren, zijn bliksem zou mij treffen, zoals Hij Saulus getroffen had. Jezus was de sterke figuur en ik was zwak, duldzaam en op een bepaalde manier bang. Zo dacht ik erover, tot ik Petra leerde kennen.

De Jezusfiguur van Petra was niet bang. En Hij had dingen beleefd waarin ik mij totaal herkende. Hij was bespot, ze hadden hem een doornenkroon op het hoofd gedrukt. Maar een kroon is ook een kroon, een symbool van overwinning. Jezus was sterk en ik moest sterk worden, mijn angst overwinnen, dat was de boodschap. Ik voelde met Hem mee en begreep dat uit lijden een leider kan groeien.

Tijdens autoritjes naar her en der begon ik met Petra trager en bewust te spreken, terwijl Petra de gekste vragen verzoon. Ik kreeg van haar een onderwerp: pyjamabroek, konijnenkot, frou-frou, duizendpoot, en moest daar één minuut over praten. Ik werd steeds beter in mijn improvisatie teksten. Tot voor kort had ik mijn klanken wel kunnen sturen maar de inhoud was pure nonsens geweest. Nu leerde ik inhoud en vorm combineren. Mettertijd slaagde ik erin mijn aandacht op te splitsen in woorden spreken en inhoud brengen.

Mijn vertrouwen groeide en mijn flair in de omgang met anderen kwam geleidelijk aan naar boven. Vroeger deed ik ook wel mee aan discussies, maar mijn aandeel in het gesprek speelde zich af in mijn hoofd, voor de buitenwereld bleef ik stom. Nu durfde ik mij al eens vaker te mengen in een gewoon gesprek onder vrienden.

Ik ging nu full time inwonen bij Petra en op mijn mansarde stapelden zich de koffers en kartonnen dozen met mijn spullen. Hoogste tijd daar een beetje orde in te brengen. Tien mappen vol herinneringen haalde ik uit een chiquitadoos die ik al jaren niet meer had aangeraakt. Door de veluxen scheen de felrode zon op een kaft met een afgebleekt etiket 'LOGO GERT'. Het eerste blad dat ik eruit haalde, was er één van de Pater waarin hij mij enkele opdrachten gaf en een paar slogans om mij moed te geven.

Mijn blik viel op het briefhoofd 'Paramedische beroepen Sint-Lievenspoortstraat'. Twintig jaar had ik in dat Centrum logopedie gevolgd. Dat adres kwam op mij af als een komeet en sloeg een krater in de dikke korst waaronder mijn herinneringen weggesloten lagen.

De Pater was er niet alleen mijn logopedisch therapeut geweest, hij gaf daar ook les aan de logopedisten in spe. Wat deed ik de laatste maanden anders dan logopedisch werken? Dat was precies wat ik aan het doen was, tijdens de weekenden en zelfhulpavonden was ik zelf een logopedisch therapeut geworden. Ik zakte achterover in mijn rieten stoel, legde mijn voeten op het oud bureau van Petra en dacht na.

Wat ik nu deed als hobby, waarom zou ik er niet mijn droomberoep van maken? Iedereen wil wel van job veranderen maar velen durven er niet van dromen. Laat staan eraan denken als realistische mogelijkheid.

Zat ik in een midlifecrisis - met mijn 34 jaar was ik er rijp voor - of werd ik er mij van bewust dat mijn leventje aan het vastroesten was?

Mijn gedachten gingen naar de Pater en de sessies die ik met hem had doorgemaakt. Waar was de tijd dat ik twee keer per week naar het Centrum in de Sint-Lievenspoortstraat moest om 'iets te doen' aan mijn stotteren. Met mijn fiets naar het Centrum, een uurtje therapie, terugrijden met een zelfvoldaan gevoel van 'ik heb terug iets aan mijn spreken gedaan'. Ik wist nu wel beter dat ik niet echt vlot had leren praten in die tijd. Ik dacht aan al die uren die ik daar had doorgebracht en hoe ik elk jaar met de Kerst een geschenk gaf aan de Pater om hem te bedanken voor zijn geduld en zijn inzet om mij te helpen bij mijn probleem. Elk jaar schreef hij ons ook een mooi kerstkaartje.

Toon Van Kerckhove
Franciskaan
Herbergzaam van hart worden
Het wonder van de liefde laten gebeuren in levendige
belangstelling voor God, kwalitatieve aanwezigheid bij
mensen, hechte verbondenheid met elkaar...
Mijn wens voor jou
met Kerstmis en in het Nieuwe jaar
Je broeder
Toon
Ch. Deberiotstraat 10
3000 Leuven

'LOGO GERT'. Ik herlas de zinnen die op het blad stonden. 'H.V.I.M.?' Ik zag me terug met enkele jongens op de grond liggen om voor de zoveelste keer te relaxeren. Al die jaren... al die energie...

H.V.I.M.? lente 96

H.V.I.M., de afkorting voor Hoe Voel Ik Mij, gevolgd door enkele zinnetjes die ik daar had neergepend, een paar minuten vóór ik naar het Centrum vertrok. Nee, ik was in die tijd geen serieus therapievoorbeeld geweest. Basketballen was toen zoveel leuker. Ik voelde dat ik die hele tijd had besteed aan het verbergen van mijn stotteren. Nu, 20 jaar later, had ik het heft in eigen handen genomen. Door te werken aan mijn stotteren had ik zelf mijn leven een nieuwe richting gegeven.

Ik legde me neer op de matras in de hoek van de zolder en begon te denken. Pater Toon. De Pater. Hoe zou het nu met hem zijn? Ook alle andere personen die me ooit begeleid hadden bij mijn stotteren kwamen mij één voor één weer voor de geest. Dan zag ik de mensen die ik min of meer begeleidde, tijdens de zelfhulpweekenden van onze vzw. De goede resultaten van mijn persoonlijk oefenen hadden mij al zoveel vreugde gegeven en voor veel mensen was ik

een therapievoorbeeld geworden. Waarom zou ik niet de stap van zelfhulp naar professionele hulp uitbouwen? Zou ik niet 7 dagen per week 24 uur per dag mensen kunnen helpen die stotteren?

Uit de doos haalde ik nog een schriftje van toen ik 12 jaar was. 'Bravo Gert, je deed flink je best', in het geschrift van de Pater. Het begon me steeds meer te dagen dat ik in die kindertijd geen stotterende logopedist had gehad die mij kende en mijn innerlijke strijd ook echt had aangevoeld, ondanks alle empathie die ik bij Pater had ondervonden.

De Pater was een bekwaam logopedist, een man van het vak, maar ik kende het probleem door en door. Ik voelde wat er omging in mijn lotgenoten. Ik begon er steeds meer van overtuigd te geraken dat mijn persoonlijke ervaringen het doorslaggevend verschil konden maken voor iemand die stottert.

Hoe vaak had ik niet de Pater om de tuin geleid door met synoniemen te hanteren of met vele verzonnen verhaaltjes de oefenopdrachten opzij te schuiven om toch maar niet dingen te moeten doen waar ik angst voor had. Soms was de Pater mij te vlug af. Hij had dringend sigaretten nodig. Belga filter. Een 'B' en een 'F', je zou voor minder stoppen met roken. Hij gaf me een briefje van 50 frank mee en ik kon om zijn sigaretten gaan. Buiten het Centrum vloekte ik innerlijk op hem. Waarom moet ik die nu gaan halen! Ik stormde de straat op en viel de winkel binnen, buiten adem van het rennen. Ik wees naar de sigaretten die achter de mevrouw stonden. Nee die, nee hoger, nee nee die links nee die daar, ja ja die...

"Ah, Belga Filter. Kunde gij da nie zegge misschien?"

Ik zei niks, betaalde en liep terug naar het klaslokaal van de Pater. Vloekend op mezelf omdat ik voor de zoveelste keer mijn rugzak met een pak schaamte volgestoken had, klopte ik op de deur.

Met een grote glimlach ontving hij me.

"Bedankt Gert."

Wist ik dat dit een oefening van hem was?

Hidden agenda oefeningen.

De mens zal altijd kiezen voor veiligheid. Dat toont de piramide van Maslow: op de primaire menselijke behoeften, de lichamelijke basisbehoeften, volgen onmiddellijk de behoefte aan veiligheid en zekerheid.

Bij bepaalde *hidden agenda* oefeningen krijg je angst omdat je veiligheidsgevoel totaal zoek is geraakt. Nu is het belangrijk heel concreet te formuleren waarvoor je angst hebt.

Meestal verdringen mensen de dieperliggende oorzaak van hun angst. Ze zeggen: "Ik haat de telefoon! Ik durf gewoon niet te bellen." Ga je door en vraag je ze waaróm ze niet durven bellen, dan hebben ze geen pasklaar antwoord. "Ik durf niet te bellen omdat ik bang ben voor de reacties van de anderen, in hun ogen ben ik een loser." Dat krijg je zelden of nooit te horen. Liever verdringen zij het beeld een loser te zijn. Bellen op zich veroorzaakt geen paniek, maar de angst zichzelf te zien falen, daar gaat het hem om.

In de logopedie is desensitisatie één van de etappes waar mensen eerst leren hun angsten te erkennen om ze dan te overmeesteren.

Desensitisatie, in dit geval het minder gevoelig worden voor angst, bereik je ondermeer door

- te spreken over je stotteren
- dingen waar je bang voor bent actief aan te pakken (te beginnen met bijvoorbeeld bij de bakker een croissant te bestellen)
- rationeler te leren denken over stottersituaties.

Ik gaf hem zijn wisselgeld en ging zitten, KO en gefrustreerd, maar ik liet het hem niet merken. Had ik het toen maar uitgesproken! Hem luidop uitgescholden, of hij er geen idee van had hoe onredelijk het was dat hij van mij verlangde die winkel binnen te gaan! Nee, je wilt niet onderdoen, voor niemand, dus krop je alles op en neem je alles mee, desnoods in je graf.

Wij betrekken de hele familie bij onze logopedie, zo weet de omgeving van een kind of een jonge mens met een stotterprobleem waar we mee bezig zijn. Wij nodigen de ouders uit naar het therapielokaal. Hoe kan men anders thuis oefenen? Wij maken de ouders mede-verantwoordelijk en mede-logopedist.

Hoe vaak had ik niet de hele staf van het revalidatiecentrum gemanipuleerd tijdens de groepssessies, gelogen over vorderingen en oefeningen die ik thuis zagezegd had gedaan, uit schrik voor nieuwe opdrachten. Als mijn eigen therapeut zou ik het anders aangepakt hebben, ik zou dingen doorzien hebben die nu voor de buitenwereld verborgen bleven, maar met

dertien was ik daartoe nog niet bekwaam.

Ik draaide me om en zag door het dakvenster een rode gloed. Waarom zou ik niet de stap zetten om logopedist te worden? Tegen het schuine zolderdak liep een film met klare beelden, ik zag mezelf aan het werk met mensen die stotteren, in mijn werkkamer, in een telefoongesprek, buiten, op de markt, in het café, voor het loket in het station. Ik zag mensen die uit de schaduw naar mij toekwamen omdat zij met mij de moed kregen in de schijnwerper te staan. Dat beeld veroorzaakte een hele oproer in mij, als schoot de hete kracht van het magma uit het diepst van de aarde door mij heen, onmiddellijk gevolgd door ijskoude rillingen, precies of er zich in mijn hersenen een grote ontlading voltrok. Een dergelijk elektriserend moment had ik ook vroeger al doorleefd, toen ik een megafuif georganiseerd had en ik mij voorstelde, enkele uren vóór de deuren open gingen, dat de zaal bomvol zat. En iedere keer was het ook 'vullen bak' geweest.

Nu ik diezelfde gewaarwording in mezelf voelde stromen, mocht ik die kans niet laten voorbijgaan. Ik zag de juiste weg vóór mij. Ik moest hem alleen nog gaan. Op de grote wegwijzer stond in koeien van letters: DIPLOMA! En daaronder: 'Je kunt mensen helpen, maar als je het op grote schaal wilt doen, heb je een diploma nodig. Je moet logopedie studeren.'

Alles wat ik wist over stotteren zou ik ook wetenschappelijk moeten onderbouwen en gaandeweg mijn kennis toetsen aan mijn persoonlijke ervaringen en aan die van mijn lotgenoten.

Met een ruk sprong ik recht, maakte licht en zocht het telefoonnummer van het Centrum op mijn logopedieverslag. Ik wist dat het 091-prefix niet meer bestond. Ik toetste 09, het derde cijfer gokte ik op een 2 en ik hoorde een stem aan de andere kant. Ik gaf mij uit voor 'de vader van een zoon die stottert en die zoon wil nu logopedie gaan studeren'.

De telefoniste nodigde mij uit naar de infodag: "Dan kunt u zien of dat iets is voor uw zoon."

De Artevelde Hogeschool in de Sint-Lievenspoortstraat is een grote campus in rode baksteen. Ik stapte de poort binnen, ik kende de weg op mijn duimpje, want jaren lang was ik langs diezelfde poort naar binnen gegaan om therapie te volgen, nu ging ik binnen met het vast voornemen om logopedist te worden.

Ik kon het nauwelijks afwachten, vastberaden mij daar zo rap mogelijk als logopediestudent te laten inschrijven.

Ik ging zitten op de derde rij tussen enkele vaders en moeders die met hun kinderen waren meegekomen. Mevrouw Gillis sprak het welkomstwoord en deed haar uitleg over de mooie kanten van het beroep en de belangrijke rol van de logopediste in de maatschappij. De logopediste. Niet één keer had ze over een "logopedist" maar steeds over een "logopediste". Ik keek in het rond en zag dat ik tussen een publiek van louter jonge meisjes was terechtgekomen. De ene met een navelpiercing, de andere met een kort topje en plateauzolen. Ze leken me allemaal zo bitterjong en onervaren, schoolgaande jeugd. Natuurlijk was ik ook jong, twintig, of niet soms?

Volgens de kalender was ik wel degelijk 34, maar ik voelde me net een twintiger, met het elan en de energie van een topsporter.

Ik genoot van de uitleg en zag mij al aan het werk. Eindelijk geen 'jobs' meer, maar een taak die mij vervulde, die mij nooit meer zou loslaten. Ik wilde er onmiddellijk aan beginnen. Ik kende dat moment maar al te goed, de laatste wachtseconden vóór de match. De scheidsrechter, een kleine man in grijsgestreept hemd, houdt de bal tussen de twee reuzen in, kijkt op zijn chronometer, brengt het fluitje naar de mond, laat de bal iets zakken vóór hij de opworp doet. De spanning om te starten voelde ik in mij opkomen. Moge de beste winnen!

En of ik me de beste voelde! Ik had 30 jaren ervaring, ik kon niet alleen uitleggen wat stotteren was, ik kon het ook voelen, het stotteren op zich en alles wat daar bij kwam kijken, alle gevoelens van onmacht, spartelen als een vis op het droge zegevieren, met de gouden medaille op het bovenste trapje

liefde, iemand zoenen die tijd heeft voor mij
haat, iemand nooit nooit nooit meer willen zien
dank, je moeder duizend rozen schenken
wraak, alle banden platgestoken en een lange kras in de lak
schaamte, is er een valdeur onder mijn stoel?
nederlaag, afstappen en in de bezemwagen over de streep gevoerd worden
overwinning, in money-time een driepunter scoren
Ik wilde alles geven.

Na de uitleg van mevrouw Gillis konden we de studieboeken inkijken. Tijdens de boekenrondgang kreeg ik de kans haar aan te spreken.

- "Dag mevrouw Gillis, kent u mij nog?"

Ze keek mij doordringend aan.

- "U komt me bekend voor maar, sorry, wie bent u?"

- "Reunes, ik heb nog jaren logopedie gevolgd, 20 jaar om precies te zijn, in het Centrum hiernaast."

- "Ah ja, 't is Gert zeker."

Mevrouw Gillis had ik vaak in het Centrum gezien, voor of na mijn bezoek bij de Pater. Haar blik werd plots wat strakker.

- "En wat brengt u hier?"

- "Ik wil logopedist worden."

Een moment stilte.

- "Euh ...", ze lachte een beetje, "wat bedoelt u, Gert?"

- "Ik wil logopedist worden", herhaalde ik iets luider.

In een mum van tijd ratelde ik mijn hele verhaal erdoor, dat ik van mijn stotteren verlost was en uiteindelijk de stap wilde zetten om logopedist te worden.

- "Misschien is dat wel niet zo een goed idee, want uw stotteren speelt toch altijd een bepaalde rol en u moet toch altijd een voorbeeld zijn voor die ouders als u later iemand in behandeling neemt..."

Ik wist zeker dat ik tijdens ons gesprekje niet had gestotterd en ik vond dat zij merkwaardig reageerde. Ik had perfect vloeiend gesproken, maar zij vond het blijkbaar toch moeilijk.

- "En dan moet je wel eerst een logopedische screentest ondergaan hé", vervolgde ze,

- "wie alleen dialect spreekt, komt er ook niet door,
- onze eisen zijn hier zeer hoog hé,
- bij de minste hapering maak je moeilijk kans op slagen ,
- ik ga nu verder moeten,
- bel misschien best eens met onze directeur mijnheer Claeys, die kan je wel verder helpen."

'Verder helpen?' Verward keek ik haar achterna. Tijdens mijn monoloog had ik niet één keer gestotterd. 'Een screentest', dat klonk meer dan dreigend. In de auto op weg naar huis hoorde ik haar stem nog nazinderen. Wat had zij moeten zeggen? "Eindelijk iemand die weet waar wij het over hebben, de verlosser van de stotterende mensen! Welkom!" Misschien had ik in mijn naïviteit wel iets in die zin verwacht.

HEILIGE HUISJES voor juni 1996

Enkele dagen later belde ik mijnheer Claeys op, die zeer geïnteresseerd naar mij luisterde. "Ik ga de zaak bekijken", hoorde ik hem zeggen. Einde van de conversatie.

Mijnheer Claeys had me vroeger ook nog behandeld in de groepsessie met de Pater en Luc Denil. Hij moest toch inzien dat er aan mijn motivatie geen twijfel kon bestaan. Maar toch be kroop me een vreemd gevoel. Wat was er nu fout? Waarom moest hij die "zaak" bekijken? Mocht ik mij misschien niet inschrijven?

Ik wachtte enkele dagen en belde hem. Hij nodigde mij uit.

Of ik hem eens kon opzoeken in zijn bureau?

Aan het gesprek met mijnheer Claeys nam ook mevrouw Gillis deel en een zekere Carl Hylebos, die docent logopedie bleek te zijn aan de hogeschool.

- "Je wilt dus logopedist worden?", vroeg Hylebos.

- "Ja, ik wil logopedie studeren aan de hogeschool."

Hylebos keek naar Gillis en Gillis naar Claeys, die het woord nam.

- "Jij hebt toch zwaar gestotterd Gert, hoe gaat het er nu mee?"

Ik deed mijn verhaal, hoe ik naar Nederland was getrokken en hoe ik stap voor stap, door consequent oefenen, met mijn stotterdagboek op zak, de controle over mijn spreken had

gewonnen.

Gillis en Hylebos keken elkaar af en toe veelbetekenend aan.

Ik vertelde hoe ik het stotteren had afgeleerd en met welke methode ik bezig was.

- "Als jij afgestudeerd bent, welke logopedie ga je dan geven?", vroeg Hylebos.

- "Ik wil vooral uit mijn ervaring putten, dat is het waardevolste wat ik heb, ik weet niet alleen wat stotteren is, ik voel het ook aan. Het is mijn terrein. Ik zie het zo: Je kan de bergen ook ingaan met een kaart, maar liever ga ik met een gids, en 't liefst van al met een gids die uit de streek komt, die in het dal geboren werd en in die bergen tochten maakt sinds hij kan lopen. Hij kent de veilige paadjes en de bronnen met fris water, maar ook de voetangels en wolfsijzers die er in de bossen liggen, en zo ken ik het vlucht- en vermijdingsgedrag van de stotterende mens op mijn duimpje want ik was hierin wellicht één van de besten. Wat ik geleerd heb, vind ik zeer zinvol voor zeer veel mensen."

Er viel een stilte.

Die vergelijking met een gids uit een dal, dat was een 'niemendalletje', dacht ik. Kwam ook van een Toon, niet van Pater Toon maar van Toon Hermans. Toeval dat ik op dat moment aan een woordkunstenaar dacht die soms ook wat bleek te haperen.

- "Is er soms een probleem?", probeerde ik.

- "Euh nee, maar er zijn nog hogescholen hé", zei mevrouw Gillis, "waarom wil je bij ons komen?"

Hylebos viel haar in de rede, dat er nog andere hogescholen waren, misschien dat ik het daar eens kon proberen want ik had toch vroeger gestotterd... Door mijn stotteren zou ik er wel niet veel kans maken. Denk maar eens aan de ouders van een stotterend kind, een voorbeeld was ik niet echt...

Ik zag Alexis een café frappé uitschenken met zijn glimlach tot achter zijn oren. 'No problem... No problem...' Maar toen hij mij de koffie gaf, was zijn witte lach verdwenen. In de verte hoorde ik mijnheer Claeys nog zeggen, dat ik wel een test kon afleggen en zo, maar in een flits zag ik Rik het ravijn inrijden, het bootje van captain George, een speelbal van de golven, zonk in minder dan geen tijd. Wankelend verliet ik het bureau.

's Avonds ging ik terug werken in de bioscoop. Ik demonteerde de projectoren, smeerde enkele radertjes, monteerde terug nieuwe films, blonk de lenzen op, zorgde dat het geluid

ideaal afgeregeld stond voor de volgende vertoningen, vulde de ijspralines aan in de frigo's maar het waren automatisch afgehaspelde karweitjes. De volgende dagen schoven mat en toonloos aan mij voorbij. Ik registreerde een wekker, een tandenborstel, een autosleutel, de glazen deur van Ciné Star, maar ik zag niets, ik keek naar de films, maar zag ze niet, zoals je soms aan het kruispunt op groen zit te wachten en vijf keer hetzelfde reclamebord leest en toch niet weet wat erop staat. Elf uur per dag zat ik alleen in de projectiecabine, te tobben over de gemiste kans. Ik had zoveel te bieden en een paar rake zinnen hadden mij gevelde.

MARK EYSKENS HELPT

12.6.96

Onze vzw BEST groeide zienderogen, wij hadden niet die hele grootse plannen maar vele kleine initiatieven en wij gingen op zoek naar sponsoring en subsidies. Zo konden wij bij CVP-minister Eyskens eens langskomen in zijn privéwoning. De ruime inkomhal hing vol met prachtige schilderijen. Marcel De Wever was even duidelijk onder de indruk.

Zijn blik gleed nog lang over de muren vol kunst voor hij besepte dat Mark Eyskens daar met uitgestoken hand stond om hem te begroeten. Ook de traphal en het bureau hingen vol doeken, waarschijnlijk sommige door de minister zelf geschilderd, maar dat durfden wij niet te vragen.

De meester spreker Mark Eyskens ontving ons met sympathie zoals we hem kenden uit de media. No nonsens en wij kwamen to the point. Subsidies konden we krijgen een eenmalige subsidie van 100.000 BEF - een bedrag dat overeenkwam met 1 frank per stotterende mens in België - om de bekendmaking van onze vzw te ondersteunen.

Momenteel telt ons land meer dan 3000 verschillende soorten zelfhulpgroepen. Jammergenoeg is er weinig geld voorhanden voor dergelijke verenigingen, hoewel een zelfhulpgroep of -vereniging broodnodig is. Wij stellen vast dat de professionele therapiewereld de Zelfhulp begint te erkennen en dat ze naar elkaar toegroeien, wat de patiënt alleen maar ten goede komt.

Het Jeugdverblijfcentrum De Valk in Laarne werd de place to be! Naast vele workshops organiseerden wij ook al eens een barbecue voor ouders en sympathisanten. Tijdens een zomerweekend engageerden wij Geert Bert die met zijn helikopter door het luchtruim van Laarne kwam geschroefd en de hele namiddag kleine groepjes meenam voor een luchtdoop boven Gent.

Op een BEST-weekend kwamen er gemiddeld 40 mensen samen om deel te nemen aan onze activiteiten. De voorbereiding van zo een weekend was al op zich geen sinecure. Een geluk dat ik voordien nog geweldige fuiven had georganiseerd, zo kende ik de knepen van het vak en kon ik gemakkelijk dergelijke activiteiten in elkaar steken. Ook mijn korte scoutsloopbaan bracht mij op ideeën voor de workshops.

Na de discussierondes, rollenspellen, quizzen, telefoonoefeningen, spreken voor de groep, improvisatioefeningen, voorlezen, presentaties geven, speelde ik vaak een DJ set tot in de vroege uurtjes. Eerst dansten alleen de moedigen, maar zoals destijds in De BARNEY'Z bracht ik er een extra drive in en kon de mensen die niet zoveel lef hadden uit hun tent lokken. Dan was iedereen aan het dansen, zelfs een tafel moest eraan geloven toen twee zware jongens erop gingen staan rocken.

Iedereen voelde op die weekenden dat er een band was tussen ons allen, dat er een rode draad liep door onze levens, iedereen voelde zich gelukkig en de vrijheid te kunnen praten maakte de mensen soms zo euforisch dat zij op zondag met tranen in de ogen afscheid namen. Ieder weekend was een hoogtepunt en het groepsgevoel waarmee wij op zondagavond terug naar Nieuwpoort, Hasselt, Kortrijk of Gent reden, zorgde ervoor dat er niet veel tijd verging tot wij elkaar op een nieuw weekend begroetten.

Laarne was mooi, maar mooier nog, in het land over de zeven bergen, leek ons het sprookjesachtig eiland Lesbos. Wij besloten een BEST-reis te organiseren en waar konden wij beter heen dan naar Petra? Wij hadden het eiland al leren kennen tijdens ons Lesbosreisje het jaar tevoren met Petra en haar moeder.

De inschrijvingslijst lag voor mij op tafel en na twee dagen stonden er al vier namen op: Frank, Rik, Petra en Gert. Na vier weken stonden er... nog steeds vier namen op en daar bleef

het ook bij. De angst om te reizen zat er bij vele stotterende mensen diep in. Zo ver ... naar een Grieks eiland... welke taal spreekt men daar... wat als ons iets overkomt...? Een weekend in Laarne is nog een veilige, vertrouwde omgeving, maar Griekenland! Niemand had de moed zich in te schrijven voor een dergelijk avontuur.

CAPTAIN GEORGE

eind juni 1996

Het eiland Lesbos met RABBIT eiland in de verte.

Frank en Rik durfden de reis wel aan en wij genoten: de warmwaterbronnen in Eftalou, het kleine havenstadje Molivos en de openluchtdiscotheek CONGAS aan het strand bij de Griekse schone Hélena.

Lesbos was het eiland waar ik me direct thuis voelde. Hier was ik nog geweest, misschien in een vorig leven. Wij logeerden in het dorpje Petra. Boven op de rots stond een kerkje en vandaar had je een prachtig uitzicht over de smaragdgroene zee. Niet ver van de kust lag er nog een onbewoond eilandje, Rabbit Island, waar alleen veel konijntjes leven en waar je met

Captain George naar toe kon varen. Wie meewilde met zijn boot kon het eiland verkennen en na zonsondergang op inktvissen vissen.

Wij betaalden Captain George voor de uitstap en hij ging direct naar de markt om enkele zoetwatermeloenen en een pakje kippenbouten. Toen wij op Rabbit Island voet aan wal hadden gezet, ontdekten wij dat hij met een paar oude zeilen een soort bivakplaatsje had gemaakt. Een aantal oude strandstoelen stonden rond een soort geïmproviseerde barbecue. Het houtskool van een vroegere BBQ lag er zwartgeblakerd op het mooie, witte zand. De zon kon zo fantastisch schitteren op de zee en op het hoogste punt van het eiland kon je dat nog beter zien. Hier hoorde je geen enkele auto of lawaaierige scooter waar de Grieken vaak mee rondcrossen. Je hoorde de stilte en daarin het fluisteren van de zee tegen de rotsen.

Daar lagen wij dan, als in een hoofdstuk van Robinson Crusoe. Geen stress, geen moeten, niks, enkel een eilandje, zon, zee en stilte..., simpele dingen.

Hier vond ik de rust die een mens zo zelden ervaart. Zelden? Ik dacht er eens goed over na. Ik kwam tot besluit dat ik zó een rust nog nooit had ervaren.

De avond viel, oranje met een prachtig ondergaande zon. Wij klommen weer aan boord. Nu was het moment gekomen om onze vislijnen in zee te gooien. Met een grote zwier vloog mijn lijn ver over het blauwe water en ik voelde dat ik daarbij heel wat meer overboord gooide, mijn jachtig leventje in België, mijn agenda vol deadlines, beloftes die ik niet altijd kon houden, schuldgevoelens, mijn stotteren, de frustratie hierdoor niet de juiste job te hebben, spijt dat ik zaken niet had kunnen regelen zoals ik het had gewild, alle denkfouten die ik tot dan toe had gemaakt, alles verdween in het ruime sop.

Wij deinden langzaam op en neer op het ritme van de Griekse zee. Een wonderbaar ritme. Zouden ze daar een speciaal Grieks woord voor hebben? Zoals ze verschillende woorden hebben om 'blauw' te zeggen, lichtblauw, hemelblauw, zeeblauw, groenblauw, allemaal andere woorden.

Meer dan 70 inktvissen hebben we die avond uit de zee gehaald, een record, zei Captain George. In restaurant Costas werd de barbecue aangestoken en we aten van onze eigen gevangen inktvis. Toen het tijd was om af te rekenen voor de drank en de groenten en het werk om die octopussen goudgeel te bakken, begon de Griekse eigenaar van het restaurant hartelijk te lachen.

- "Betalen...? Jullie zijn mijn vrienden en vrienden hoeven niet te betalen."

Petra, Frank, Rik en ik keken elkaar aan, dat was nog eens gastvrijheid. Niet moeten betalen is in een Belgisch restaurant ondenkbaar.

ALEXIS NO PROBLEM eind juni 1996

De volgende dag huurden we een brommertje bij Alexis van het auto- en scooterverhuurbureau Number One. Vlakbij het strand woonde hij in een klein wit huisje samen met zijn brommers en mountainbikes. Ook had hij enkele tweedehands auto's die hij verhuurde. Alexis was een echte, joviale Griek met een aanstekelijke joie de vivre.

'No problem', alles was bij hem 'no problem'. Van op afstand straalden zijn azuurblauwe ogen je reeds tegemoet in zijn bruingebrand, met leeftijdsrimpels doorkerfd gezicht.

Hij ontving ons in zijn bureau steeds met een café frappé, en bracht de jachtige Belgen tot rust.

- Howe doe joe sinke to doe this day?

Zijn Engels was niet zo bevorderlijk voor ons Engels maar het ontwapenende daaraan was dat niets hoefde te zijn zoals het zou moeten zijn.

Hij toonde ons op een landkaart prachtige stukjes natuur die we zeker moesten bezoeken. Hij speelde de perfecte gids met veel gevoel voor humor en interesse voor mensen.

Waarschijnlijk had hij duizenden mensen vóór ons hetzelfde plannetje getoond maar hij deed dat met zoveel verve dat je niet anders kon dan je brommertje bij hem te huren en te blijven luisteren naar zijn verhalen en zijn raadgevingen.

Na een gezellig uurtje keuvelen met Alexis vertrokken we met vier Yamaha brommertjes de wijde natuur in. Frank voorop en wij er achteraan. Bij onze terugrit kon Rik een put in de weg niet meer ontwijken. Bijna in handstand werd hij over zijn stuur weggekataapulteerd en landde onzacht in de struiken, net naast een 100 meter diepe ravijn. Even hadden we onze harten vastgehouden maar dan schaterden we het uit in een slappe lach van jewelste. Die handstand was echt geplukt uit een circusattractie maar de gevolgen hadden verschrikkelijk kunnen zijn. Rik vloekte op zijn bebloede hand die vol zat met kiezelsteentjes. Ook het brommertje had zijn deel gekregen, het spiegeltje was gebroken en het stuur stond wat scheef.

Toen wij Alexis het beschadigd brommertje met veel terribly-sorry-verontschuldigen terugbrachten, kregen we enkel te horen "No problem".

Die nonchalance van Alexis betoverde mij. Niet perfect hoeven zijn, het maakt het leven zoveel draaglijker.

Lesbos had op mij een heel speciale invloed. Ik was even weggekatapulteerd, net als Rik, niet naast een ravijn of naar een ander tijdvak, maar naar een ander niveau van leven, leven zonder tijd, genieten van simpele dingen. Niets hoefde, niets werd geforceerd. Tijdens een middagdutje aan het strand liet ik de zonnestralen tussen mijn wimpers spelen en plots zag ik een gouden plakaatje voor mij opdagen. Het was een naamplaat zoals je ze vaak bij dokters naast de voordeur ziet hangen. Gouden fond met zwarte letters. Ik dagdroomde dat dit bordje ook aan mijn deur hing, juist boven de brievenbus. Een gouden plakaatje met mijn naam in zwarte letters.

A dream come true...

ENORM! eind juni 1996

Wij waren nauwelijks tien minuten in de lucht en ik miste reeds de geweldige zonnehitte boven de blauwe zee. Onze kapitein droeg er het zijne toe bij: hij meldde 11 graden in Zaventem en ja, het regende. Ik werd teruggeflitst in mijn echte bestaan aan een snelheid van 800 kilometer per uur en ik wilde nog niet terug! Ik probeerde Lesbos vast te houden. Ik dacht aan Dimitra, een Griekse dame die wij in een winkeltje hadden ontmoet en die plots mijn hand wou lezen. Zij voorspelde dat mijn leven een enorme wending ging kennen. "Enorm!" had zij gezegd, niet van 'er staan dingen te gebeuren', alleen het woord "enorm". Ik had haar niet durven uitlachen uit respect, maar toekomst uit de hand vond ik toch maar nonsens.

V

GOUD

(1996 - 2000)

EN TOCH BEWEEGT ZE! zomer 96

Eric van Ciné Star had gezien hoe moedeloos ik er bij liep. Hij gaf me een beetje opslag maar nu moest ik tijdens de pauzes ook de klanten bedienen achter de bar en de tickets scheuren bij de ingang. In een vorig leven, dat ver achter mij scheen te liggen, was ik gerant geweest van de meest prestigieuze discotheek die België ooit had gekend en nu schoof ik tijdens iedere filmpauze ijspralines over de toonbank. Of een pintje, één keer per week, voor Els.

Els kwam steeds op maandag naar de bioscoop en als er geen andere klanten waren, wisselden wij een aantal woorden met elkaar, de benzine is weer duurder geworden, Roberto Benigni is echt een crack, small talk, meer niet. Op een avond vroeg ik haar wat ze studeerde.

- "Logopedie", zei ze.

- "Toch niet aan de hogeschool in Gent?"

- "Nee, aan de universiteit in Gent."

- "Hoe bedoel je, aan de universiteit? Kan je daar ook logopedie studeren?"

Maar de pauze was om en ik moest de film terug opstarten. Wij spraken af na de film.

Els kon goed vertellen over haar logopedie-opleiding en ze begreep ook zeer goed dat ik logopedie wilde studeren.

- "Jij bent een ervaringsdeskundige bij uitstek, jij moet logopedie studeren!"

- "Maar de logopedische screentest?", vroeg ik. "Naar het schijnt kan je met een dialect ook niet beginnen studeren."

- "Oh die komt er pas in het tweede jaar, en als ik jou hoor, kom je er zo door, ik hoor je helemaal niet stotteren, ook al merk ik dat je van Gent komt", lachte ze.

Het café sloot en ik betaalde de drankjes met het vaag gevoel dat Cola en Schweppes niet voldeden aan de draagwijdte van ons gesprek. Eigenlijk was het een champagnemoment geweest maar alcohol was niet aan mij besteed. Ik had in heel mijn leven nog steeds geen druppel alcohol gedronken en ook in de toekomst wilde ik dat zo houden, met een vastberadenheid die vanaf nu mijn hele leven zou vormen. De vastberadenheid om een

nieuwe aanval in te zetten, een nieuw punt te scoren, te dunken en een steal te forceren die eindigt met een fantastische assist. Two points man! High Five!!!

Ik lag in het grote bed op de zolderkamer maar deed geen oog dicht. Bij het eerste daglicht zou ik opstaan en naar Gent rijden, naar de universiteit, waar ze mijn stotterverleden niet kenden, daar anoniem binnenduiken en dan PATS! bewijzen dat ik het kon.

Ik zou bewijzen, bewijzen en nog eens bewijzen dat ik kon praten.

Door het raam zag ik de fijne sikkels van de maan.

"En toch beweegt ze!", juichte ik. De aarde draait door de nacht en ze neemt mij mee naar een nieuwe dag. 'Today is the first day of the rest of your life' had mijn zus met bonte wascostiften op het houten latje van haar vliegenraam geschreven. Tot nu toe had ik met de zonsopgang weinig uitstaans, een digitaal alarm wekte mij in de late voormiddag en als ik op het eind van mijn dag de deuren van het donkere cinemacomplex weer sloot, was het meestal ver na middernacht. Nu zou ik mijn dagen anders besteden. Studeren aan de universiteit. Ik zag de zon in Lesbos opgaan met een schitterende zee ervoor, de zee waar Demosthenes zo vaak tegen gestotterd had tot hij één van de grootste redenaars aller tijden werd. De zon van Lesbos kwam met de groet van Alexis: 'So howe doe joe sinke toe doe?' Nu wist ik wat ik wilde. Hij lachte en schonk me een lekkere café frappé uit. We zaten samen naar de zon te kijken. Het leven is mooi als je maar wilt...

EVEN UITBLAZEN

zomer 96

De volgende morgen reed ik niet naar Gent maar naar Leuven, naar het klooster van de Franciscanen. Na meer dan twintig jaar kloosterleven was het de Pater niet gelukt zich in een huwelijksleven in te burgeren en hij was teruggekeerd naar zijn klooster in de Beriotstraat. Ik wou van de Pater horen dat ik de top van de berg die ik voor mij zag opdoemen zou bereiken en dat hij mijn gids zou zijn. Hij was mij voorafgegaan, nu was het mijn beurt, met twee karabijnen vastgehaakt aan het klimtouw, om de berg te beklimmen. Ik was gekomen om mijn rugzak te vullen met zijn wijsheid.

De Pater ontving mij in een sobere kamer met een bed, een tafel en twee stoelen. Een klein boekenrek met een aantal boeken en enkele Bijbels stond tussen de twee smalle ramen die

uitgaven op de binnentuin.

Hij schudde me de hand.

- "Goed je na zoveel tijd terug te zien, Gert. In je telefoontje klonk het wel heel dringend?"

Hij zag er vermoeid uit maar toch gaf hij zich 100 procent om te horen wat ik wilde vertellen.

- "Ik wil logopedist worden Pater", zei ik zacht.

Hij keek me aan met zijn grote glimlach. Hij onderbrak me niet en luisterde met ingehouden adem naar mijn verhaal.

- "Weet je nog, Pater, dat ik van mijn basketbalcarrière droomde en jij vond dat ik toch ook kon studeren? En dat ik er toen over dacht 'Licentiaat Lichamelijke Opvoeding' te worden?" Hij knikte.

- "Wel, mijn leven is voor een groot deel anders verlopen, maar nu, nu wordt het serieus. Ik wil mensen leren spreken, niet meer leren turnen of sporten, maar leren spreken. Mijn ervaringen en die grote vrijheid vlot te kunnen praten wil ik delen met andere mensen die stotteren. Nu doe ik dat ook al, tijdens onze zelfhulpweekends met vzw BEST, maar dat is mij te weinig. Ik wil mensen helpen en begeleiden als officieel bevoegd therapeut. En niet alleen tijdens 't weekend maar voortdurend, in een proces dat kan groeien."

De Pater kwam niet onmiddellijk enthousiast op mij afgestormd. Zou hij het hoofd schudden en mij zachtjes aan het verstand brengen dat het mijn zoveelste illusie was? Hij zou niet de enige zijn. Een paar mensen deden mijn idee om te studeren af als een typisch voorbeeld van een vroege midlifecrisis. Ik had een job, een lief, wat moest je meer hebben? Anderen vonden dat ik luchtkastelen bouwde. 'Zoiets doe je niet meer op je 34ste', had ik ook vaker gehoord. Mijn vader vond dat ik alles had om gelukkig te zijn. Mijn moeder liet me, zoals steeds, vrij te zijn wie ik wilde zijn en gaf geen enkel negatief advies. Zoals altijd steunde ze mij in elk initiatief.

De kamer van de Pater geurde naar vers gemaaid gras. Ik had heel rustig gesproken, uitgesproken kalm voor mijn doen. De man die voor mij zat, had mij al die jaren geholpen en opnieuw had ik zijn raad nodig. Hij keek me aan en zocht een Belga-sigaret in zijn jaszak. Eerst zocht hij met zijn linkerhand naar het pakje sigaretten, dan met zijn rechterhand naar het lederen hoesje met zijn zilveren zippo.

Hij tikte de sigaret enkele malen op het pakje en bracht ze dan heel rustig naar zijn mond, in

een bijna plechtig ritueel nam hij zijn zippo, klikte die open en draaide aan het wielkje. Een blauwe vlam schoot omhoog. Hij trok geconcentreerd aan de sigaret en blies de rook zachtjes uit.

Hij had nagedacht over mijn vraag.

Hij spaarde mij niet.

- "Weet dat je het moeilijk zult krijgen
- weet dat men jou in vraag zal stellen
- ook je praten zal 100% goed moeten zijn
- bij de kleinste misstap zullen er mensen klaar staan om je af te breken
- en let op voor de Antwerpse olifanten die rondlopen in de logopedische porseleinwinkel
- en ik herinner je eraan dat jij je ooit in HUMO geringschattend over logopedie hebt uitgelaten."

Enkele jaren voordien had Ingrid Debie in HUMO inderdaad een ophefmakend artikel aan mij gewijd omdat ik van mijn stotteren verlost was. Ik had de bittere waarheid niet verzwegen dat ik na 20 jaren therapie in het logopediecentrum van Gent niet stottervrij was, ook al had ik van de Pater zoveel geleerd wat mij recht had gehouden in dit leven.

De Pater vervolgde zijn betoog.

- "Vergeet niet, Gert, dat een opleiding logopedie geen opleiding is voor stottertherapie. En dan nog aan de universiteit. Je zult er vakken krijgen die niet onmiddellijk met stotteren te maken hebben." De Pater stond op en liep naar het raam.

- "Wiskunde, fysica, scheikunde, fysiologie, anatomie,..."

Aan het rijtje kwam precies geen einde. Hij toonde het nog eens met wijd opengesperde armen.

- "Zoveel stof zal je zien en dan..."

nu hield hij een halve centimeter lucht tussen duim en wijsvinger

- "een ietsie pietsie over stotteren. Maar, ik weet het, jij bent op zoek naar die parel in de oester en ..."

hij blies de rook tegen het plafond en toen hij mij weer aankeek, zag ik in zijn gefronste wenkbrauwen de vastberadenheid waarmee Don Camillo ten strijde was getrokken,

- "... als je het echt wil, moet je ervoor gaan."

Ervoor gaan. Het woord was er uit. Ik zou ervoor gaan. Ik las nog steeds regelmatig in 'Niet morgen maar nu'. Niet alleen Dr. Wayne Dyer zou mij inspireren, ook Norman Vincent Peale had een opmerkelijk boek geschreven dat ik in één ruk uitlas, 'Positive thinking'. Positief denken was voor mij een discipline van zeer korte afstand. Ik was de held van de honderd meter in tien seconden, zolang en zover, of zo kort en zo dicht dacht ik positief, maar geen haar op mijn hoofd dacht aan 'volgend jaar'. Nog 30 jaar in de projectiekamer, dat was gewoon geen perspectief waar ik mij echt kon op verheugen. Ik had het totaal verleerd om naar iets uit te kijken. Nu ik 'Positive thinking' gelezen had, werd ik er mij van bewust dat de keuze om voor het positieve te gaan geheel bij mij lag.

HET BOLWERK september 96

In Ciné Star had ik Lode als tweede filmopérateur opgeleid en nu kon ik af en toe es een dag vrijnemen. Op mijn eerste vrije zondag liep ik met Petra door het Muziekbos in Kluisbergen. Meestal liepen we daar stil doorheen om daarna een koel appelsap te gaan drinken, nu brandden de woorden op mijn lippen. Hoe zou ik het haar zeggen? Met het beeld van de parel in de oester die op mij te wachten lag? Ik schraapte mijn keel. Bij het begin van de kasseiweg bleef ik staan. Petra liep nog een paar meter verder, dan draaide zij zich naar mij om. Nu moest ik het roepen:

- "Petra! Ik ga naar 't unief!"

Studeren? En nog werken ook? En onze vzw? En wij? Wij zien elkaar nu al zo zelden. Hoe ga je dat allemaal bolwerken? Petra stelde moeilijke vragen. Ik had er geen idee van 'hoe' ik het zou bolwerken, alleen 'dat' het zo zou zijn. Ik bleef haar alle antwoorden schuldig en herhaalde de enige zin die voor mij als een paal boven water stond.

- "Ik wil en zal logopedist worden."

Thuis nam Petra haar gitaar, ging op de vensterbank zitten en speelde de hele avond. Wanneer zij zong of speelde was de kamer vol bloemen. Zij kon toveren, zij was een goede fee, en ik was allesbehalve een sprookjesprins en wat er ons te wachten stond, had zeker niets

met sprookjes te maken maar met knuppelen en knokken.

Ik stond bij het raam en keek naar de schapen die in onze wei rustig aan het grazen waren. Anzegem, het had wel iets. De rust die uit de groene, verre vlaktes kwam, zou ik moeten ruilen voor de drukke stad en muffe lucht in overvolle klaslokalen.

Petra stelde haar gitaar in de hoek en kwam naast mij staan.

- "Als het dát is wat je wilt, dan moet je het doen en dan wil ik jou daar ook bij helpen", zei ze zacht.

Ik kon haar niet troosten. Ik wist dat ik er als een bezetene voor zou gaan, net zoals ik mijn basketbal urenlang naar de ring had gegooid. Met mijn beslissing kwam haar droom van een gezin op de helling te staan, op een berg van minstens vier jaar.

Op vijf augustus 1996, de dag waarop België met zes medailles terugkwam van de Olympische Spelen in Atlanta, liet ik mij inschrijven aan de faculteit geneeskunde, afdeling logopedie, in het universiteitsgebouw aan het Sint Pietersplein. Ik kreeg een pak brochures mee: anticonceptie, aidspreventie, soa's. Wat was studeren op die tien jaar tussen 1985 en 1996 toch enorm veranderd.

Toen ik mijn lesrooster zag, begon ik onmiddellijk te plannen hoe ik mijn studies met mijn job in Ciné Star zou combineren. Iedere dag kon ik naar de les gaan, enkel op woensdagnamiddag zou ik de lessen anatomie moeten brossen. Op maandag duurden de lessen in Gent tot zes uur 's avonds. Ik zag mij al uit het auditorium stormen, in mijn Golf Rabbit springen, op de E17 in de file naar Waregem schuiven, in ijltempo de drie filmprojectoren schoonmaken, de nieuwe films monteren en net op tijd de eerste film starten.

Stotteraar wil logopedist worden

7/10/96
STANDAARD

GENT — Een van de vele studenten die zich voor het pas begonnen academiejaar heeft ingeschreven aan de Gentse universiteit is Gert Reunes uit Ninove. Reunes is 34 en gegradueerde electronica. Hij wil logopedist worden omdat hij stottert. Met zijn diploma wil hij de andere stotteraars helpen. „Ik weet ten slotte heel goed wat in hen leeft en wat ze meegemaakt hebben.”

Gent

Gert Reunes werd in 1962 in Gent geboren. Hij begon te stotteren toen hij vier jaar was. Waarom weet hij nog altijd niet. Op school veroorzaakte het stotteren heel wat problemen. „Ik wilde nooit een antwoord geven, want ik had spreekangst.” Voor de humaniora had hij twee jaar extra nodig. Hij zag het niet meer zitten en droomde van een basketcarrière bij Hellas. Uiteindelijk studeerde hij toch voort en behaalde het graaduaat electronica (A1) met onderscheiding.

Solliciteren viel niet mee. „Ik sprak toen heel slecht. De bedrijven hebben liever iemand die sociaal is en vlot spreekt.”

Twee jaar geleden maakte Gert Reunes kennis met de Hausdörfer-methode, genoemd naar een Duitse apotheker. Het veranderde zijn leven: „Ik zat met het idee: dat stotteren overvalt me, dat is iets dat van buiten af komt. In Nederland leerde ik dat ik mijn spreken zelf in de hand kan houden. Ik ervaarde plots dat spreken toch niet zo moeilijk is. Dat gaf een euforisch gevoel. Vergelijk het met iemand die heel zijn leven in een rolstoel gezeten heeft en plots weer kan stappen.”

Uit een groep Vlaamse stotteraars die samen cursussen volgden in Nederland groeide

een zelfhulpgroep, de vzw Belangengroep Stotteraars. Gert Reunes werd actief in deze groep.

Roeping

Nu besliste hij logopedie te studeren: „Ik heb in mijn leven al van alles gedaan, maar nooit iets waar mijn hart echt naar uit ging. De afgelopen twee jaar heb ik op die week-ends en avonden van de zelfhulpgroep een soort „roeping” gekregen. Ik wil logopedist worden om de ervaring met stotteren die ik jarenlang opgedaan heb, aan te vullen met die studie. Ik denk dat ik later veel sneller de stotteraars zal kunnen helpen dan iemand die dat probleem zelf nooit ervaren heeft.”

Gert Reunes bood zich eerst aan in een hogeschool. Daar mocht hij zich wel inschrijven, maar men verwittigde hem dat hij op het einde van zijn studie perfect moest kunnen spreken. Op deze regel kon de school geen uitzonderingen toestaan. „Als je slecht spreekt, mag je zo’n opleiding dus niet volgen. Dat is toch raar. Die opleiding besteedt slechts 40 uur aan spraakproblemen. Wat kennen die studenten dan? Veel logopedisten geven soms de indruk dat zij heel goed weten wat er fout gaat, maar hoe verklaren ze dan dat er nog zoveel volwassen stotteraars zijn? Door onze ervaring hebben wij stotteraars een enorme voor-sprong. Wij kunnen de andere stotteraars veel beter begrijpen.”

Omdat de hogeschool het niet zag zitten, schreef Gert Reunes zich in aan de Gentse universiteit. „Aan de universiteit schijnt men al een bredere visie te hebben. Ik heb gehoord dat er ook in het derde jaar iemand met spraakproblemen zit.”

Belangengroep Stotteraars, Henri Moeremanslaan 40, 1700 Dilbeek; e-mail: vzw.best@skynet.be.

Daniël VANACKER

Mijn eerste grijze haren had ik al met 21 gekregen en met 30 was ik zo grijs als een duif. Telkens ik in de spiegel keek, dacht ik 'Hoe grijzer hoe wijzer'.

Bianca, mijn kapster, had te horen gekregen dat ik opnieuw ging studeren. "Voor u heb ik nog iets in petto!", zei ze. Ik zakte onderuit in de brede stoel, Frank Sinatra zong over New York New York, en ik liet Bianca maar begaan. De shampoo geurde naar frisse munt, de hoofdmassage was zoals altijd veel te snel voorbij, de schaar vloog erin, een kwartiertje onder een speciale lamp met een ingepakt hoofd vol aluminiumfolie, nog even gel, nog even fönen, "et voilà!" Tevreden keek zij naar het resultaat. Ik keek in de spiegel - al die tijd had ik mijn ogen gesloten moeten houden - en zag er plots tien jaar jonger uit. Ik was er heel wat blonder op geworden! Ik voelde me plots een knappe twintiger.

In het auditorium D van het UZ Gent startte ik mijn eerste academisch jaar met 70 studentes en 3 mannelijke collega's. Wij zaten op houten stoelen met klapbordjes voor ons. Iedereen leek gespannen en er werd weinig gesproken. Ik was op de laatste rij gaan zitten naast een jongen die twee gehoorapparaten had. Hij heette Bart. Kijk es aan, nog iemand die logopedie wil studeren en er, net zoals ik, eigenlijk niet bij zou mogen zitten, dacht ik.

Vooraan stonden de professoren en assistenten. Ik herkende mijnheer Vinck, assistent. In een kranteninterview had hij nogal koeltjes gereageerd op mijn interview over mijn doel om logopedist te worden. Naast hem stond logopediste Christiaene van Lierde, verantwoordelijke voor de logopedische screentest.

Prof Van Borsel ging naar voren en op het einde van zijn lang welkomstwoord zei hij:

- "Wie niet zeker is of hij logopedist kan worden in verband met zijn eigen spraak kan nu nog een screentest ondergaan."

Hups!, daar hoorde ik opnieuw dat ik een screentest zou moeten doen.

Bart en ik keken elkaar aan, hij keek, omdat hij wist dat ik vroeger gestotterd had, en ik keek, omdat wij even daarvoor een paar woorden hadden gewisseld en ik duidelijk de zwakke articulatie van zijn 'doventaal' had gehoord.

- "In de tweede kandidatuur is er dan voor iedereen een verplichte screentest in verband met

eigen stem en spraak."

Mijn screentest zou pas doorgaan als ik in mijn eerste jaar zou geslaagd zijn. Ik was eventjes opgelucht. Maar waarom maakte ik mij zorgen? Wat moest ik vrezen? Els, die mij een paar maand geleden in Ciné Star had gezegd dat die screentest voor mij peanuts zou zijn, kon ik zeker geloven. Geloofde ik echter genoeg in mezelf? Dat was het punt. Dat zou ik hier ook leren. Banzai!

LIEFDE IS EEN WERKWOORD

96/97

Tijdens de pauzes gingen we in de K12 een 'warme schotel' eten. Het interieur van de K12-kantine leek sterk op dat van de lunchgarden te Ninove, alleen dat ik hier, op de bovenste verdieping van het uniefgebouw, een panoramazicht over Gent had, waarvan ik even stil werd.

Ik raakte sneller ingeburgerd dan ik had verwacht. Ik werd het ideaal luisterend oor voor de meisjes. Als één van hun liefjes het weer eens had uitgemaakt of er een andere treurige gebeurtenis hun leven had doorkruist, werd ik vaak met een pak vragen beladen. Meestal ging het over één en hetzelfde probleem: Hoe denkt iemand van Mars en wat moest iemand van Venus doen in die ene of die andere situatie? Anneke had een vriend die hele nachten op café zat en ze had het al vijf keer uit gemaakt, geprobeerd tenminste, de vriend van Anneleen studeerde in Brussel en wou per se naar Gent komen studeren, maar zij vond een lat-relatie wel ok, Beatrijs had het gedaan zonder condoom en vertelde dat zonder blikken of blozen aan de rij voor ons. Ik was precies één van hen, één van de meisjes. Mij konden ze vertrouwen, door mijn leeftijd kwam ik niet meer in aanmerking om het liefje te zijn van één van de studentes. Als het dan toch gebeurde dat er een meisje verliefd werd op mij - gek, want zoveel succes had ik vroeger nooit ervaren - vertelde ik haar zo enthousiast over Petra dat zij merkte dat zij bij mij geen kans had.

Meestal gaf ik troost en raad bij liefdesverdriet en zonder boe of bah kregen de meisjes mijn mening te horen. "Als hij niet reageert op je smsje, laat hem dan eens vijf dagen niets meer van je horen, je zult wel zien wat er gebeurt." Blijkbaar had mijn raad steeds het gewenste resultaat want na korte tijd zagen de meisjes er weer vrolijk uit en ik werd uitgenodigd, bij de ene op een kotfuif, bij de andere op een spaghettiavond.

Op mijn 34ste was mijn studententijd definitief begonnen.

* * *

SPREEKDAGBOEK

7/11/96

voordracht gegeven voor ca. 20 psychologen. Ik sprak zeer vloeiend. Wel vond ik dat ik beter nog meer HD had gedaan want op het eind sprak ik af en toe nog eens met een stottertje!!!

Ik spreek wel heel traag.

1/12/96

Zit ik kapot of niet? Ik heb tijd nodig om te recupereren voel ik.

Telefoongesprek: Man scheepte mij af, waarom ik stotterde. Telefoongesprek was afgelopen.

Wat leer ik hieruit? Ik anticipeer 100% fout, daaruit volgt: erg stotteren, bad feeling.

Hoe kan het anders:

- situatie RATIONEEL bekijken
- doelstelling maken

7/1/97

Het is voor mij een moeilijke tijd om daadwerkelijk goed te werken aan mijn spreken.

Ik ga er dit jaar veel technischer tegenaan gaan! Vb

- 1) meer dagboek bijhouden
- 2) meer analyseren
- 3) meer concrete doelstellingen

Dus dit boekje moet meer DATUMS bevatten.

Een gevoel van minderwaardigheid duikt op, maar moet minder worden!

27/1/97

Op 6 februari moet ik naar 'Jan Publiek' voor een talk-show met Jan Van Rompaey!

Mijn eerste examen van Didactiek is 100% OK, een A!!!

Komaan! Terug met volle kracht vooruit!

P.S. Ben sinds 4 dagen ziek.

7/2/97

Schitterend! Ik bij Jan Van Rompaey. Zeer rustig en goed gesproken. Ook Marcel deed het meer dan schitterend! Een hoogdag vor vzw BEST!!!

Doe zo voort!!!

* * *

LUCKAS WORDT PETER

02/97

Bij de opname van 'Jan Publiek', het programma van Jan Van Rompaey, ontmoette ik Lukas Vander Taelen. Thema van de uitzending was dit keer: hoe ver mag humor gaan? 'Jeanke De Visser', het stotterstukje par excellence van Jacques Vermeire werd getoond en Lukas werd bijna uitzinnig van woede: "DAT KAN TOCH NIET! ... ik stotter ook."

Ik denk dat Lukas de eerste BV was die zich durfde te outen op tv.

Na de uitzending vroegen wij Lukas of hij peter wou worden van onze vzw BEST. Zijn enthousiast antwoord gaf ons nieuwe moed.

VIRGINIE

maart 1997

Na drie lesuren anatomie hadden wij van al die botten en beentjes fatsoenlijk honger gekregen en stortten ons op de belegde broodjes van het universiteitsrestaurant in de Overpoortstraat.

Bij de koffie werd er nagekaart over de fuif van gisteren, waar Els voor de derde keer de man van haar leven had ontmoet en haar nieuwe romance van a tot z uit de doeken deed. Bij al dat gekwetter dwaalden mijn gedachten af naar mijn gouden plakaatje dat ik naast mijn deur zou hangen. Als ik tenminste zou slagen... Plots hoorde ik in de verte een stem en kwam terug

van weggeweest...

- "Wie gaat er mee naar de kermis?"

Op het eind van de winter stond de kermis op het Sint-Pietersplein. De Halfvastenfoor was soms een ijskoude aangelegenheid, maar die dag was het kwik aardig gestegen tot 10°C en een zachtroze hemel probeerde ons ervan te overtuigen dat de lente voor de deur stond.

Toen wij op het plein kwamen, daagde Virginie mij uit.

- "Durf jij in de Calypso gaan?"

De Calypso, dat waren vroeger toch de 'paraplutjes'?

Ik ben twaalf en loop met 100 frank, extra zakgeld van mijn oma, op de kermis. Ik loop daar vier uur rond, mijn vuisten diep in mijn zakken, mijn adem stijgt wit door de koude vrieslucht. Ik geniet ervan te kijken naar de attracties, geniet van het roepen en gillen en tieren van andere mensen. Bij het schietkraam blijf ik langer staan en zie hoe de andere jongens kartonnen beertjes schieten die op hun achterpoten gaan staan en vervaarlijk grommen als ze getroffen worden. Dan loop ik weer verder. Ik zie iemand met zijn volle gewicht tegen een venster van het doolhof lopen, ik moet lachen, en ga weer verder. Zelf stap ik niet in de autoscooter of in het spookslot. Ik doe niet mee, ik spaar het geld en keer terug naar huis. Nee zeggen - nee zeggen tegen het leven - ernaar kijken maar er niet aan meedoen.

- "Ga jij nu mee in de Calypso?", vroeg Virginie nog eens.

- "Euh ja, waarom niet."

Ik haalde mijn portefeuille boven en trakteerde Virginie op een vlucht in de Calypso.

Wij stegen op en cirkelden rond met een duizelingwekkende vaart en wij genoten. Van de kick en van het zicht op het Sint-Pietersplein, dat ik nu vanuit een ander perspectief zag. De kermiskraampjes stonden er als een assortiment van koekjes in een grote blikken doos van Delacre. Plots draaiden de paraplutjes achteruit en op hetzelfde moment grepen wij naar de stang. Heel even had haar hand de mijne geraakt, een onverwacht zalig gevoel.

De rit was voorbij, wij stapten uit. Virginie keek mij aan. Ik zag er zeker gek uit met mijn rode oren maar zij lachte niet. "Ik moet naar huis!" Mijn stem ging verloren in het gehuil van de Calypso. Ik draaide mij om en baande mij een weg door de kraampjes langs de barbe à papa en de appels in rood glazuur.

Bij mijn eerste les met de psychologen in spe in de Ledeganckstraat zat ik op de trappen. Bij mijn tweede les kwam ik te laat in het auditorium. Ik vond nog een plaatsje op de vijfde rij, wat snel mijn lievelingsplaatsje zou worden. Ik zat daar op de scheidingslijn tussen twee generaties. Drie kwartier vóór de prof kwam opdagen, waren de eerste vier rijen al bezet met 'de oudjes', de gepensioneerden, die voor hun plezier kwamen studeren. Later vulden de plichtstudenten de zaal van boven naar beneden. Zo bleef de vijfde rij open voor de laatkomers en voor een student zoals ik, die nog geen 65 en lang geen 18 meer was, maar met dezelfde energie van de oudjes en dezelfde nonchalance van de jeugd naar de les kwam. De 60-plussers kon je daar vlijtig zien pennen terwijl het gros van de studenten een gezellig koffiekraanje hielden. Op hun tafeltjes hadden zij een kleine winkel uitgesteld met hun flesjes Vittel, Cola, fruitsap, hun chocoladekoeken, zuurtjes, kauwgom, en daartussen de verplichte gsm. Bij de jonge generatie was het ambiance! Bij de oudjes lag er enkel een notitieboekje en een vulpen.

Mijn eerste jaar aan het unief was er één van werken en studeren. Na de les sprong ik in mijn auto, raasde naar Waregem, draaide daar in de Ciné Star mijn films. Ook op zaterdag en zondag zat ik van twee uur 's namiddags tot één uur 's nachts in de bioscoop. Tijdens de week ging ik altijd naar alle lessen.

En dat waren er veel. Teveel. Urenlang zat ik op mijn scherm te lezen, daarnaast las ik cursussen zo dik als een telefoonboek. In minder dan geen tijd raakten mijn ogen oververmoeid. De zandman, die normaal 's avonds moest komen, bezocht mij al onmiddellijk 's morgens bij het opstaan en de hele dag had ik het gevoel dat er zand in mijn ogen zat.

Wekenlang sukkelde ik met een oogontsteking. Ik vertrouwde erop dat het wel vanzelf zou genezen, want voor een bezoek aan de oogarts vond ik in mijn kalender geen gaatje tijd.

Zo zat ik met een donkere zonnebril in de les en luisterde met gesloten ogen naar de proffen. Mijn nota's kreeg ik van de meisjes rond mij, die in het noteren veel vlotter waren dan ik het met twee gezonde ogen ooit was geweest. Als een team van toegewijde verpleegsters verzorgden zij mij met nauwkeurig gedetailleerde uitleg en puik gestructureerde samenvattingen in groot lettertype. Zij waren mijn redding.

Na twee maand afzien ging ik uiteindelijk toch op visite. Gelukkig was de diagnose niet zo

ernstig - te weinig traanvocht - en met de juiste druppeltjes was ik er een week later alweer bovenop.

RIEN NE VA PLUS

96 tot 05/97

Studeren, studeren en nog eens studeren.

Het was een hele stunt om mijn studie in Gent te combineren met mijn job in Waregem. Ik nam al mijn lessen op cassettes op. Tijdens de 45 minuten van Gent naar Waregem liet ik in de auto de cassetjes lopen met de vakken van mijn eerste kandidatuur. De boxen klonken nu niet met house muziek maar met nervus facialis, nervus trigeminus, glabella, lamina perpendicularis, linea nuchales suprema, malleus, mandibulae, meatus acusticus externus, meatus nasalis inferior, os lacrimale, os nasale, os occipitale, os parietale, os palatinum, pars alveolaris, palatini minores, os vomer, processus clinoideus anterior, processus coronoideus, processus mastoideus, sella turcica, sinus frontalis, stapes, tuberculum pharyngeum, tegmen tympani,..., en andere logopedische termen. Dan begon mijn job als filmoperateur in de bioscoop met drie zalen. In mijn projectieruimte liep ik rond met een walkman: foramen rotundum, foramen Vesalii, foramen ovale, foramen spinosum, alle Latijnse namen van

anatomische beenderen werden zo in mijn hoofd geramd.

Het academisch jaar was nauwelijks gestart of ik begon al te blokken, iedere dag minimum drie uur. Het plannen en organiseren had ik ten tijde van mijn job in de horeca geperfectioneerd en ik slaagde erin goede schema's te maken en ze bij te houden. Ook hield ik mij aan het studierooster dat de unief in zijn jaarboek meegegeven had. Ik week er geen duimbreed van af!

De boeken van Dyer en Peale gaven mij de kracht die ik nodig had om door mijn studies te komen. Wanneer ik weer eens drie uur op mijn stoel moest zitten om alle gaatjes van de schedel in het Latijn van buiten te leren, dacht ik aan de parel in de oester die op mij aan het wachten was.

Eind mei, met de examens van het eerste jaar voor de boeg, kreeg ik een telefoontje van mijn chef Eric van Ciné Star. Of ik eens langs kon komen. Niet naar de cinema, maar bij hem thuis. Veerle, zijn vrouw, deed de deur open. Ze gaf me een koud knikje.

- "Eric zit in zijn bureau, loop maar door."

Ik voelde de nattigheid al aankomen.

Al vier keer had ik mijn C4 gekregen en, dan is vijf keer meer dan scheepsrecht, dacht ik.

Of ik de laatste maanden een goede werknemer was geweest?

Of ik de laatste maanden mijn job naar behoren had uitgevoerd?

Of ik de laatste maanden verantwoordelijkheid had genomen?

Drie keer zei ik ja.

- "Ok, dan is hier uw C4."

De letter C had me al veel miserie berokkend. Twee keer een C-attest in het middelbaar waardoor ik mijn jaar moest overdoen en nu kreeg ik voor de vijfde keer een C-4.

Hij duwde me een blad onder mijn neus.

- "Je bent meer bezig met je logopedie dan met Ciné Star. Ik kan je niet meer gebruiken.

Teken hier maar."

Ik slikte. Hij kon mij niet meer gebruiken. Dag in dag uit had ik films gemonteerd en geprojecteerd, de kaartjes gescheurd, de machines onderhouden, de bar verzorgd, maar ik wist ook dat ik een gebroken film te laat had opgemerkt. Ik was bezig geweest met de nervus

facialis die door mijn koptelefoon dreunde en ik had niet gehoord dat de projector geblokkeerd was.

Rien ne va plus. Ik had mijn jetons slecht verdeeld. De croupier casseerde en ik was bankroet. Geen loon meer van Ciné Star. Nu kon ik nog maar één kant uit en dat was slagen en bewijzen dat ik logopedist kon worden

Ik herinnerde mij de woorden van Jan Verheyen die mij, na mijn ontslag bij Independent Productions N.V., even terzijde nam. "Jij bent net zoals ik", had hij gezegd, "je kan geen baas boven je verdragen, jij hebt zoveel capaciteiten dat je beter zelfstandige wordt. Dat je iets doet wat jouw hart beheerst, daar moet je voor gaan, Gert!"

Nu pas, zoveel jaar later, kwam de KLIK. Ik wilde mensen op een professionele wijze helpen, mijn uren en dagen vullen met het woord te verspreiden dat er hoop is. Dat je niet murw geslagen je leven aan jou laat voorbijgaan, maar dat je zelf de dingen moet forceren waardoor je leven altijd beter wordt.

* * *

SPREEKDAGBOEK

28/4/97

Voordracht gegeven voor laatstejaars logopedisten.
Kritiek: te weinig pauzes, te weinig structuur.
Goed: had plezier in praten, goeie flegma.

17/6/97

Voel dat ik in lange tijd geen HD meer gedaan heb. Reden: examens + ontslag op werk. Zou geen reden mogen zijn! Toch is inzet voor mijn studie enorm. DOORDOEN EN HERPAK JE VOOR HD !!!

* * *

U VRAAGT MAAR 06/97

Tijdens de examens, wanneer er ééntje minder goed was geweest, bleef ik de rest van de examens afwerken met een positieve ingesteldheid. 'Niet omkijken' was mijn boodschap, aan de horizon ligt de eindstreep en daar moet je je op focussen.

Ik herinnerde mij Hans Caluwaerts, die tijdens de jaren van mijn studies graduaat elektronica mijn tutor voor elektronica was geweest. 'Blijven doorgaan, niet omkijken' had hij mij steeds voorgehouden.

Mijn lievelingsvak was fysiologie bij Professor De Ley. Tijdens mijn mondeling examen stelde hij mij een zeer interessante vraag:

- "Waarom studeer jij nu logopedie? "

Mijn antwoord 'omdat ik zelf een stotterende mens ben geweest' overtuigde hem niet.

Integendeel. Hij deed er nog een schepje bovenop en zei dat dit het stomste antwoord was dat hij ooit had gehoord.

Even kreeg ik het te kwaad, maar dit keer bewaarde ik mijn koelbloedigheid. Ik dacht aan de Pater, zat voor een moment terug bij hem in zijn sobere kamer. Kalm blijven! vermaande ik mezelf en ik bleef kalm, eerder verwonderd over die man, die zo goed les kon geven en nu ik oog in oog met hem stond en persoonlijk met hem sprak, plots als mens 50 graden onder nul zakte. De vragen bleven komen, vragen van algemeen overzicht en geniepige vraagjes naar details uit de kleinste voetnoot. Ik beantwoordde ze allemaal. Eindelijk gaf De Ley het op. Ik ging naar buiten. Geslaagd!

Examens vergen het uiterste. Mijn examens had ik vergeleken met de ritten uit de Tour de France. Anatomie was te vergelijken met aankomst op de Col d' Aubisque. Scheikunde met een individuele tijdrif.

- "Gert, welk examen heb je morgen?"

- "De koninginnenrit naar de Col de Tourmalet!" antwoordde ik energiek.

UITSLAG 07/97

In juli kregen we onze uitslag. In het auditorium B van de Polikliniek van het UZ stonden wij met meer dan 100 man te luisteren naar de naamafroeping. Virginie stond naast mij.

- "En? Wat denk je?", vroeg ze me.

- "Ik weet het niet", zei ik nogal kortaf.

De spanning was te snijden. Professor van Borsel legde zijn lijst op de lessenaar en tikte tegen de microfoon.

- "Wij beginnen bij 'Grootste Onderscheiding'. "

Eén voor één las hij de namen voor.

- "Grootste onderscheiding: ..."

- "Grote onderscheiding: ..."

- "Onderscheiding: ..."

Het lijstje werd al iets langer. Op onderscheiding maakte ik geen kans, maar nu kwam het moment.

- "Zijn geslaagd met Voldoening: ..."

Enkele namen werden afgelezen, andere namen,
en plots

alsof God er zich mee had bemoeid

- "Gert Reunes"

Mijn naam! Ik was erbij! Ik was geslaagd!

Virginie kneep in mijn hand. "Je bent niet aan het dromen Gert, fantastisch!", fluisterde ze.

Nu stond ik daar in de gele trui. Mijn wereldprestatie!

Virginie, het bloemenmeisje dat mij proficiat had gewenst, stond nog gespannen te luisteren naar haar naam. Het meisje van de Calypso, het meisje dat voor mij nota's gemaakt had toen ik met gesloten ogen de lessen anatomie had gevolgd. Zijn niet geslaagd:... Virginie... Vaag had ik haar naam gehoord maar plots stond ze niet meer naast mij, ze was weg.

De anderen gingen nog iets drinken. En ik? Ik keek rond mij en alle leuke meisjes die in het eerste jaar een studentensfeertje hadden gecreëerd waren verdwenen, niet geslaagd. De blokbeesten bleven over, hetzelfde kransje dat mij vroeger nooit had opgemerkt.

Ik ging liever direct naar huis.

"Geslaagd!" Petra riep het uit. Wij vierden het uitbundig aan een feestelijke tafel bij de Mexicaan in Waregem. Ik moest steeds weer naar haar fonkelende oorringen kijken. Voor mij zat een vrouw die ik echt lang niet had gezien.

Wakker worden was gevaarlijk. Ik wilde in die schemertoestand blijven, in die roes, in die film, in die droom. Met één oog keek ik naar het klokje. Half tien. Had ik gedroomd? Het blad lag gelukkig nog naast mij, GESLAAGD MET VOLDOENING. Mijn leven kon niet meer

stuk!

De volgende dag werd ook thuis gevierd. Na het feestmaal - steak met frietjes en mayonaise van het huis, mijn lievelingsmenu - legde mijn vader zijn hand op mijn schouder:

- "Wij moeten eens iets bespreken!"

Ik wist dat er iets bijzonders op til was en volgde hem naar zijn bureau. Achter hem zag ik het schoolbord waarop wij de wetten van Ohm hadden geoefend, hetzelfde bord waarop meesterke Vermaerke zinnnetjes over Toon en Tuur had geschreven met de eenlettergrepige woordenschat van het eerste studiejaar.

- "Gert, je hebt bewezen dat je er wilt voor gaan. Nu kan ik je niet meer helpen zoals tijdens de humaniora, jij moet het doen, je hebt bewezen dat je het kan, het eerste jaar is het moeilijkste jaar. De volgende drie jaar wil ik zorgen dat je niks anders aan je hoofd hebt dan je studies! Wij zullen je de komende drie jaar financieel steunen. Je hoeft niet meer naar werk te zoeken."

Dat was goed nieuws!

Nu had ik nog drie jaren voor de boeg. De tour de logopedie kon terug beginnen van voren af aan. Petra hielp mij waar ze maar kon. Zij deed de boodschappen, kookte en waste voor mij. Ik was een topsporter die zich tot in de puntjes kon voorbereiden op wat zou komen. Drie zware jaren van stages en studeren.

Ik liep af en toe langs de waterlijn van Heist-aan-Zee tot in het Zwin. Nadenken over de voorbije prestatie maar ook plannen voor de toekomst. Ik was 35 en kon minder vlot onthouden dan een jonge snaak van 18, dus moest ik meer herhalingslessen inbouwen. Meer herhalen, meer fluostiften gebruiken. Met groen ging ik de hoofdstukken markeren, geel was voor de belangrijke informatie, roze voor moeilijke of logopedische woorden en blauw voor namen van onderzoekers.

In het begin van mijn tweede kandidatuur stond de langverwachte screentest op het programma. Gelukkig was ik niet vooraan in het alfabet en ik informeerde vlijtig hoe mijn voorgangers A tot P het er hadden van af gebracht. Je moest over jezelf praten en een stuk lezen. Over mezelf praten zou niet zo moeilijk zijn, maar lezen had ik al in jaren niet meer gedaan, toch niet luidop.

Ik oefende met Humo-artikels, met beursberichten, met Kristien Hemmerechts uit Petra's kast, eerst traag dan snel dan op een andere intonatie, niks moeilijk aan, ik was er klaar voor.

- "Ga maar zitten."

Mevrouw Van Lierde, de verantwoordelijke van de logopedische screeningstesten, wierp nog snel een blik op haar zwarte krullen in de grote spiegel aan de muur. Naast de spiegel hingen haar diploma's, zij was ongetwijfeld een uitblinkster geweest. Ik haalde diep adem en vroeg of ik mijn stem zelf mocht opnemen. Dat was voor mij uitermate belangrijk. Iedereen had nu wel al gehoord dat ik vlot kon praten en die opname zou er het officiële bewijs van zijn.

Mevrouw Van Lierde had geen bezwaar tegen mijn opname. Op haar bureau lag slechts één enkel velletje A4-papier en haar pen. Ik legde mijn dictafoontje, dat zoveel jaren dienst had gedaan tijdens mijn ritten van en naar Waregem, voor mij op tafel. Ik drukte op 'record'.

De eigen stem- en spraaktest verliep zonder problemen en ik had de hele procedure op band opgenomen.

- "Alles ging zeer goed", zei Van Lierde, "enkel je openingszin was iets minder. Jij zegt: 'Ik ben hert uit hent' en het moet zijn 'ik ben Gert uit Gent'. Je G en H-verwisseling en je vette è klank is typisch Gents. Daar moet je wat op letten."

Ik was blij over haar aanmerking, een teken dat zij aandachtig had geluisterd om mijn fouten op te sporen. Nu kon ik op beide oren slapen. Indien men mij nu nog van verdere examens of stages had willen uitsluiten omdat ik eventueel niet vlot genoeg sprak, had ik hier een staalhard bewijs van mijn kunnen. Ik nam de cassette uit de recorder en schreef erop met een gouden stift 'GERT SPREEKT 11.1997'. Dan stak ik het in mijn stalen coffre-fort. Misschien zou ik er zelfs een kluis voor huren bij de Generale Bank.

Mijn 2de kan verliep zonder noemenswaardige studieproblemen. Ik kon nu naar alle lessen

gaan en ook iedere avond studeren. Iedere dag zat ik meer dan vier uur op mijn stoel. Ook in de kerstvakantie. Ik werkte zo super geconcentreerd dat ik geen oog meer had voor de kaarsjes, de slingers en de engeltjes, waarmee Petra zeker een hele namiddag de kamer had gedecoreerd, geen oor meer voor haar stem, geen tijd om te genieten van de Provençaalse saus en andere delicioze gerechten waarmee zij mij verwende.

- "Elke dag studeren! En onze weekenden dan?!"

Petra was zelf begonnen met haar opleiding voor kleuterleidster aan de Hogeschool Gent in de Ledeganckstraat. Zij had het ook ontzettend druk, maakte prachtige kunstwerken uit stofrestjes en krantenpapier, boetseerde in klei, schreef kinderliedjes en verhandelingen over Maria Montessori maar zij vond dat er nog tijd moest zijn voor een weekendje weg, een dag aan zee, een avond naar Brussel. Ik weigerde pertinent. Ik viel in herhaling: Mijn schema zit zo strak in elkaar, ik kan nu niet genieten, ik moet blokken. Ik moet studeren. Ik moet ik moet ik moet. Logopedist worden.

Petra besepte dat dit het was en niets anders.

Studeren liep goed.

BUIK BLOOT!

6/12/97

Op 6 december kwam de Sint met enkele zwarte Pieten vol gedruis het auditorium binnen.

Vele studentes kropen gillend weg achter de rug van hun klasgenoten. Ik keek gespannen naar het ganse gebeuren.

Of Gert Reunes in het auditorium zat?

Iedereen draaide zich om naar mij.

- "Gert Reunes, wil je eens bij mij komen?", vroeg de Sint.

Het lukte mij niet zijn stem te herkennen. Dan zal het wel de echte Sint zijn, lachte ik bij mezelf. Ik stond op en ging naar beneden. Alle ogen waren op mij gericht. Gegiechel en gegniffel achter mijn rug. Plots brachten ze een ziekenhuisbed binnen, dat ze uit één of andere UZ-afdeling hadden gekaapt.

- "Wil je daar even op gaan liggen?"

Braaf gehoorzaamde ik de heilige man. Hoewel zijn baard schuin op zijn kin gekleefd hing, kon ik toch niet ontdekken wie er achter stak.

- "Ontbloot zijn buik!", beval de Sint.

Enkele vrouwelijke Pieten van de tweede kandidatuur en eerste licentie trokken mijn geruit houthakkers hemd naar boven.

Ik had nog net de spuitbus met slagroom gezien en nu voelde ik hoe de Pieten ze leegspoten over mijn buik. Het koude schuim kriebelde op mijn warme huid maar ik had geen andere keuze dan stil te blijven liggen.

Daar lag ik dan met een toren van slagroom op mijn buik. Ik had er ook geen flauw idee van wat ze met mij voorhadden, maar een van de Pieten - was dat nu Anneke? of Chantal? - trok een oogje en scheen er nu al pret aan te beleven.

De Sint begon namen af te roepen.

- "Sophie Devolder"

- "Valerie Dierickx"

- "Leentje Versmessen"

Alle meisjes die zo gelachen hadden, mochten één voor één onder groot bijval van hun vriendinnen de slagroom van mijn buik aflikken.

Als kind had ik een heilige schrik van de Pieten. De zwarte mannen die tijdens mijn kleutertijd op zes december in handstand door de turnzaal van het Crombeen-instituut liepen en gekke sprongen maakten, zagen er angstaanjagend uit. Nu bleken de Pieten onder de houtschool knappe studentes te zijn. Wat kon het toch zalig zijn om eens bij de Sint te gaan!

* * *

SPREEKDAGBOEK deel 3:

16.7.98

Oefenen is een must!

* * *

www.stotteren.be

Mario Dhont kwam in de zelfhulp met een schitterend idee. Waarom richtten we geen website op? Mario wist dat er iets nieuws op komst was, de extensie .punt BE.

Schrijf je in, zei hij, en zorg ervoor dat je stotteren.be registreert.

Hij zou zorgen voor de inhoud, ik zou het financiële regelen.

De website had succes, zij werd steeds vaker bezocht en de inhoud werd steeds uitgebreider.

Mario heeft nu een eigen website www.stotterforum.be opgericht.

EEN BOZE BRIEF 1998

De helft van mijn opleiding had ik al achter de rug. Nu kwam het licentiaatsgedeelte waar ik ook op stage zou staan in verschillende paramedische centra.

In het begin zat het alweer goed fout.

Liesje, één van mijn medestudentes, liep stage op het Revalidatiecentrum Overleie te Kortrijk en zij had met haar stagementor zitten keuvelen over het artikel dat begin oktober 1996 in De Gentenaar over mij was verschenen: 'Stotteraar wil logopedist worden'. Bij hem zou ik zeker niet slagen, had hij daarop gereageerd.

- "Maar die man kent mij niet eens!", riep ik kwaad.

- "Ik weet het, Gert, maar hij vindt dat iemand die gestotterd heeft geen logopedist kan worden."

- "Heb jij mij al horen stotteren?", vroeg ik nors.

- "Nee, begrijp me niet verkeerd, ik sta volledig achter jou."

Ik wist dat ik Liesje kon vertrouwen. Maar dat iemand gewoon zomaar, zonder dat hij mij ooit één woord had horen zeggen, een mening over mij had en ik daar de dupe van was! Stonden dergelijke vooroordelen ook nog eens te wachten op stage? Ik moest iets doen om dat te stoppen.

Thuis ging ik achter mijn pc zitten en schreef een toornige brief naar de directeur van het Centrum. De raad van de Pater, dat ik - ironie van het lot - op mijn woorden moest letten, sloeg ik in de wind.

Geen week later nam Prof. Van Borsel me even terzijde. Of ik mevrouw van Lierde, mijn stageverantwoordelijke, eens kon opzoeken. Zij verwachtte mij in haar bureau.

BIJ PVC OP HET MATJE

1998

Mevrouw Van Lierde bood mij een stoel aan en zat mij met een nors gezicht aan te kijken. Ze haalde een brief boven die sterk leek op mijn brief die ik naar het logopedisch centrum RC Overleie in Kortrijk had gestuurd.

- "Wat heeft dat te betekenen?"

Zij hield de brief tussen duim en wijsvinger, als had zij schrik er haar vingerafdrukken op achter te laten.

- "Hoezo?"

- "Wel, die brief naar Directeur X."

- "Ah, die brief", ik keek voor me uit en zweeg.

- "Je kan toch onmogelijk als stagiair uitvaren tegen een Centrum dat je niet kent!"

- "Zij kennen mij ook niet en toch hebben zij een mening over mij, een vooroordeel, tegen mij. Ik zou daar geen stage mogen doen omdat ik stotterde. Als dat geen discriminatie is!"
Woedend sloeg ik met mijn vlakke hand op de leuning van mijn stoel.

- "Goed ...",

Van Lierde was wat geschrokken door mijn opvliegend antwoord,

- "... dan zit er niets anders op dan dat ik je doorstuur naar Professor Van Cauwenberghe, maak maar een afspraak met hem. Of nee, ik zal hem zelf wel bellen."

Van Cauwenberghe, de studenten noemden hem PVC, was het hoofd van de opleiding logopedie en audiologie en hoofd van de neus-keel- oorafdeling van het universitair ziekenhuis.

Ze nam de telefoon en draaide het intern nummer.

"Dag Paul... Kan Gert Reunes even bij jou langskomen? Het gaat om die brief, je weet wel, waar ik je over sprak... Goed. Dank je, Paul."

Van Lierde nam een pen en trok een cirkel rond - mijn naam? - en noteerde iets op mijn brief, waarschijnlijk: 'die gaat er van langs krijgen'. Ik keek naar haar sierlijke vingers, zij zou

best een Ster-reclamester kunnen zijn, Nivea voor zachte handen, arme Van Lierde, bedolven onder paperassen en administratieve rompslomp.

- "Je kan over een half uurtje bij hem je uitleg doen."

De brief sorteerde zij in het vak 'DONE', dan legde zij beide armen op haar tafel en spreidde haar vingers op het schrijfblad. Eventjes had ik lust haar toch nog aan te raden over die carrière als model na te denken, maar haar kin wees naar de deur en dat was het einde van ons gesprek.

Ik liep op en neer door de gangen. Ik dacht er niet over na wat ik PVC zou zeggen, daarover moest ik niet nadenken, maar het ergerde mij dat ik mij moest verdedigen. Ten onrechte moest verdedigen.

Een half uur later klopte ik aan zijn deur.

- "Binnen ... Ah, dag Gert, ga zitten."

Bij het horen van mijn voornaam werd ik rustiger.

- "Ik kom voor..."

- "Tja, je hebt een brief geschreven hé."

- "Ja professor."

- "En wat vond je van die brief?"

- "Dat het terecht was."

- "Je voelde je aangevallen zeker?"

- "Ja professor."

PVC leunde achterover in zijn zetel.

- "Kijk Gert, ik schrijf elke dag zo een vijftal van die brieven, zoals jij er één hebt geschreven...",

Ik keek verbaasd op.

- "Maar dan leg ik ze in mijn schuif en laat ze daar drie dagen liggen. En weet je dan wat ik doe?"

- "Nee professor."

- "Dan lees ik ze nog eens en scheur ze en gooi ze in mijn prullenmand!"

PVC lachte.

- "Laat dat een levensles voor je zijn. Iedere dag zullen er mensen zijn die zo jaloers op je zijn dat ze je willen raken. Laat dat niet toe. Leg alle kritiek naast je neer. En gooi het in de prullenmand, niemand is het waard om jou kritiek te geven."

Hij opende de deur, gaf mij een stevige handdruk.

- "En, hoe gaan de studies?"

- "Goed professor."

- "Volhouden hé!"

Als een onverschrokken Musketier was ik zijn bureau binnengestoven, de hand op de degen om mijn eer te verdedigen, tien minuten later trok ik de deur achter mij dicht, even stoer en overtuigd van mijn zaak, maar kalm en gerust. Ik had PVC achter mij, ik zou hem niet ontgoochelen.

Buiten, op het grasperk van de campus zaten de studentes te zonnen. Tevreden sprong ik op mijn fiets en liet mij de Blandijnberg afbollen. Thuis had Petra lekkere scampi's klaargemaakt. Het leven was mooi.

PVC

Prof. dr. Paul Van Cauwenberge (Zottegem, 1949) is sinds 1 oktober 2005 rector van de Universiteit Gent. Rector Van Cauwenberge is gewoon hoogleraar in de Neus-Keel-Oorkunde aan de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Prof. dr. Paul Van Cauwenberge startte zijn academische loopbaan aan de UGent in 1973. Hij was van 1999 tot 2004 onder meer decaan van de faculteit Geneeskunde en vervulde sinds 1978 verschillende mandaten in de Raad van Bestuur en het Bestuurscollege van de Universiteit Gent. Prof. dr. Paul Van Cauwenberge leidt als rector de Universiteit Gent van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2009.

TO SPEAK

1998

Erik Lamens belde mij. Of ik zijn film wou promoten? Een film over zijn stotteren. Erik was afgestudeerd aan het RITC te Brussel en had voor zijn eindwerk een korte film gemaakt over zijn stotterprobleem. Wij spraken af in Gent en toen ik de film had gezien, moest ik mijn tranen bedwingen. De film leek regelrecht uit mijn leven te komen. Sleutelpassages uit het leven van een jongen die niet vlot kon spreken. De jongen en het meisje in de slotscène. "Ik heb tijd", zei ze. Zij had de verlossende woorden gevonden.

Erik Lamens vond dat onze vzw de ideale partner was om zijn boodschap te verspreiden. Ik slaagde erin met Petra en Erik een afspraak te maken op het kabinet van Freya Vandenbosche, schepen van onderwijs te Gent. De ontgoocheling was groot toen we enkel één van haar medewerksters te zien kregen, die plichtsgetrouw met ons de video zat te bekijken.

- "Het gaat in de film niet alleen over stotteren maar ook over pesten, over de eenzaamheid van een kind en zo zijn er vele in Gent, duizenden in Vlaanderen!", probeerde ik nog, maar waarschijnlijk zat de medewerkster met belangrijker dossiers in haar hoofd of ze dacht aan het rokje dat ze bij Benetton aan 40% had gezien en dat ze dom was geweest het gisteren niet te hebben gekocht en ze zou het nu onmiddellijk gaan kopen, maar eerst moesten wij de deur uit zijn. In ieder geval keerden wij van een kale reis terug.

WERELDSTOTTERDAG

* * *

SPREEKDAGBOEK deel 3:

22.10.98

Wereldstotterdag (dagboek p. 52):

ongelooflijk geslaagd in het UZ van Gent Aud D!

Enorm veel media gehaald: VRT VTM AVS Radio 1, 2

Alle kranten brachten er verslag van uit!

* * *

K's CHOICE VOOR K 7 1998 tot 99

In mijn voorlaatste jaar werd de K7, het revalidatiecentrum voor hersentraumapatiënten, één van mijn stageplaatsen aan het UZ van Gent. Wie in de K7 is beland zal hard moeten werken om er te komen en zo voelde ik mij ook. Elke dag was het werken om er te komen. Ik leerde er Patrick kennen. Hij had een overdosis heroïne gespoten met het gevolg dat hij half verlamd was en niet meer kon spreken. Patrick zou ik begeleiden en helpen. De logopediste van dienst rolde hem het therapielokaal binnen. Zijn armen zaten onder tatoeages met doodskoppen en monsters. Hij droeg een paardenstaart en op zijn vingers stond FUCK YOU. Dat was ook zijn mentaliteit toen de logopediste hem vroeg om hoorbaar uit te ademen. Hij liet een geweldige boer en keek haar strak aan, FUCK YOU.

Na een half uurtje hield ze het voor bekeken. "Breng hem maar naar zijn kamer."

Het was de eerste keer dat ik iemand moest voortduwen in een rolwagen. Ik stapte er achteraan en besepte voor het eerst dat ik kon stappen, wat het is om te stappen, dat ene been voor het andere zetten, de voet die afrolt, het evenwicht. Stappen of klappen... het niet kunnen is frustrerend en Patrick was één brok frustratie.

Toen ik hem zijn kamer binnenrolde, zag ik een pak cd's liggen op zijn tafeltje. Eén ervan was van K's CHOICE.

"K's choice, goed hé", zei ik.

Hij keek me even aan.

Voortaan mocht ik Patrick behandelen omdat men zijn boertig gedrag beu was.

Ik sprak vaak over mezelf, vertelde hem dat ik vroeger helemaal niet kon spreken en dat ik logopedist wilde worden om anderen te helpen. Maar veel veranderde dat niet aan zijn gedrag, logopedie was precies een straf.

Op een dag bracht ik hem de nieuwste van K's Choice. "Hier, pak aan, die is voor jou."

Eerst beefde zijn hand zoals altijd maar dan was het precies of ze voor een moment stil hield, een flauwe glimlach verscheen op zijn gezicht.

"Dat is voor jouw inzet van de voorbije weken."

Patrick had nog niet veel gedaan wat de moeite was om te vermelden, maar misschien was hij innerlijk wel heel erg bezig geweest met zijn revalidatie.

Vanaf die dag kwam er geen enkele oprisping meer van hem en ik hoorde hem hoorbaar uitademen als ik het vroeg.

Tijdens een ritje in de tuin van het UZ wees hij naar het gras en zei ... "gras", wees hij naar een boom en zei ... "boom".

Het gebeurt vaker dat stagiaires vorderingen maken met een patiënt, je bent nieuw, en soms doe je iets nieuws waar anderen geen tijd of geld willen aan besteden. Ik had 500 frank geïnvesteerd in een cd maar de return was onbetaalbaar.

HET MATHILDE- EFFECT 1999

Op 25 september 1999 had Prins Philippe zich verloofd met Mathilde, op 4 december 1999 waren zij plechtig in het huwelijk getreden en Mathilde kwam nu bijna dagelijks in de media. Ze was knap, ze glimlachte met de enige echte prinsessenglimlach en ze was logopediste. Ik had sterk de indruk dat vele meisjes alleen door het Mathilde-effect in de logopedie verzeild waren geraakt. Hun motivatie bleek eerder gestoeld op een vaag vermoeden dat ze 'die job' wel ooit graag zouden doen 'in hun later leven'. Later leven? Ik leefde nú en stotteren was een thema van vandaag en therapie was mijn leven, niet alleen therapie volgen maar weldra, hopelijk, ook geven. Nu al was ik omringd van mensen die stotterden en met mij hun telefoongesprekken oefenden. Een 'job' zou dat nooit zijn.

Met ongeloof zat ik te luisteren naar een meisje uit Roeselare die zich gewoon had ingeschreven omdat haar vriendin zich had ingeschreven. Anderen hadden die richting gekozen 'omdat kindjes zo schattig zijn' en leuk om mee te werken. Ik was zelf zo een 'schattig kindje' geweest en 'schattige kindjes' dat is één ding maar een kind begeleiden naar een stottervrij leven, dat is een andere zaak.

LERNOUT OP DE KOFFIE (2000, staat beter hier, vóór de stage van 99)

Mijn laatste jaar wijdde ik voor een groot deel aan mijn thesis. Als jongen van twaalf had ik op het revalidatiecentrum te Gent een koptelefoon op mijn oren gehad en had ik mezelf op een vertraagde manier horen spreken waardoor ik blijkbaar weinig of geen stotTERS meer had gehad. Dat DAF effect - wat staat voor Delayed Auditory Feedback - wou ik nu uittesten op enkele mensen van de vzw.

Het Sinterklaasfonds, dat in 1999 aan 29 projecten zijn financiële hulp gaf dank zij de milde schenkingen van de lezers van 'De Standaard', zou dit project steunen en met hun steun konden we een aantal DAF toestellen aankopen in de USA. via internet. Wij betaalden met een Visa-kaart via het internet en niemand was er echt van overtuigd dat die toestellen zouden aankomen maar na 4 weken kwam Federal Express met onze levering.

Ik had 9 proefpersonen die mee zouden doen aan mijn project dat één jaar zou duren.

Het DAF toestel dat zo een 300 euro kostte staat nu anno 2008 voor het viervoudige te koop op internet. Ook al kost de hardware nog geen 75 euro...
Business as usual ook wanneer je een handicap hebt.

Het nadeel was dat het apparaat veel te groot was en door mijn stages in de audiologie zag ik dat een klein gehoorapparaatje zeker beter in de smaak zou vallen van de stotterende personen.

Ik trok mijn stoute schoenen aan en schreef een brief naar Jo Lernout, die toen in België de expert was op het gebied van apparatuur voor spraakherkenning.

Ik kreeg onmiddellijk antwoord, het project interesseerde hem, hij wou er meer over weten, hij zou mij komen opzoeken met een ingenieur, volgende week.

Waar zouden wij hem ontvangen? Toch niet in onze studentenwoning tussen de fluostiften en het knutselmateriaal voor Petra's kleuterklas! In Amerika worden grote bedrijven in garages opgericht, maar in België zijn wij nog niet zover. Mijn ouders hadden een grote living... zij waren maar weer het dupe van mijn experimenten.

Petra had de living extra gestofzuigd en gezorgd voor koffie en gebak en truffelpralines uit het winkeltje aan de Lammerbrug. In heel mijn carrière had ik nog niemand ontmoet die zo luistervardig was als de Pater, maar Jo Lernout tipte aan de kwaliteiten van de Pater. Met een gebiedende vingerknip gaf hij zijn ingenieur te kennen dat hij zijn GSM moest uitzetten en

toen was hij één en al oor voor mijn uitleg. Ik had een presentatie in elkaar gebokst en met een diashow toonde ik hem dat het apparaatje veel kleiner moest worden.

Toen vzw Terwaerde werd opgericht om de gehandicapte mens te helpen, een initiatief van Jo Lernout, werd ik voorgesteld aan Dirk Frimout. Ik had een hand uit het heelal geschud. Met ontzag keek ik naar die man, maar tijdens mijn gesprek met die Bekende Vlaming voelde ik dat ook hij respect had voor de weg die ik aan het gaan was. Respect. Voor Frimout een dagelijkse ervaring, voor mij een heel nieuw gevoel.

EEN EERLIJKE KANS 1999

Mevrouw Van Lierde had mij iets te zeggen, of ik even binnen wou komen in haar lokaal? Het ging om mijn stage. Zij kon niet garanderen dat ik door mijn logopedie-stages zou komen en zij raadde mij aan toch beter de optie audiologie te nemen. Op audiologie moest ik minder praten. Maar ik kon het nog eens vragen aan Prof Van Borsel.

Van Borsel knikte, ja het diploma was hetzelfde. Met een audiologie-stage kon ik naderhand net zo goed mensen die stotteren behandelen. Hij zag het gevaar dat de mentoren mij op een logopedie-stageplaats veel strenger zouden beoordelen dan bij een audiologie-stage.

Natuurlijk was mijn keuze al lang gemaakt. Ik koos voor het hol van de leeuw, het Centrum in de Sint-Lievenspoortstraat, waar ik zelf 20 jaar lang logopedie had gevolgd.

Van Lierde keek nogal op.

- "Waarom wil je naar de Sint-Lievenspoortstraat?"
- "Om mij te bewijzen."
- "Goed."

Ze noteerde mijn naam met daarnaast Sint-Lievenspoortstraat.

Ik moest mij aanmelden bij de onderdirectrice.

Mevrouw Sybers heette mij op haar manier hartelijk welkom.

- "Waarom kom je uitgerekend naar hier? Er zijn zoveel stageplaatsen."

- "Ik wil tonen dat ik recht heb op mijn diploma logopedie en niet alleen audiologie. U weet toch dat de Artevelde-hogeschool het niet zag zitten dat ik zou studeren voor logopedist?"

- "Jaja", vervolgde de onderdirectrice, "maar hier is het een Centrum en de hogeschool en het Centrum zijn twee verschillende instituten. Je beseft toch dat je stagiair bent en geen deskundige?"

- "Ja, dat weet ik."

Voor ik de deur uitstapte drukte zij mij nog een blad papier in de hand.

- "Hier is een lijst met alle namen van alle logopedistes bij wie je stage zult volgen, met de lokalen erbij."

Ik zag een hele waslijst van namen.

- "Zoveel?"

- "Wij willen je een eerlijke kans geven, daarom zijn het er zoveel."

- "Moet ik bij al die mensen bewijzen dat ik het kan?"

- "Ja. Wij zullen dan samen vergaderen en samen beslissen of je in je stage geslaagd bent of niet."

Ik beet mijn tanden op mekaar, stak de waslijst in mijn tas en verliet haar bureau. Langzaam liep ik de trap af. Ik kende die trap goed genoeg, meer dan 20 jaar was ik als patiënt die tredes op- en afgelopen. In kinderschoenen, met sneeuwlaarzen, in basketters.

- Dat is toch Gert! riep de leuning. En bij iedere stap hoorde ik de trede onder mijn voeten: Ja, hij is nu stagiair lo go pe dist en hij zal het halen!

Nicole - Liselotte - Nele

Nicole

Mijn eerste stagedag was bij Nicole, die me ging begeleiden bij een jongetje dat stotterde. Maar het eerste uur ging niet door. Zij had haar patiëntje afgebeld om het met mij eens te hebben over stotteren.

- "Stotter je nog?", vroeg ze aarzelend

- "Als ik wil, stotter ik nooit meer", deed ik mijn best charmant te zijn.

- "Ja, hier werken wij met een methode die jij hier wellicht ook nog hebt gevolgd."

Ik keek eens rond in de kamer die volstond met speelgoed. Op enkele schappen stonden de

dozen met spelletjes, op het speeltapijt lagen beren, poppen, lego, houten blokjes in rood, blauw, geel en groen, locomotief en goederenwagen die je kon vullen met boomstammen die eruitzagen als verbrande frieten, circuspaardjes, cowboys en indiaantjes, de hele poppenkast met Jan Klaassen en Katrijn, de boze heks, de dief, de veldwachter, prins en prinses, koning en koningin, en fantasiefiguren die ik nog nooit eerder gezien had. Ik voelde me terug het kind dat voor het eerst een logopediekamer binnenkomt en overstelpt wordt met speelgoed. Zoveel kreeg zelfs het braafste kind ter wereld niet met Sinterklaas.

- "Jij hebt leren spreken door te zingen hé?", probeerde ze.

- "Zingen? Wie zegt dat?"

De klok horen luiden maar niet weten waar de klepel hangt.

- "Euh ja, dat is toch zo een beetje raar praten hé, wel, hier doen wij iets anders, wij ..."

Een half uur lang gaf zij mij haar visie op stottertherapie.

- "Wij werken nu met twee poppen. Het schildpadje en het paard. Het schildpadje praat traag en het paard veel te snel."

Liever een paard zijn dan een schildpad, dacht ik bij mezelf. Ik keek door het raam en zag dat er een mooi zonnetje tevoorschijn kwam. Waarom wilde men mij toch steeds overtuigen dat er nog andere therapieën waren die goed waren? Dat wist ik ook wel.

Toen zij uitgepraat was, zei ik haar dat sommige methodes bij bepaalde mensen kans op slagen hebben en bij andere mensen weer niet en dat het er mij niet om ging mensen te overtuigen van mijn visie en mijn aanpak.

Voor ik het wist was het eruit... 'mijn' aanpak. Een blunder! Ik had de hiërarchie niet gerespecteerd. Zij was mijn stagebegeleidster en moest mij dingen bijbrengen en ik had het over MIJN aanpak.

- "Denk je dat je zal slagen?", vroeg ze nu een beetje stekelig.

Ik keek haar recht in de ogen.

- "Luister", zei ik, - zeker zou ze luisteren, ze had een geschoold oor, maar of ze mij verstond?

- "ik ben een ervaringsdeskundige en ik sta open voor elke wetenschappelijke benadering van stotteren en elke therapie onderwerp ik aan mijn persoonlijk onderzoek."

Het bleef stil. Dat was haar te persoonlijk. Ik had gescoord, een own goal. Zo was mijn stage

goed begonnen!

Liselotte

Een andere logopediste, Liselotte, de zoveelste van mijn lijst, had een aparte begroeting voor mij. Zij had het over haar zoontje.

- "Mijn zoontje wil dolgraag piloot worden maar zijn ogen zijn zeer zwak, dus ga ik hem nooit laten studeren voor piloot."

Ik had genoeg gehoord. Zij ontkende mij het recht op slagen. Zij had veel invloed op vergaderingen en was iemand die mij zeker een onvoldoende zou geven, uit principe.

Bij het inkijken van mijn stagemap liet ze een spervuur van kritiek op mij los:

"Jouw map is niet in orde -

je hebt te weinig voorbereid -

je hebt niet de juiste doelstellingen vermeld -

hier staat een fout voorbeeld..."

Ik kon het niet langer aanhoren.

- "Ik vind het erg jammer", onderbrak ik haar.

- "Wat vind je zo jammer?", klonk het een beetje giftig.

- "Dat u niet gelooft in de droom van uw zoon. Het ergste wat een kind kan overkomen is dat een moeder niet wil geloven in de dromen van haar kind. Ik ben blij dat mijn moeder en vader mij wel steunen in mijn droom."

Zij werd bleek, zelfs haar lippenstift verloor zijn kersenrood, haar ogen werden vochtig en ze liep naar buiten.

De rest van mijn stage heb ik haar niet meer gezien.

Nele

Nele kwam haar stagelokaal binnen waar ik juist een leuk gesprekje voerde met een jongen die stotterde. Hij keek Nele blijmoedig aan.

- "Iiik ww wil GGert bbbedanken", zei hij onvloeiend.

- "Waarom?", vroeg Nele verwonderd.
 - "Ooit zzzal iik nnniet meer stststotteren, net als gggert."
- Zijn ogen fonkelden.
- Ik keek naar Nele. Ze nam zijn schriftje.
- "Euh..., laten we voortdoen met wat we bezig zijn."
- Hoop doet leven, ja toch, maar daar ging zij niet op in.
- "Waar waren we gebleven?", vroeg zij koel.

Zoiets had ik al es meegemaakt. Op mijn vorige stageplaats in de K7 waar ik een man met afasie - taalstoornis - en slikstoornissen eten moest geven. Het was net zijn verjaardag die dag en op zijn bed lagen drie wenskaartjes. Ik begon de omslag van het eerste kaartje open te scheuren, zelf kon hij dat niet meer. Hij keek er verlangend naar uit. Wie had aan hem gedacht? Wat zouden zij hem schrijven?

- "Daar is nu geen tijd voor!", klonk het uit de mond van mijn stagebegeleidster, geef hem eerst te eten, daarna kan hij zijn kaartjes wel bekijken.

De man keek naar mij en ik naar hem.

Hij sloot even de ogen als wou hij zeggen, ok, ik heb tijd, doe jij je stagejob maar volgens voorschrift, ooit komt jouw tijd wel, dan doe je het op jouw manier.

Mijn stagebegeleidster was alweer de deur uit. Wat wist ik van haar? Ik kon alleen vermoeden. Dat ze opgebrand was.

Dat zij twee kleine kinderen had, de baby naar haar schoonmoeder - elke morgen een half uur file - , terwijl haar moeder zorgde voor het meisje van twee, die vanmorgen zo rode wangen had gehad, hopelijk geen infectie!,

dat haar benen pijn deden tot in haar nek,

dat zoiets niet normaal was,

dat zij nog niet wist hoe zij het huis zouden afbetalen,

dat haar man vanmorgen was vertrokken naar Keulen, voor een seminarie bij Ford,

overmorgen terug thuis, altijd moest zij alles alleen organiseren in een wedloop tegen de tijd.

Als het wit konijntje in het verhaal van Alice rent zij rond in haar multitasking-Wonderland.

Misschien was het zo. Misschien was dat het leven van mijn stagebegeleidster. Dan zijn drie verjaardagskaartjes voorlezen in een bestek van anderhalf minuten wel het laatste waarvoor

zij begrip kan opbrengen.

Na mijn stageperiode zakte ik uitgeput in mijn zetel, alsof ik een ton extra suikers nodig had. Ondanks talrijke meningsverschillen vóór of na mijn sessie met een patiënt had ik mij recht gehouden. Niet alle stagementoren waren tegen mij en sommige spraken mij zelfs moed in om verder te doen. Sommige gaven na een lange discussie zelfs toe dat mijn ervaringsdeskundigheid wel eens het verschil zou kunnen maken bij mensen met een stotterprobleem. Maar ze kwamen liever niet openlijk uit voor hun mening.

DE ZEVENDE DAG

7.7.2000

Meer dan 70 fluostiften later.

Op de zevende dag van de zevende maand in het millenniumjaar 2000 straalde de middagzon over de stille campus. In een aftands zaaltje van het universitair ziekenhuis zaten wij, de laatstejaars, te wachten op de proclamatie. In de gang naar het zaaltje toe hingen foto's van proffen die het helemaal gemaakt hadden. Hoe belangrijker de prof, hoe dichter zijn portret bij de ingang van het zaaltje hing, en ook in het zaaltje hing er weer een rij foto's van andere, waarschijnlijk nog gewichtigere proffen.

Er waren niet genoeg stoelen. Ik ging zitten op een tafeltje achterin de zaal. Hier voelde ik de spanning die vanuit de eerste rijen als een golf op mij toegerold kwam. Niemand was echt luid, de meesten zaten zwijgend naar het podium te staren, als in een theaterzaal, wanneer de lichten al gedoofd zijn, en iedereen met grote ogen naar de spot op het naakte, zwarte podium kijkt, in stille afwachting dat de eenakter van start gaat.

Plots voetstappen in de gang, de acteurs kwamen binnen. Voorop professor Van Cauwenberghe - zijn grote, zekere schreden stelde mij een kort moment gerust - met een gevolg van proffen en assistenten die zich zo belangrijk waanden dat zij bijna vijf centimeter boven de grond schenen te zweven.

De ruggen vóór mij leken ineens te krimpen, als hadden wij samen in een simultane beweging de kop ingetrokken en bukten ons als één enkel studentenlichaam. Zeker had niet iedereen het gehaald, misschien was het ook de angst bij de jongeren, met hun diploma op zak op eigen houtje te moeten beginnen. Te mógen beginnen! Daar keek ik al de hele tijd naar uit. Ik moest het halen. Nu nog mislukken op twee meter van de streep - ik kon er niet aan denken.

PVC stond voor de microfoon. Zoals het hoorde, begon de proclamatie met de 'Grootste Onderscheiding' - slechts één naam, applaus! Dan 'Grote', twee namen. Daarna 'Onderscheiding'. Vijf, zes, zeven namen en net op het eind van dat lijstje, de verlossing: - "Gert Reunes met Onderscheiding, proficiat Gert!"

Dit tussendoortje had Paul Van Cauwenberghe tegen niemand anders gezegd. Ik was dolblij met mijn diploma en die speciale erkenning van Professor Van Cauwenberghe was de kroon op het werk! Ik had hem niet ontgoocheld. Zijn respect had mij door de moeilijke tijden geholpen. Ik zou het in ere houden.

Gelukkig en opgelucht stond ik plots weer buiten, in mijn hand hield ik de briefomslag, daarin

zwart op wit de beslissing van de examenjury. Het echte diploma zouden wij later krijgen.

Eindelijk kon ik aan de slag!

Ik sprong op mijn fiets en reed naar huis, ik hoefde niet eens te trappen, ik vloog over de brug, door het park, zoefde de Heuvelpoort naar beneden.

Professor Van Cauwenberghe had mij de hand geschud: Proficiat Gert.

Ik had het onmogelijke bereikt.

De parel lag in mijn hand.

EPILOOG

Geert Neyt stond op mijn antwoordapparaat. Of ik hem eens wilde bellen met mijn resultaat.

Geert, journalist bij De Gentenaar, kwam me opzoeken met een fotograaf.

- Weet je nog Gert, vier jaar geleden stond ik hier ook. Toen heb ik wel getwijfeld of je het zou halen. En of je het gehaald hebt! Dit moet in de krant komen!

De fotograaf drukte op de knop.

Daar sta ik, met mijn 77 fluostiften die ik tijdens die vier jaar had opgebruikt, als officieel 'Licentiaat in de Logopedie en Audiologie', een licentiaat die vroeger had gestotterd, de eerste in België.

Einde = Begin

Nu: Gert en het Algemene Aanpak Stotteren TEAM.

Werken met Gert is meegaan op de golven van de Egeïsche zee, steeds vooruitgaan zonder omkijken of twijfelen.